

प्रधानमंत्री फसल बीमा योजने अंतर्गत पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फलपिक विमा योजना राज्यात मृग व आंबिया बहाराकरिता अधिसूचित फलपिकांना लागू करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: फवियो-२०२०/प्र.क्र. १३/१०-अे

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, विस्तारभवन, मुंबई-४०० ०३२.

तारीख: ०५ जून, २०२०.

बाबा :-

- १) केंद्र शासनाच्या कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाचे पत्र क्र. १३०१५/०३/२०१६-क्रेडीट २, दि. २८/०९/२०१८
- २) शासन निर्णय क्र. प्रपिवियो-२०१९/प्र. क्र. ०१/११-अे, दि. १२ जुलै, २०१९
- ३) शासन निर्णय क्र. प्रपिवियो-२०१९/प्र. क्र. ०१/११-अे, दि. ०६ ऑगस्ट, २०१९
- ४) केंद्र शासनाच्या कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाचे पत्र क्र. १३०१५/०२/२०१५-क्रेडीट-॥, दि. २८ फेब्रुवारी, २०२०
- ५) केंद्र शासनाच्या कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाचे पत्र क्र. १३०१७/०४/२०२०- क्रेडीट-॥, दि. २२ एप्रिल, २०२०
- ६) शासन निर्णय क्र. प्रपिवियो-२०१९/प्र.क्र.०१/११ - अे, दि. १२ जुलै २०१९
- ७) राज्यस्तरीय पिक विमा समन्वय समितीच्या दिनांक ०४/०६/२०२० रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.
- ८) आयुक्त कृषि यांचे पत्र क्र. जा.क्र. कृआ/मुसां/पुहआफपिवियो/१३४४९/२०२०, दि. ०९ जून, २०२० .

प्रस्तावना :-

कृषि क्षेत्राच्या उत्पादन वाढीच्या दरामध्ये फल पिकांचा प्रमुख सहभाग आहे. फल पिकांचे बाजारमुल्य अधिक असल्याने शेतकऱ्यांना चांगले उत्पन्न मिळते. मात्र फल पिकाचे अपेक्षित उत्पन्न न आल्यास येणारा तोटाही मोठा असतो. ही बाब विचारात घेऊन शेतकऱ्यांच्या फल पिकांना हवामान धोक्यांपासून विमा संरक्षण दिल्यास शेतकऱ्यांचे आर्थिक स्थैर्य अवाधित राखण्याच्या दृष्टीने मदत होईल. त्यासाठी राज्यात प्राधान्याने सदरची योजना रावविण्यात येत आहे. विविध हवामान धोक्यांमुळे फलपिकाच्या उत्पादकतेवर विपरीत परीणाम होऊन मोठ्या प्रमाणावर उत्पादनामध्ये घट येते. पर्यायाने शेतकऱ्यांना अपेक्षित उत्पादन न मिळाल्याने आर्थिक संकटाला तोड द्यावे लागते. या सर्व बाबींचा विचार करून शेतकऱ्यांना फलपिक नुकसान भरपाई मिळण्यासाठी एक उपाय म्हणुन पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना रावविणे शासनाच्या विचाराधीन होते. पुनर्रचित हवामान आधारीत फलपिक विमा योजना मृग वहारामध्ये संत्रा, मोसंबी, डाळिंब, चिकू, पेरु व लिंबू या ६ फलपिकांसाठी १८ जिल्ह्यामध्ये तसेच आंबिया बहारामध्ये रांत्रा, मोसंबी, काजू, डाळिंब, आंबा, केळी, द्राक्ष व प्रायोगिक तत्वावर स्ट्रॉबेरी या ८ फलपिकांसाठी २३ जिल्ह्यामध्ये महसूल मंडळ हा घटक घरून रावविण्याचे प्रस्तावित आहे.

शासन निर्णय :-

प्रधानमंत्री फराल विमा योजनेअंतर्गत पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फलपिक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३ या तीन वर्षांसाठी मृग वहारामध्ये संत्रा, मोसंबी, डाळिंब, चिकू, पेरु व लिंबू या ६ फलपिकांसाठी व आंबिया बहारामध्ये संत्रा, मोसंबी, काजू, डाळिंब, आंबा, केळी, द्राक्ष व प्रायोगिक तत्वावर स्ट्रॉबेरी या ८ फलपिकांकरिता लागू करण्यास या शासन

निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे. सदर योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३ या तीन वर्षांमध्ये सहपत्र -१ मध्ये नमूद केलेल्या जिल्ह्यांमधील तालुक्यातील महसूल मंडळात सहपत्र - २ मध्ये निर्धारीत केलेल्या हवामान धोक्यानुसार लागू करण्यात येत आहे. सदर योजना कार्यान्वित करण्याच्या विमा कंपन्या सहपत्र -१ मध्ये नमूद केलेल्या अधिसूचित विमा क्षेत्र घटकांकरीता महावेद प्रकल्पांतर्गत कार्यान्वयीत केलेल्या अधिसूचित संदर्भ हवामान केंद्रावर नोंदवल्या गेलेल्या हवामानाची आकडेवारी आणि सहपत्र - २ मध्ये नमूद केलेली फल्पिक निहाय प्रमाणके यांची सांगड घालून शेतकऱ्यांना संवंधित विमा कंपनीमार्फत नुकसान भरपाई अदा करतील. नुकसान भरपाईचे कोणतेही दायित्व शासनावर राहणार नाही.

१) योजनेची उद्दिष्टे:

१. नैसर्गिक आपत्ती व हवामानातील प्रतिकूल परिस्थितीमुळे फल पिकांचे नुकसान झाल्यास शेतक-यांना विमा संरक्षण देणे.
२. पिकांच्या नुकसानीच्या अत्यंत कठीण परिस्थितीतही शेतक-यांचे आर्थिक स्थैर्य अवाधित राखणे.
३. शेतक-यांना नाविन्यपूर्ण व सुधारीत मशागतीचे तंत्रज्ञान व सामुद्री वापरण्यास प्रोत्साहन देणे.
४. कृषि क्षेत्रासाठीच्या पत पुरवठयात सातत्य राखणे, जेणेकरून उत्पादनातील जोखमीपासून शेतक-यांच्या संरक्षणाबरोबरच अन्नसुरक्षा, पिकांचे विविधीकरण आणि कृषि क्षेत्राचा गतिमान विकास व स्पर्धात्मकतेत वाढ हे हेतू साध्य करणे.

२) योजनेची प्रमुख वैशिष्ट्ये :

१. सदरची योजना ही या आदेशान्वये अधिसूचित केलेल्या क्षेत्रातील अधिसूचित फलपिकांसाठी असेल.
२. सन २०२०-२१ पासून पुनर्रचित हवामान आधारित फलपिक विमा योजना कर्जदार तसेच विगर कर्जदार शेतक-यांना अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकांसाठी ऐच्छिक आहे.
३. अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित फलपिकांसाठी खातेदारांचे व्यतिरिक्त कुळाने अगर भाडेपट्टीने शेती करणारे शेतकरी या योजनेत भाग घेण्यास पात्र आहेत.
४. या योजनेअंतर्गत वास्तवदर्शी दराने विमा हप्ता आकारण्यात येणार असून शेतक-यांवरील विमा हप्त्याचा भार कमी करण्यासाठी शेतक-यांनी भरावयाचा विमा हप्ता ५ टक्के असा मर्यादित ठेवण्यात आला आहे.
५. जास्तीत जास्त शेतक-यांना योजनेचा लाभ घेता यावा यासाठी जमीन भूधारणेच्या मर्यादित एका शेतक-यास अधिसूचित फलपिकासाठी ४ हे. क्षेत्र मर्यादेपर्यंत विमा नोंदणी करण्याची मुभा आहे.
६. अधिसूचित फलपिकांपैकी एका फलपिकासाठी एका वर्षात एकाच क्षेत्रावर मृग अथवा आंबिया बहारपैकी कोणत्याही एकाच हंगामा करीता विमा संरक्षणासाठी अर्ज करता येईल. (उदा. संत्रा, मोसंबी, डाळिंव)
७. केवळ उत्पादनक्षम फलबागांनाच विमा संरक्षणाचे कवच लागू राहणार आहे. यापेक्षा कमी वयाच्या फलबागा लागवडीस विमा संरक्षणाची नोंद झाल्याचे पडताळणीत निर्दर्शनास आल्यास विमा संरक्षण संपुष्टात येईल. त्यासाठी अधिसूचित फलपिकांचे उत्पादनक्षम वय खालील प्रमाणे.

अ.क्र.	अधिसूचित फल पिक	उत्पादनक्षम वय*
१	पेरु	३
२	चिकू	५
३	संत्रा	३
४	मोसंबी	३
५	डाळिंव	२
६	लिंबू	४
७	द्राक्ष	२
८	आंबा	५
९	काजू	५

३) योजनेत समाविष्ट फलपिके - जोखमीच्या बाबी.

अधिसूचित फलपिके, विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके), विमा संरक्षण कालावधी, विमा संरक्षित रक्कम, प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम सहपत्र - २ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे राहील.

मृग व आंविया बहार सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३ या तीन वर्षासाठी अधिसूचित फलपिके, समाविष्ट हवामान धोके व विमा संरक्षण कालावधी खालील प्रमाणे निर्धारित करण्यात आला असून सदरचे निर्धारीत केलेले हवामान धोके (Trigger) लागू झाल्यास विमा धारक शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देय होईल.

मृग बहार फलपिक निहाय हवामान धोके व विमा संरक्षण कालावधी.

अ.क्र.	फल पिके	समाविष्ट धोके	विमा संरक्षण कालावधी	विमा संरक्षित रक्कम
१	संत्रा	१) कमी पाऊस २) पावसाचा खंड	१५ जून ते १५ जूलै १६ जूलै ते १५ ऑगस्ट	८०,०००
२	मोरंबी	१) कमी पाऊस २) पावसाचा खंड	०१ जूलै ते ३१ जूलै ०१ ऑगस्ट ते ३१ ऑगस्ट	८०,०००
३	पेरु	जास्त पाऊस	१५ जून ते ३१ ऑगस्ट	६०,०००
४	चिकू	जादा आर्द्रता व जास्त पाऊस	०१ जूलै ते ३० सप्टेंबर	६०,०००
५	डाळिंब	जास्त पाऊस व आर्द्रता	१५ जूलै ते १५ डिसेंबर	१,३०,०००
६	लिंबू	१) कमी पाऊस २) पावसाचा खंड	१५ जून ते १५ जूलै १६ जूलै ते १५ ऑगस्ट	७०,०००

आंविया बहार मध्ये फलपिक निहाय हवामान धोके व विमा संरक्षण कालावधी

अ.क्र.	फलपिके	समाविष्ट धोके	विमा संरक्षण कालावधी	विमा संरक्षित रक्कम
१	संत्रा	१) अवेळी पाऊस २) कमी तापमान ३) जास्त तापमान ४) जास्त तापमान	०१ डिसेंबर ते ३१ डिसेंबर १६ जानेवारी ते २८ फेब्रुवारी ०१ मार्च ते ३१ मार्च ०१ एप्रिल ते ३१ मे	८०,०००
		५) गारपीट	०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	२६,६६७
२	मोरंबी	१) अवेळी पाऊस २) जास्त तापमान ३) जास्त पाऊस ४) गारपीट	०१ नोव्हेंबर ते ३१ डिसेंबर ०१ मार्च ते ३१ मार्च १५ ऑगस्ट ते १५ सप्टेंबर ०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	८०,०००
३	डाळिंब	१) जादा तापमान २) जास्त पाऊस व आर्द्रता	०१ जानेवारी ते १५ मार्च ०१ जूलै ते ३१ जूलै	१,३०,०००
		४) गारपीट	०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	४३,३३३
४	काजू	१) अवेळी पाऊस २) कमी तापमान	०१ डिसेंबर ते ३१ मार्च ०१ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी	१,००,०००
		३) गारपीट	०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	३३,३३३
५	केळी	१) कमी तापमान २) वेगाचा वारा ३) जादा तापमान	०१ नोव्हेंबर ते २८ फेब्रुवारी ०१ फेब्रुवारी ते ३० जून ०१ मार्च ते ३१ मे	१,४०,०००

		४) गारपीट	०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	४६,६६७
६	द्राक्ष	१) अवेळी पाऊस	१६ ऑक्टोबर ते ३१ मार्च	३,२०,०००
		२) दैनंदिन कमी तापमान	०१ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी	
		३) गारपीट	०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	१,०६,६६७
७	आंबा (कोकण)	१) अवेळी पाऊस	०१ डिसेंबर ते १५ गे	१,४०,०००
		२) कमी तापमान	०१ जानेवारी ते १५ मार्च	
	आंबा (इतर जिल्हे)	३) जास्त तापमान	०१ मार्च ते १५ मे	
		४) गारपीट	०१ फेब्रुवारी ते ३१ मे	४६,६६७
८	स्ट्रॉबेरी	१) अवेळी पाऊस व सापेक्ष आर्द्रता	१५ ऑक्टोबर ते ३० नोव्हेंबर	२,००,०००
		२) अवेळी पाऊस, सापेक्ष आर्द्रता व जास्त तापमान	०१ फेब्रुवारी ते ३० एप्रिल	
		३) कमी तापमान	०१ डिसेंबर ते ३१ मार्च	
		४) गारपीट	०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	६६,६६७

४) विमा हप्ता दर व विमा हप्ता अनुदान.

या योजनेतर्गत विमा हप्ता दर हा वास्तवदर्शी दराने आकारला जाणार आहे. तथापि शेतकऱ्यांनी फल्पीकनिहाय प्रति हेक्टरी विमा संरक्षित रक्कमेच्या ५ टक्के किंवा वास्तवदर्शी दर यापैकी जी रक्कम कमी असेल ती रक्कम विमा हप्ता म्हणून शेतकऱ्यांना भरावी लागेल.

या योजनेअंतर्गत निश्चित करण्यात आलेला पिक निहाय प्रति हेक्टरी विमा हप्ता दर व शेतकऱ्यांनी प्रत्यक्षात भरावयाचा विमा हप्ता यामधील फरक हा सर्वसाधारण विमा हप्ता अनुदान (Rate of normal premium subsidy) समजण्यात येईल. केंद्र शासनाच्या सुधारित मार्गदर्शक सूचना दि. २८ फेब्रुवारी २०२० नुसार विमा हप्ता अनुदानाच्या केंद्र हिस्स्याला भर्यादा लागू राहील. विमा कंपनीना देप्यात येणाऱ्या राज्य शासनाच्या विमा हप्ता अनुदानाची रक्कम भारतीय कृषि विमा कंपनीमार्फत (AIC) केंद्र शासनाने सदर योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनान्वये विहित केलेल्या पद्धतीनुसार विविध टप्प्यात अदा करण्यात येईल. तसेच सदर अनुदान रक्कमेची अदायगी पब्लिक फायनान्स मॅनेजमेंट सिस्टीम (पीएफएमएस) अथवा पीएफएमएस संलग्न प्रणालीमार्फतच तसेच राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टल वरुन प्राप्त माहितीनुसार करण्यात येईल..

५) विमा संरक्षित रक्कम व शेतकऱ्यांनी भरावयाचा पीक विमा हप्ता:

पुनर्रचित हवामान आधारित फल्पीक विमा योजनेअंतर्गत राज्यात सन २०२०-२१ साठीचे पीक निहाय कर्ज दर हे विमा संरक्षित रक्कम म्हणून ग्राहय धरण्याचे निश्चित करण्यात आले असून पुढील दोन वर्ष कालावधीसाठी पीक विमा संरक्षित रक्कम कायम ठेवण्याचे निश्चित करण्यात आले आहे.

जिल्हा समुह (क्लस्टर) क्र. १, ३, ४, ५ मधील जिल्हानिहाय, पिकनिहाय विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर, विमा हप्ता अनुदान इ. बाबतचा तपशील सहपत्र -३ मध्ये सहपत्रित केला आहे. योजनेमध्ये आंबिया हंगामात सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांराठी गारपीट या हवामान धोक्यासाठीचा सहभाग ऐच्छिक राहील व या करीता अतिरीक्त विमा हप्ता देय आहे.

६) विमाक्षेत्र घटक:

राज्यात अधिसुचित फल्पिकांखाली एकूण २० हेक्टर व त्यापेक्षा जास्त क्षेत्र असणाऱ्या महसूल मंडळात योजना राबविण्यात येत आहे. संबंधित जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकाऱ्यांकडुन प्राप्त झालेल्या माहितीनुसार शासन निर्णयामध्ये अशी महसूल मंडळे समाविष्ट करण्यात आली आहेत.

७) योजना कार्यान्वयित करणारी यंत्रणा -

राज्यात मृग व आंविया बहार सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३ या तीन वर्षांमध्ये सादरची योजना खाली नमुद केलेल्या विमा कंपनीकडून संबंधित जिल्हा समुहामध्ये राबविण्यात येईल.

जिल्हा समुह क्र.	जिल्हे	विमा कंपनीचे नाव व पत्ता
१	अहमदनगर, अमरावती, सिंधुदुर्ग, नाशिक, वाराणी, यवतमाळ	एचडीएफसी एर्गो जनरल इन्जुरन्स कं. लि. पहिला मजला, एचडीएफसी हाऊस, १६५-१६६ बॅकवे रिकलॉमेशन, एच.टी. पारेच मार्ग, चर्चगेट, मुंबई-४०००२०
३	सातारा, परभणी, जालना, लातुर, कोल्हापूर	ग्राहक सेवा क्र.: ०२२ - ६२३४ ६२३४ दूरध्वनी क्र. ०२२ - ६६३८ ३६०० ई-मेल:- shailesh.thakur@hdfcergo.com shekhar.kapale@hdfcergo.com
४	रायगड, बुलढाणा, जळगाव, नांदेड, पुणे, उस्मानाबाद	बजाज अलायन्ज जनरल इन्जुरन्स कं. लि. बजाज अलायन्ज हाऊस, एअरपोर्ट रोड, येरवडा, पुणे - ४११००६ टोल फ्री क्र.: ९८०० २०९ ५८५८ दूरध्वनी क्र. ०२२ - ६६०२ ६६६६ ई-मेल:- pramod.patil०१@bajajallianz.co.in anupam.shrey@bajajallianz.co.in
५	धुळे, पालघर, सोलापुर, रत्नागिरी, नागपूर, नंदुरबाबर	भारतीय कृषि विमा कंपनी लिमिटेड, मुंबई क्षेत्रिय कार्यालय, स्टॉक एक्वेंज टॉवर्स, २० वा मजला, दलाल स्ट्रिट, फोर्ट मुंबई - ४०००२३ टोल फ्री क्र.: ९८००९९६५९५ दूरध्वनी क्र. ०२२ - ६१७१०९९२ ई-मेल - mhwbcis@aicofindia.com

राज्यातील जिल्हा समूह क्रमांक २ मध्ये समाविष्ट जिल्हे (बीड, औरंगाबाद, अकोला, सांगली, वर्धा, ठाणे व हिंगोली) अशा एकूण ७ जिल्ह्यांसाठी योजना राबविणेबाबत स्वतंत्रपणे आदेश निर्गमित करण्यात येईल.

८) योजनेचे वेळापत्रक

कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी विमा प्रस्ताव सादर करण्याची अंतिम मुदत समान असेल. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार कर्जदार / बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांनी बँकेकडे विमा प्रस्ताव सादर करणे आणि बँकांनी कर्जदार/बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे प्रस्ताव संबंधित विमा कंपनीकडे सादर करणे याबाबतची अंतिम मुदत खालील प्रमाणे निश्चित केलेली आहे.

अ.क्र.	तपशिल	मृग बहार		आंविया बहार	
१	शेतकऱ्यांनी (कर्जदार व बिगर कर्जदार) योजनेतील सहभागाचा अर्ज सादर करणे / विमा हप्त्याची रक्कम कर्जदार किवा बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यामधून प्राथमिक सहकारी संस्था / बँक / आपले सरकार सेवा केंद्र/ विमा प्रतिनिधी यांनी कपात करणे / शेतकऱ्यांनी ऑनलाईन अर्ज करण्याचा अंतिम दिनांक.	मोसंबी	३० जून	द्राक्ष	१५
	मोसंबी			३१	
	संत्रा	२० जून* (मृग २०२०) १४ जून (मृग २०२१ व २०२२)	केळी	३० नोव्हेंबर	
			संत्रा		
			काजू		
	पेरु		आंबा (कोकण)		
	लिंबू				

		चिकू	३० जून	आंबा (इतर जिल्हे) डाल्बि	३१ डिसेंबर
			१४ जुलै		३१ डिसेंबर
			स्ट्रॉवेरी		१४ ऑक्टोबर
२	शेतकऱ्यांची (कर्जदार व बिगर कर्जदार) विमा हप्त्याची रक्कम इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने संबंधीत विमा कंपनीस हस्तांतरीत करणे व एकत्रीत विमा घोषणापत्रे (डिक्लरेशन) आणि विमा प्रस्ताव व्यापारी बँक / ग्रामिण बँक / जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक शाखेकडुन संबंधीत विमा कंपनीस सादर करण्याचा व पिक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर (पी एम एफ बी वाय पोर्टलवर) योजनेत सहभागी झालेल्या प्रत्येक शेतकऱ्याची माहीती नोंदविण्याचा अंतिम दिनांक.	योजनेतील शेतकरी सहभागाच्या अंतिम दिनांकानंतर १५ दिवसांच्या आत			
३	विमा कंपनीच्या प्रतिनिधीमार्फत विमा योजनेत सहभागी करून घेतलेल्या बिगर कर्जदार शेतकऱ्याची विमा घोषणापत्रे (डिक्लरेशन), विमा हप्त्याची रक्कम इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने विमा कंपनीस हस्तांतरीत करणे व शेतकरी सहभागाची माहीती पिक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर (पी एम एफ बी वाय पोर्टलवर) नोंदविण्याचा अंतिम दिनांक.	शेतकरी सहभागाचा अर्ज व विमा हप्त्याची रक्कम प्राप्त झाल्यापासून दोन दिवसांचे आत			
४	विमा कंपन्यांनी पिक विमा योजनेच्या संकेत स्थळावरील (पी एम एफ बी वाय पोर्टल वरील) शेतकरी सहभागाची माहीती स्विकृत / अस्विकृत करण्याचा अंतिम दिनांक	अ. कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी पिक विमा योजनेच्या संकेत स्थळावरील नोंदणीच्या अंतिम दिनांका नंतर १५ दिवसाचे आत. ब. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी पिक विमा योजनेच्या संकेत स्थळावरील नोंदणीच्या अंतिम दिनांका नंतर ३० दिवसाचे आत.			
५	आपले सरकार सेवा केंद्र / बँक / विमा प्रतिनिधीने विमा प्रस्तावातील त्रुटी दुर करणे.	विमा कंपनीने सुचना दिल्यापासून ७ दिवसांचे आत.			
६	विमा कंपनीने सुधारीत प्रस्ताव स्विकृत करणे	केंद्र / बँक / विमा प्रतिनिधीने विमा प्रस्तावातील त्रुटी दुर केल्यापासून ७ दिवसांचे आत.			
७	बँक / विमा कंपनीने विमा प्रस्तावाची पोहोच फोलिओसह विमाधारक शेतकऱ्याला देणे	विमा कंपनीने पोर्टलवरील माहीती स्विकृत केल्यापासून ७ दिवसांचे आत.			
८	विमा कंपन्यांनी पिक विमा योजनेच्या संकेत स्थळावरील (पी एम एफ बी वाय पोर्टलवरील) शेतकरी सहभागाची माहीती मंजूर करण्याचा अंतिम दिनांक	योजनेतील शेतकरी सहभागाच्या विमा हप्ता भरून घेतल्यानंतर, अंतिम दिनांक पासून ६० दिवसांच्या आत.			
९	नुकसान भरपाई अदा करणे.	संबंधित फळपिकाचा हवामान घोका संपल्यानंतर व विमा हप्ता अनुदान प्राप्त झाल्यानंतर ३ आठवडे			

१) बोगस पिक विमा प्रकरणात फौजदारी कारवाई करणे:-

ज्या सर्वे नंवरसाठी व क्षेत्रासाठी पिक विमा काढण्यात आलेला आहे, त्या क्षेत्राच्या ७/१२ उत्तान्यावर शेतकऱ्याचे नाव नसणे, बोगस ७/१२ व पिक पेरा नोंदीच्या आधारे पिक विम्याची बोगस प्रकरणे करणे, अशा बाबी निर्दर्शनास आल्यास अशा प्रकरणात संबंधित दोर्षीवर कायदेशीर कार्यवाही करण्याची जबाबदारी जिल्हा संनियंत्रण समितीच्या मार्गदर्शना नुसार संबंधित विमा कंपनीची राहील. तसेच महसुल दरत ऐवजामध्ये फेरफार करून शासनाचे फसवणुकीच्या प्रयत्नाबाबत महसुल विमागामार्फत तहसिलदार यांनी स्वतंत्रपणे गुन्हे दाखल करणेबाबत कायवाही करावी.

१०) नुकसान भरपाई ठरविण्याची पद्धती:-

नुकसान भरपाई ठरविण्याची पद्धत खालीलप्रमाणे तसेच सहपत्र -२ मध्ये दर्शविल्यानुसार राहिल.

- पुनर्वित हवामानावर आधारित पीकविमा योजने अंतर्गत विमा प्रस्तावानुसार देय होणारी नुकसान भरपाईची संपूर्ण रक्कम सहपत्र - २ नुसार परस्पर शेतकऱ्यास अदा करण्याची सर्वरवी जबाबदारी संबंधित विमा कंपन्यांची राहील. नुकसान भरपाई विहित मुदतीत देण्याची जबाबदारी व दायित्व संबंधित विमा कंपन्यांचे राहील. नुकसान भरपाई देण्याचे कोणतेही दायित्व शासनावर राहणार नाही.
- विहित नमुन्यात व विहित मुदतीत विमा हप्त्यासह शेतकऱ्यांचा विमा प्रस्ताव ऑनलाईन पद्धतीने विमा कंपन्यांकडे सादर करण्याची जबाबदारी तसेच शेतकऱ्याच्या विमा प्रस्तावाच्या बाबतीत जर काही चुकीची माहिती पुरविण्यात आल्यास अशा प्रस्तावाच्या बाबतीत नुकसान भरपाईचे दायित्व संबंधित बँक / वित्तीय संस्थांचे राहील.
- प्रत्येक अधिसूचित फलपिकासाठी प्रमाणके (ट्रिगर) व देय विमा रकमेचा दर केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनानुसार निश्चित करण्यात आलेले आहेत. त्यानुसार (सहपत्र २ प्रमाणे) निर्धारीत दराने विमा रक्कम संबंधित विमा कंपनी मार्फत परस्पर देय होईल.
- सर्व बँकांनी विमा संरक्षित शेतकऱ्यांची यादी पिक विमा पोर्टलवर विहीत मुदतीत अपलोड करणे आवश्यक आहे.
- संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेद्य प्रकल्पांतर्गत स्थापित केलेले हवामान केंद्रच राहील.
- राज्य शासनाच्या महावेद्य प्रकल्पांतर्गत राज्य शासन व स्कायमेट वेदर सर्विसेस लि. यांच्या दरम्यान झालेल्या कराराच्या अटी व शर्तीनुसार हवामानाची आकडेवारी स्कायमेट वेदर सर्विसेस लि. या संस्थेकडुन घेणे विमा कंपनीला बंधनकारक राहील.
- संबंधित विमा कंपनी, देय विमा रक्कम ठरविण्यासाठी अधिसूचित केलेल्या फलपिकांसाठी व त्यासाठी निवडलेल्या जिल्हा व त्यामधील तालुक्यातील महसुल मंडळात सहपत्र -१ मध्ये नमूद केलेल्या अधिसूचित विमा क्षेत्र घटकांकरीता महावेद्य प्रकल्पांतर्गत कार्यान्वयीत केलेल्या अधिसूचित संदर्भ हवामान केंद्रावर नोंदवाचे गेलेल्या हवामानाची आकडेवारीचा वापर करील.
- जर त्या महसुल मंडळातील संदर्भ हवामान केंद्रामार्फत काही कारणास्तव आकडेवारी प्राप्त झाली नाही तर त्या कालावधीपुरती नजीकच्या महसुल मंडळातील महावेद्य प्रकल्पांतर्गत स्थापित हवामान केंद्राची आकडेवारी विचारात घेण्यात येईल, अत्यंत अपवादात्मक परीस्थितीत महावेद्य प्रकल्पांतर्गत स्थापित हवामान केंद्रांची माहिती उपलब्ध न झाल्यास राज्य शासनाच्या पर्यायी हवामान केंद्राची / कृषि विद्यापीठे/ कृषि विज्ञान केंद्रांची आकडेवारी विचारात घेऊन विमा रक्कम निश्चित करण्यात येईल, ही आकडेवारी प्राप्त करून घेण्याची सर्वस्वी जबाबदारी विमा कंपन्यांची राहील. पर्यायी हवामान केंद्रांची यादी स्वतंत्र पणे आयुक्त कृषि यांचे कडुन उपलब्ध करून देण्यात येईल.

११) शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई अदा करण्याची कार्यपद्धती :

- विमा कंपन्यांनी त्यांना प्राप्त झालेला शेतकरी विमा हप्ता आणि शासनाकडुन प्राप्त अग्रिम विमा हप्ता (पहिला हप्ता) या रकमेतून त्या प्रमाणात विमा दाव्यांची पुरता अंतिम विमा हप्ता (दुसरा हप्ता) अदा होण्याची वाट न बघता करणे आवश्यक आहे. विमा कायद्याचे कलम ६४ वी नुसार बाधीत विमा क्षेत्रासाठी प्राप्त विमा हप्ता शेतकरी हिस्सा आणि राज्य शासनाने अदा केलेला अग्रिम विमा हप्ता (पहिला हप्ता) या निधीचा वापर करून विमा कंपनीने सदर प्रकरणांतील नुकसान भरपाई प्राप्त विमा हप्त्याच्या प्रमाणात अदा करणे बंधनकारक आहे.

२. वित्तीय संस्थेमार्फत योजनेमध्ये भाग घेतलेल्या शेतकऱ्यांची नुकसान भरपाई थेट शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यात विमा कंपनी मार्फत जमा केली जाईल. सदर नुकसान भरपाईची माहिती विमा कंपनीमार्फत बँकांना दिली जाईल.
३. विमा कंपनीने नुकसान भरपाई वावतची माहिती संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करणे आवश्यक राहील.
४. विमा योजनेत सहभागी शेतकरी व इतर भागधारकांच्या तक्रारींचे निवारण विमा कंपनीने विनाविलंब करणे आवश्यक राहील.
५. काही कारणास्तव आक्षेपातील विमा नुकसान भरपाईचे दाव्यांच्या बाबतीत नुकसान भरपाई अदा केल्यापासून ५ महिन्यांपेक्षा अधिक कालावधी नंतर सदर प्रकरणे राज्यस्तरीय समन्वय समिती/राज्यस्तरीय तांत्रिक संस्थागार समिती कडे पाठवून तदनंतर कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार च्या अखत्यारितील तांत्रिक संस्थागार समितीकडे विचारार्थ व निर्णयार्थ पाठविण्यात येतील.

१२) राज्यस्तरीय समन्वय समिती:

योजनेचे राज्यस्तरीय संनियंत्रण मुख्य सचिव यांचे अध्यक्षतेखाली स्थापन करण्यात आलेल्या राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीतर्फे (SLCCI) करण्यात येईल. या समितीची रचना व कार्य पुढीलप्रमाणे असतील.

१. मुख्य सचिव	: अध्यक्ष
२. अपर मुख्य सचिव (वित्त)	: सदस्य
३. अपर मुख्य सचिव (नियोजन)	: सदस्य
४ अपर मुख्य सचिव (कृषि)	: सदस्य
५. प्रधान सचिव (महसूल)	: सदस्य
६. प्रधान सचिव (सहकार)	: सदस्य
७. आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य	: सदस्य
८. सहकार आयुक्त व निबंधक, महाराष्ट्र राज्य	: सदस्य
९. विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१०. संचालक (अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई)	: सदस्य
११. रिजर्व बँक ऑफ इंडियाचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१२. महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१३. नाबार्ड चे प्रतिनिधी	: सदस्य
१४. राज्यस्तरीय बँकर्स समिती (SLBC) यांचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१५. महाराष्ट्र सुदुर सर्वेक्षण उप योजना केंद्र नागपुर (MRSAC)	: सदस्य
१६. भारतीय हवामान विभाग (IMD) यांचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१७. स्कायमेट वेदर सर्विसेस लि. यांचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१८. उपसचिव (कृषि) महाराष्ट्र शासन	: सदस्य सचिव

राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीची कार्ये:

१. योजनेच्या अंमलबजावणीवर देखरेख ठेवणे.
२. पिकाखालील उत्पादनक्षम क्षेत्र विचारात घेऊन प्रत्येक बहाराच्या वेळी अधिसुचित करावयाची क्षेत्रे आणि पिके, जिल्हा समुह निश्चित करणे, जोखीमस्तर निश्चित करणे, विमा संरक्षित रक्कम निश्चित करणे, कार्यान्वयीन यंत्रणेची निवड करणेबाबत कार्यवाही करणे इ. बाबत निर्णय घेणे.
३. योजनेच्या अंमलबजावणीदेली येणाऱ्या विविध अडचणीच्या संदर्भात विचार विनिमय करून निर्णय घेणे व आवश्यक असल्यास केंद्र शासनाशी पत्रव्यवहार करणे.

योजनेचे सनियंत्रण :

राज्यस्तरावर योजनेचे सनियंत्रण आयुक्त, कृषि यांच्यामार्फत राज्यस्तरीय पीक विमा योजना समन्वय समितीद्वारे करण्यात येईल. योजनेचा लाभ जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांना होण्याच्या दृष्टीने जिल्हास्तरीय समितीच्या व क्षेत्रीय यंत्रणेच्या सहाय्याने आयुक्त (कृषि) यांचेकडून योजनेचे सनियंत्रण करण्यात येईल.

१३) जिल्हास्तरीय आढावा समिती:

जिल्हास्तरावर खालीलप्रमाणे समिती स्थापन करण्यात येत आहे,

१. जिल्हाधिकारी	: अध्यक्ष
२. सरव्यवस्थापक, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक	: सदस्य
३. व्यवस्थापक, अग्रणी बँक	: सदस्य
४. कृषि विकास अधिकारी जिल्हा परिषद	: सदस्य
५. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी	: सदस्य सचिव

सदर समिती दर पंधरवड्यास पिकांच्या नुकसानीचा अंदाज इ. बाबतचा सविस्तर अहवाल अंमलबजावणी करणा-या संस्थेस (संबंधीत विमा कंपनी) सादर करेल. वैयक्तिकस्तरावर पंचनामे करणेसाठी यंत्रणेची नियुक्ती करणे, लाभार्थी तपासणी इ. बाबत कार्यवाही करेल. योजनेच्या यशस्वी अंमलबजावणीची जबाबदारी सदर समितीवर राहील.

त्याच प्रमाणे जिल्हाचे मा. पालकमंत्री यांचे अध्यक्षतेखाली जिल्हास्तरावर योजनेच्या अंमलबजावणीचा आढावा घेईल.

१४) योजनेतर्गत शेतकऱ्यांच्या प्राप्त होणाऱ्या तक्रारीबाबत करावयाची कार्यवाही :-

पुनर्रघित हवामानावर आधारीत फलपिक विमा योजनेसंदर्भात शेतकरी, लोकप्रतिनिधी यांचे मार्फत सातत्याने नुकसान भरपाई न मिळणे / कमी मिळणे, विमा कंपनी कडून प्रतिसाद न मिळणे, विमा कंपनी कडून पिक पंचनामे वेळेत न होणे, बँकांमार्फत शेतकऱ्यांचे अर्ज न स्विकारणे, विमा कंपनीस माहिती सादर करतांना बँकांमार्फत त्रुटी राहणे /विलंब होणे, विमा कंपनी मार्फत रक्कम प्राप्त झाल्यानंतरही बँकांमार्फत लाभार्थ्यांना विहित कालावधीत अदा न करणे इ. प्रकारच्या तक्रारी प्राप्त होत असतात.

कृषि विभागास प्राप्त झालेल्या तक्रारीवर तातडीने कार्यवाही होणेचे दृष्टीने सतत पाठपूरावा होत असतो. त्यानुसार, प्राप्त होणाऱ्या विविध तक्रारींचे निरसन अनुक्रमे तालुका स्तर, जिल्हा स्तर, विभाग स्तर, व राज्य स्तरावरील समितीमार्फत करणे आवश्यक आहे. सदर प्रश्नेजनार्थ यापुर्वी शासनाने शासन निर्णय क्र. प्रपिवियो-२०१९/प्र.क्र.०९ / ११ - ओ, दि. १२ जुलै २०१९ व दि. ०६ ऑगस्ट २०१९ अन्वये दिलेल्या सुचना विचारात घेऊन तालुका स्तर, जिल्हा स्तर, विभाग स्तर तसेच राज्यस्तरावर खालीलप्रमाणे समित्या गठित करण्यात येत आहेत.

तालुका स्तरावरील समिती

१) तहसिलदार	: अध्यक्ष
२) गट विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद	: सदस्य
३) संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी	: सदस्य
४) शेतकरी प्रतिनिधी (२)	: सदस्य
५) अग्रणी बँकेचे तालुका स्तरीय प्रतिनिधी	: सदस्य
६) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक प्रतिनिधी	: सदस्य
७) संबंधित विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	: सदस्य
८) आपले सरकार सेवा केंद्रालकांचे प्रतिनिधी (२)	: सदस्य
९) तालुका कृषि अधिकारी	: सदस्य सचिव

तालुका स्तरीय समितीने पार पाडावयाची कर्तव्ये व जबाबदार्या :

- योजनेच्या अंमलबजावणी संदर्भात प्राप्त होणाऱ्या शेतकऱ्यांचे तक्रारी निवारणासाठी योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनेच्या अधिन राहुन कार्यवाही करणे.
- योजनेसंबंधी प्राप्त तक्रारींच्या अनुषंगाने कार्यवाही करणे.

- ३) योजनेसंबंधी आपले सरकार सेवा केंद्राच्या कामकाजावर तालुकास्तरीय सनियंत्रण ठेवणे
- ४) तालुक्यातील सर्व राष्ट्रीयकृत / खाजगी / सहकारी बँकेच्या शाखांमार्फत करण्यात येणाऱ्या योजनेच्या सहभागाबाबत सनियंत्रण करणे
- ५) नोंदणी संदर्भातील तक्रारीबाबत पडताळणी करून आवश्यकतेनुसार विभागस्तरीय जिल्हास्तरीय समितीस शिफारस करणे.

जिल्हा स्तरावरील समिती

१) जिल्हाधिकारी	: अध्यक्ष
२) जिल्हायाचे जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी	: सदस्य
३) विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	: सदस्य
४) जिल्हा अग्रणी बँक अधिकारी	: सदस्य
५) जिल्हा उप व्यवस्थापक, नावार्ड	: सदस्य
६) निमंत्रीत तज्ज्ञ (कृषि विद्यापीठ शास्त्रज्ञ / संशोधन संस्था प्रतिनिधी)	: सदस्य
७) शेतकरी प्रतिनिधी (जास्तीत जास्त ३)	: सदस्य
८) कृषि उप संचालक, जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी कार्यालय	: सदस्य सचिव

विभागीय आयुक्त स्तरावरील समिती

१) विभागीय आयुक्त	: अध्यक्ष
२) संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी	: सदस्य
३) विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	: सदस्य
४) कृषि विद्यापीठ शास्त्रज्ञ	: सदस्य
५) शेतकरी प्रतिनिधी (जास्तीत जास्त २)	: सदस्य
६) संबंधित विभागीय कृषि सह संचालक	: सदस्य सचिव

राज्य स्तरावरील समिती

१) सचिव / प्रधान सचिव / अपर मुख्य सचिव (कृषी)	: अध्यक्ष
२) आयुक्त कृषी	: सदस्य
३) आयुक्त सहकार	: सदस्य
४) समन्वयक, राज्यस्तरीय बँकस कमिटी	: सदस्य
५) मुख्य सरव्यवस्थापक, नावार्ड	: सदस्य
६) शेतकरी प्रतिनिधी (जास्तीत जास्त २)	: सदस्य
७) विधानमंडळ सदस्य (तक्रार प्राप्त विभागामधील) (जास्तीत जास्त २)	: सदस्य
८) उप सचिव	: सदस्य सचिव

* समिती आवश्यकतेनुसार विद्यापिठे / हवामानशास्त्र विभाग / संशोधन संस्था/कमोडीटी बोर्ड/महाराष्ट्र राज्य सुदूर संवेदन उपयोगिता केंद्र / राज्य टेक्निकल सोपोर्ट युनिट मधील तज्ज्ञांना निमंत्रीत करू शकेल.

जिल्हा स्तरावरील समितीने तक्रारीचे निरसन करावे. जिल्हा स्तरावरील समितीकडे केलेल्या तक्रारीचे थोग्य निरसन न झाल्यास विभागीय स्तरावरील समितीने त्या तक्रारीचे निरसन करावे. विभागीय स्तरावर निरसन न झालेल्या तक्रारी राज्यस्तरीय समितीसमोर सादर करण्यात याव्यात. गंभीर स्वरूपाच्या तक्रारी, एकाहुन अधिक जिल्ह्यांशी संबंधीत तसेच नुकसानीची व्याप्ती रु. २५ लाखांहुन अधिक असेल अशा तक्रारी राज्यस्तरीय समितीकडे सादर करतील. राज्यस्तरीय समिती तक्रार प्राप्त झाल्यानंतर तात्काळ निकाली काढेल. समितीचा निर्णय सर्व घटकांना मान्य असेल.

पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फलपिक विमा योजनेसंदर्भात न्यायालयीन प्रकरणी दाव्यांचे कामकाज पाहण्यासाठी, शासनाचे वतीने संपूर्ण कार्यवाही करणेसाठी तसेच जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण न्यायमंच येथे दाखल केल्या जाणाऱ्या तक्रारीच्या अनुरूपगाने संपूर्ण कार्यवाही करणेसाठी संबंधित जिल्ह्याच्या जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

तालुका, जिल्हा स्तरावर योजनेच्या अगलबजावणी संदर्भात प्राप्त होणाऱ्या शेतक यांच तक्रारी निवारणासाठी उपरोक्त समित्यानी मार्गदर्शक सुचनेच्या अधिन राहुन कार्यवाही करावी. जिल्हा, विभागीय स्तरावर तक्रारीचे योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार निरसन न झाल्यास कृषि आयुक्तालय स्तरावर सदर प्रकरण संपूर्ण तपशीलांसह विभागीय कृषि सह संचालक यांनी अगिप्रायासह सादर करावे.

१५) विमा प्रकरणे व विमा हप्ता जमा करणे :

१. पंतप्रधान पीक विमा योजनेअंतर्गत राष्ट्रीय कृषि विमा योजना व राष्ट्रीय पीक विमा कार्यक्रम यामध्ये उपयोगात येत असलेली वैक पद्धत ही सहकारी बँकाना तशीच लागू राहील. कार्यान्वित विमा कंपनीने प्राधिकृत केलेल्या नोडल बँकेशी संपर्क साधावा. व्यापारी बँक / प्रादेशिक ग्रामीण बँकेच्या शाखा यासाठी नोडल बँका म्हणून कार्यान्वित राहतील. अग्रणी वैक आणि व्यापारी बँकाची प्रादेशिक कार्यालये / प्रशासकीय कार्यालये त्यांचे अधिनस्त बँकाना योजनेच्या मार्गदर्शक सुचना पाठविणेबाबत कार्यवाही करतील, बँक शाखेकडून विमा कंपनीस विहित मुदतीत विमा प्रस्ताव पाठविणेबाबत समन्वयाचे काम करतील आणि विम्याची संपूर्ण माहिती पीक विमा पोर्टलवर टाकण्याबाबत कार्यवाही करतील, या व्यतिरिक्त विगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा योजनेत सहभाग वाढविणेसाठी विमा कंपनी विमा प्रतिनिधी / विमा मध्यस्थांचा वापर करतील.
२. कृषि विमा पोर्टलवर दर्शविलेल्या प्रपत्रात नोडल बँक / बँक शाखा घोषणापत्रे / प्रस्ताव विमा कंपनीस सादर करतील. त्यामध्ये विमा क्षेत्र घटक, विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता, शेतकऱ्यांनी विमा संरक्षित केलेले क्षेत्र, प्रवर्गनिहाय सहभागी शेतकरी संख्या (अल्प आणि अत्यल्प किंवा इतर) आणि इतर प्रवर्गातील शेतकरी संख्या (अ.जा./अ.ज./इतर) स्त्री / पुरुष, वैक खाते क्रमांक इ. माहितीचा समावेश असेल.
३. या शतक याचा विमा अर्जाचा तपशील राष्ट्रीय विमा पोर्टलवर अपलोड केलेला असेल तेच शेतकरी विमा संरक्षणासाठी पात्र असतील आणि राज्य व केंद्र शासनाव विमा हप्ता अनुदान त्यानुसारच अदा केले जाईल.

कर्जदार शेतकरी:

१. अधिसूचित पिकांसाठी व अधिसूचित केलेल्या क्षेत्रासाठी कर्ज मंजूर केलेल्या शेतकऱ्यांसाठी केंद्र शासनाच्या सुधारित मार्गदर्शक सुचनानुसार कर्जदार शेतक यांना योजना ऐच्छिक करण्यात आली आहे. कर्जदार शेतकर्याला योजनेत सहभागी न होण्यासाठी (Opt Out) कर्ज घेतलेल्या अधिसूचित पिकांकरीता नोंदणीच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवस आधी पर्यंत संबंधित वैकेस त्यानुषंगाने विमा हप्ता कपात न करणेबाबत कळविणे आवश्यक राहील (सहपत्र - ५), जे कर्जदार शेतकरी विहित मुदतीत सहभागी न होण्यासाठी बँकाना कळविणार नाहीत असे शेतकरी योजनेत सहभागी आहेत असे गृहित धरण्यात येईल व या शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता विहित पद्धतीने कर्जखात्यातुन वजा करण्यात येईल. योजनेच्या वेळापत्रकानुसार कर्ज मंजूर करणारी वैक शाखा / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था ही (नोडल बँकेमार्फत) विमा रारक्षीत रक्कमेनुसार महिनावार पीकनिहाय, विमा क्षेत्रनिहाय, विमा हप्ता दराची विहित प्रपत्रात माहिती तयार करून संवधीत विमा कंपनीस सादर करेल. कर्ज वितरण करणाऱ्या वैक / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था शेतक-यांनी भरावयाच्या विमा हप्त्याची रक्कम जादा कर्ज रक्कम म्हणून मंजूर करतील.
२. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी होण्याचा / न होण्याचा पर्याय या तत्वावर कार्यरत आहे.
३. कर्जदार शेतकरी योजनेत सहभागी क्वायचे किंवा नाही याबाबत निर्णय घेऊ शकतात. शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणापत्र हंगामाच्या आधी किंवा योजनेतील सहभागी होण्याच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवस आगोदर देणे अपेक्षित आहे. योजनेत सहभागी होण्याच्या मुदतीच्या सात दिवस आगोदर शेतकऱ्यांचे घोषणापत्र प्राप्त झाल्यास कर्जदार शेतक यांना पुढील हंगामाकरिता योजनेच्या सहभागातून वगलण्यात येईल.
४. वैक योजनेत सहभागी होण्याच्या सात दिवस आगोदर पासून ते अंतिम दिनांकापर्यंत शेतकरी हिश्याची रक्कम वजा करून घेऊ शकतात. त्यानंतर वैकांनी शेतकरी सहभागाची अंतिम यादी निश्चित करताना जे सहभागी होऊ इच्छित नाहीत असे

शेतकरी वगळुन जे सहभागी होऊ इच्छितात अशा पात्र कर्जदार शेतकऱ्याचा समावेश असणे आवश्यक आहे. पात्र कर्जदार शेतकऱ्यांविषयी बँकांवी इतर कार्यपद्धती पूर्वी प्रमाणेच चालू राहतील.

५. योजनेत सहभागी होणे वाबत अथवा न होणे वाबत घोषणापत्र शेतक यांनी ज्या वंकेमध्ये किसान क्रेडिट कार्ड खाते आहे अथवा ज्या बँकेकडून पिक कर्ज धेतले आहे, त्या बँकेच्या शाखेमध्ये जमा करणे अपेक्षित आहे.
६. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी होणेसाठी व सहभागी न होणेसाठी स्वतंत्र अर्ज असावेत.
७. जे शेतकरी स्वतःच्या स्वाक्षरीसह योजनेत सहभागी न होणे वाबत घोषणा पत्र देणार नाहीत त्या सर्व शेतकऱ्यांना योजनेमध्ये सहभाग बंधनकारक समजला जाईल.
८. शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होणे वाबत घोषणा पत्र दिल्यानंतर संबंधित अर्जामधील पोहोच पावती त्या शाखेच्या जबाबदार अधिकारी यांच्या स्वाक्षरी शिक्कासह शेतकऱ्यांनी प्राप्त करून घेणे आवश्यक आहे.
९. एखाद्या शेतकऱ्याने मार्गील हंगामात योजनेत सहभागी न होणे वाबत घोषणा पत्र दिले होते, मात्र वालू हंगामामध्ये योजनेत सहभागी होणेवाबत घोषणा पत्र दिले असल्यास संबंधित शेतकऱ्यांकडून प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेत सहभाग नोदणीवाबत इच्छुक नसल्यास बँकांना तशी संमती देणे आवश्यक राहील.
१०. जर शेतकऱ्याचे किसान क्रेडिट कार्ड खात्यामध्ये काही बदल झाल्यास संबंधित शेतकऱ्यांकडून प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेत सहभाग नोदणीवाबत इच्छुक नसल्यास बँकांना तशी संमती देणे आवश्यक राहील.
११. प्रधानमंत्री पिक विमा योजना, PM किसान, किसान क्रेडिट कार्ड या योजनेमध्ये सहभागी होण्यासाठी शेतकऱ्याचे बँक खाते असणे ही पूर्वअट आहे.
१२. योजनेसाठी केंद्र व राज्य शासनाकडून विमा हप्ता अनुदानापोटी भोड्या प्रमाणात शासनकीय निधी पुरविला जातो या निधीचा अपव्यय टाळण्यासाठी सन २०२०-२१ पासुन विमा अर्जासोबत फल बागेचा (Geo Tagging) केलेला फाटो विमा पोर्टलवर अपलोड करणे आवश्यक राहील तसेच एका शेतकऱ्यास अधिसूचित फलपिकावी ४ हेक्टर पर्यंत नोदणी मर्यादीत करण्यात येत आहे.
१३. राज्यस्तरीय समितीने निश्चित केलेल्या वेळापत्रकानुसार अंतिम दिनांकापर्यंत व्यापारी वंकेच्या शाखा / प्रादेशिक ग्रामीण बँकेच्या शाखा/ नोडल बँक (प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थेच्या बाबतीत) विमा प्रस्ताव जमा करून ते सविस्तर तपशीलासह, पीक विमा हप्त्याच्या रकमेसह संबंधित विमा कंपनीस पाठवतील.

बिगर-कर्जदार शेतकरी (ऐच्छिक)

१. योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणारे बिगर कर्जदार शेतकरी आपल्या विमा प्रस्तावाची आवेदन पत्र भरून व्यापारी वंकाच्या स्थानिक शाखेत / प्रादेशिक ग्रामीण बँकेत / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था / विमा कंपनीच्या अधिकृत विमा प्रतिनिधी किंवा विमा मध्यस्थामार्फत विमा हप्ता रकमेसह सादर करतील.
२. योजनेत सहभागी होणारा शेतकरी विहित प्रपत्रातील विमा प्रस्ताव भरून व्यापारी बँकेच्या शाखेत/प्रादेशिक ग्रामीण बँकेच्या शाखेत / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थेत विमा हप्ता भरून सादर करेल. संबंधीत शेतकऱ्यांना सबंधित वँकेत आपले बचत खाते उघडणे आवश्यक राहील. बँकेतील अधिकारी, शेतकऱ्यांना आवेदनपत्रे भरणे व इतर वावतीत सहाय्य व मार्गदर्शन करतील. शेतकऱ्याचे विमा प्रस्ताव स्विकारताना त्यांनी विमा संरक्षित केलेली रक्कम व लागू होणारी विमा हप्ता रक्कम इत्यादी बाबी तपासून पाहण्याची जबाबदारी संबंधित बँकांची राहिल. बँकेची शाखा पिकवार व विहित प्रपत्रामधील पीक विमा प्रस्ताव / घोषणापत्र तयार करून विमा हप्ता रकमेसह अमंलबाजावणी करणाऱ्या विमा कंपन्यांना विहित कालावधीत पाठवेल.
३. भारतीय विमा नियामक आणि विकास प्राधिकरणाने मान्यता दिलेल्या संस्था, विमा कंपनीने नियुक्ता केलेले प्रतिनिधी शेतकऱ्याकडून विमा हप्ता स्विकारतेवेळी शेतकऱ्याचे पीकाखालील क्षेत्र, विमा संरक्षित रक्कम इत्यादी वाबत संबंधीत भुमि अभिलेख दस्तऐवज तपासून पाहतील, त्याचप्रमाणे भाडेतत्वावर किंवा कुळाने असलेल्या शेतकऱ्याच्या करारनामा / सहमती पत्राची प्रत अभिलेखात जतन करतील. प्राधिकृत केलेल्या संस्था / विमा प्रतिनिधी जमा झालेल्या विमा हप्त्याची रक्कम व संकलित प्रस्ताव ७ दिवसात विमा कंपनीस पाठवतील. अशा शेतकऱ्याच्या वावतीत त्यांचे वँक खाते असल्याबाबतची खातरजमा करतील व याचा तपशील संबंधित विमा कंपनीस पाठवतील.

४. योजनेसाठी केंद्र व राज्य शासनाकडून विमा हप्ता अनुदानापोटी मारुद्या प्रमाणात शासनकीय निधी पुरविला जाता या निधीचा अपव्यय टाळग्यासाठी सन २०२० २१ पासुन विमा अर्तीसाबत फल बागेचा (Geo Tagg ng) केलेला फोटो विमा पोर्टलवर अपलोड करणे आवश्यक राहील तसेच एका शेतकऱ्यास अधिसुवित फलपिकांची ४ हेक्टर पर्यंत नोंदणी मर्यादीत करण्यात येत आहे.

बिगर-कर्जदार शेतकऱ्यांचा योजनेत सहभाग- थेट विमा कंपनी मार्फत:

१. योजनेत सहभागी होवू इच्छिणाऱ्या बिगर कर्जदार शेतकरी शासनाने प्राधिकृत केलेल्या पीक विमा संकेतस्थळाद्वारे किंवा विमा कंपनीच्या संकेतस्थळाद्वारे योजनेत सहभागी होऊ शकतात. उपरोक्त पद्धतीने योजनेत सहभागी होणाऱ्या बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांजवळ योजनेत सहभागी झाल्याचा पुरावा उदा. अर्जाची झोरॉक्स किंवा विमा हप्ता भरल्याची पावती असणे वंधनकारक आहे, विमा प्रस्तावात भरलेली माहिती चुकीची असल्याचे नियर्झनास आल्यास शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता जप्त केला जाईल व शेतकऱ्यांस नुकसान भरपाई मिळणेचा अधिकार राहणार नाही.

२. पुनर्वित हवामानावर आधारीत फलपिक विमा योजनेत सहभागी होण्यासाठी सादर केलेला विमा प्रस्ताव अपूर्ण असल्यास / आवश्यक असणारे पुरावे व कागदपत्रे प्रस्तावासोबत सादर न केल्यास / योग्य तो विमा हप्ता भरलेला नसल्यास प्रस्ताव स्थिकारल्यापासून १ महिन्याच्या आत सदर प्रस्ताव परत करण्याचे अधिकार विमा कंपनीस आहेत. विमा कंपनीने प्रस्ताव नाकारल्यास विमा हप्त्याची संपूर्ण रक्कम संबंधित शेतकऱ्याला विमा कंपनीमार्फत परत दिली जाईल.

३. अधिसुचित पिकासाठी मजूर केलेली सर्व कर्जे विहित कालावधीत विमा संरक्षित केली जातील याची सर्व बँकांनी दक्षता घेणे आवश्यक आहे.

४. नोडल बँकांनी / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थानी विहीत कालावधीनतर सादर केलेले सर्व विमा प्रस्ताव विमा कंपनीमार्फत नाकारण्यात येतील व सदर सर्व विमा प्रस्तावांचे दायित्व हे संबंधित बँकाचे राहील त्यामुळे नोडल बँकानी / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थानी विहित कालावधीनतर कोणताही विमा प्रस्ताव स्थिकारू नये. सर्व नोडल बँकांनी / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थानी जमा विमा हप्त्यासह योजनेत सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांचा एकत्रित अहवाल विहित कालमर्यादेत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविण्याची दक्षता घ्यावी, जर बँकेने विहित कालमर्यादेत विमा प्रस्त॑ व विमा कंपनीकडे सादर केले नाही तर त्याची जबाबदारी सर्वस्वी संबंधित बँकेची राहील.

५. बँकांच्या सर्व शाखा, सर्व नोडल बँका, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका योजनेत सहभागी झालेल्या शेतकऱ्याची (कर्जदार व बिगर कर्जदार) यादी व इतर आवश्यक माहिती जसे की, शेतकऱ्याचे संपूर्ण नाव, बँक खाते क्रमांक, गावाचे नाव, अल्प अत्यल्प मुधारक अशी वर्गवारी, अनुसूचित जाती / जमाती, पुरुष / स्त्री वर्गवारी, विमा संरक्षित क्षेत्र, पिकाचे नाव, जमा विमा हप्ता, शासकिय अनुदान इ. माहिती संबंधित प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था / बँकेची शाखा यांचेकडून सॉफ्ट कॉपीमध्ये घेऊन सदरची माहिती तपासून अंतिम मुदत संपल्यानंतर १५ दिवसांच्या आत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविण्याची कार्यवाही करतील व पीक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करतील.

६. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची माहिती विमा कंपन्या मध्यस्थ संस्थांकडून विहित प्रपत्रात प्राप्त करून घेतील. बँका / वित्तीय संस्था, विमा मध्यस्थ संस्था यांच्या माध्यमातून योजनेत सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांची (कर्जदार व बिगर कर्जदार) माहिती प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी सर्वस्वी संबंधित विमा कंपनीची आहे व सदरची माहिती पीक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करण्यास संबंधित विमा कंपनीही बँकेस मदत करेल.

७. सर्व विमा कंपन्या त्यांच्याकडे प्राप्त झालेली योजनेतील सहभागी शेतकऱ्यांची माहिती तपासतील व योजनेअंतर्गत शासनाकडून देण्यात येणाऱ्या अनुदानाचा अंतिम विमा हप्ता मिळणेच्या १ महिना अगोदर विमा कंपनीच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करतील.

१६) प्रचार, प्रसिद्धी व प्रशिक्षण :

१. सदर योजनेस क्षेत्रीय स्तरावर पुरेशी प्रसिद्धी देणे आवश्यक आहे. दृकश्राव्य माध्यम, राज्याचे कृषि विस्तार अधिकारी यांच्या सेवा यासाठी उपयोगात आणल्या जाव्यात, तसेच विमा हप्ता गोळा करणे, विमा प्रकरणांची छाननी करणे, इत्यादी कामे करणाऱ्या व्यक्तीना प्रशिक्षण देणही आवश्यक आहे. अंमलवजावणी करणाऱ्या संस्थेने याची व्यवस्था करावी.

योजनेसंबंधीची माहिती पुस्तिकांचे क्षेत्रीय स्तरावर वितरण करण्यात यावे. योजनेची मुख्य वैशिष्ट्ये दाखविणारा एक माहितीपट संबंधीत विमा कंपनीने तयार करून जास्तीत जास्त शेतक-यांना दाखवावा.

२. शेतक यांमध्ये योजनेसंबंधी जागृती निर्माण करण्यासाठी व प्रशिक्षण देण्यासाठी एक खास कृती आराखडा संबंधीत विमा कंपनीने तयार करावा.

३. विमा कंपनीने एकूण विमा हप्ता रकमेच्या ०.५ टक्के रक्कम क्षेत्रीय पातळीवर योजनेच्या प्रचार व प्रसिद्धीवर खर्च करावी व केलेल्या खर्चाचा तपशिल हंगामाच्या शेवटी राज्य व केंद्र शासनाला सादर करावा. सदर खर्च एकूण विमा हप्ता रकमेच्या ०.५ टक्क्याहुन कमी असल्यास फरकाची रक्कम विमा कंपनीने केंद्र शासनावे “तंत्रज्ञान निधी” मध्ये नोंदणीच्या अंतिम तारखेपासून तीन महीन्यांच्या आत जमा करावी.

१७) योजनेमध्ये निरनिराळ्या संस्थांच्या भुमिका व जबाबदार्या:

पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फलपिक विमा योजनेत केंद्र सरकार, राज्य शासनाकडील विविध विभाग तसेच विविध संस्थांचा म्हणजे, सहभागी शासकीय व खाजगी विमा कंपनी आणि विविध आर्थिक संस्था यांचा सहभाग राहील. पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फलपिक विमा योजनेच्या सुलभ आणि परिणामकारक अमलबजावणीसाठी प्रत्येक सरथेने त्यांना नेमुन दिलेले काम जास्तीत जास्त चांगल्या प्रकारे पार पाडणे बंधनकारक आहे.

क) केंद्र शासनाच्या भुमिका व जबाबदार्या:

- केंद्र शासनामार्फत पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फलपिक विमा योजनेच्या परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी वेळोवेळी मार्गदर्शक सुचना जाहीर केल्या जातील तसेच राज्य शासनाला जनजागृती / प्रसिद्धी करण्यासाठी समन्वय व मदत केली जाईल.
- केंद्र शासनामार्फत वित्तीय संरक्षण / बँका यांना रिझर्व बँक ऑफ इंडिया व नाबांडद्वारे पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फलपिक विमा योजनेच्या वित्तीय बाबीच्या परिपुर्तेसाठी मार्गदर्शक सुचना देण्यात येतील.
- “राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टल” चे व्यवस्थापन.
- टैक्निकल सपोर्ट युनिट / केंद्रीय प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाची स्थापना करणे व आवश्यक सेवा सुविधा प्रवर्तिणे.
- तांत्रीक सल्लागार समितीची स्थापना / पुनर्रचना.
- मागील हंगामातील विमा हप्ता रकमेच्या केद शासनाच्या हिश्याच्या ८० टक्के रकमेच्या ५० टक्के रक्कम आगाही विमा हप्ता रक्कम म्हणून पिक विमा नोंदणीच्या अंतिम तारखेनंतर ७५ दिवसांच्या आत विमा कंपन्यांना अदा करणे.
- शेतकरी सहभागाची जिल्हानिहाय आकडेवारी राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अंतिम होताच ७५ दिवसाच्या आत उर्वरित विमा हप्ता रक्कम अदा करणे.
- पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फलपिक विमा योजनेच्या अंमलबजावणीचे पर्यवेक्षण व आढावा घेतला जाईल तसेच पीक विमा हप्ता व इतर आवश्यक बाबीबाबत विमा कंपनीस सुचना देण्यात येतील, वेळोवेळी विमा कंपनीच्या कार्याचा आढावा घेऊन गरज असल्यास त्यामध्ये सुधारणा करणेबाबत सुचना देण्यात येतील.
- राज्य शासन व इतर समभाग घारकांसाठी प्रशिक्षण / कार्यशाळा आयोजित करण्यात येईल.
- योजनेच्या तरतुदीबाबत मागदर्शन करणे तसेच नुकसान भरपाई निश्चित करतांना काही अडचणी आल्यास त्यावर निर्णय घेणे.
- योजनेच्या अंमलबजावणीमध्ये पारदर्शकता, सुप्रशासन आणणे आणि शेतक-यांना विमा नुकसानभरपाई वेळेवर मिळावी यासाठी आवश्यक तंत्रज्ञानाच्या वापरासाठी सहाय्य, मार्गदर्शन आणि संसाधने उपलब्ध करून देणे.

ख) राज्य शासनाच्या भुमिका व जबाबदार्या

योजनेच्या परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी राज्य शासन खालील काऱ्ये पार पाडेल.

- योजनेची अधिसुचना निर्गमित झाल्यानंतर राज्य शासनामार्फत योजना अंमलबजावणीसाठी निवडण्यात आलेल्याविमा कंपनीच्या सहाय्याने अधिसुचनेतील आवश्यक माहिती पिक विमा योजनेच्या सकेतस्थळावर प्रसिद्ध करण्यात यावी.
- नुकसान भरपाई विहित कालावधीत निश्चित करण्यासाठी तसेच योजनेच्या परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करणेबाबत आवश्यक कार्यवाही करण्यात यावी.
- योजनेच्या अंमलबजावणीमध्ये सहभागी सर्व यंत्रणा/संस्था/ शासकीय विभाग/समिती यांना आवश्यक ते निर्देश देणे.

४. मागील हगासातील विमा हप्ता रकमेच्या केंद्र शासनाच्या हिझ्याच्या ८० टक्के रकमेच्या ५० टक्के रकम आगावू विमा हप्ता रकम म्हणून पिक विमा नोदणीच्या अंतिम तारखेनतर ५५ दिवसांच्या आत सर्वसाधारण वित्तीय नियम (जीएफआर) / प्रकरणातील दिशानिर्देशांची पूर्तता करून विमा कंपन्यांना अदा करणे.

५. शेतकरी सहभागाची जिल्हानिहाय आकडेवारी राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अंतिम होताच ५५ दिवसांच्या आत उर्वरित विमा हप्ता रकम अदा करणे.

६. राज्य शासनाने मृग व आंविया बहारासाठी विमा हप्ता अनुदान अनुक्रमे पुढील वर्षाच्या ३१ मार्च व ३० सप्टेंबर पुर्वी देणे आवश्यक आहे. राज्य शासनाने देय दिनांका नंतर ३ महिन्यांपेक्षा जास्त कालावधी नंतर राज्य हिस्सा विमा हप्ता अनुदानाची रकम अदा केली तर राज्य शासनास विलंब कालावधीसाठी १२ टक्के वार्षिक दराने दंडव्याज यावे लागेल.

७. विमा हप्त्याचा राज्य हिस्सा कंपन्यांना वितरित करण्यासाठी शक्यतोवर सार्वजनिक वित्तीय व्याख्यापन प्रणाली (पीएफएमएस) / पीएफएमएस लिंकड सिस्टीमचा वापर करण्याचा राज्य शासन प्रयत्न करेल.

८. पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फलपिक विमा योजनेत शेतकऱ्यांचा विशेषत: बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा सहभाग वाढविण्यासाठी राज्य शासनाच्या कृषि आणि इतर संबंधीत विभागामार्फत मोठ्या प्रमाणावर जनजागृती व प्रसिद्धी करण्यात येईल.

९. योजनेसाठीच्या एकूण तरतूदीपैकी किमान ३ टक्के तरतूद राज्य शासनाने प्रशासकिय खर्च, अधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर, राज्य टेक्निकल सपोर्ट थुनिट, प्रवासखर्च आणि आकस्मिक खर्चासाठी करावी.

ग) **विमा कंपनीच्या भुगिका व जबाबदाऱ्या:**

१. विमा कंपनी ही राज्य शासन व इतर अंमलबजावणी यंत्रणा यांच्यातील दुवा म्हणून काम करेल.

२. अधिसूचनेप्रमाणे आवश्यक घारीची राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीला पूर्तता करेल.

३. या योजनेअंतर्गत नुकसान भरपाई निश्चित करणेबाबत कार्यवाही व नुकसान भरपाई शेतकऱ्याच्या बँक खात्यावर थेट अदा करण्याची जबाबदारी विमा कंपनीची राहील.

४. वेळापत्रकाप्रमाणे नुकसान भरपाई निश्चित करणे व अदा करणे.

५. आवश्यकतेप्रमाणे पुनर्विम्यावे प्रयोजन करण्यात यावे

६. डाटाबेस - पिक उत्पन्न आणि हवामान घटक तसेच कृषि विम्याचा डाटाबेस तयार करणे.

७. प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेचा आढावा घेऊन परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी आवश्यक सुचनांसह कृषि सहकार आणि किसान कल्याण मंत्रालय (केंद्र शासन) याना सादर करणे.

८. हंगाम सुरु होण्यापूर्वी संबंधीत विमा कंपनीने खाजगी विमा प्रतिनिधीची नियुक्ती लेखी स्वरूपात जाहीर करणे आवश्यक आहे

९. सेवाशूल्क अंमलबजावणी यंत्रणांना देणे,

१०. योजनेची पारदर्शक पद्धतीने प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर करून पथरदर्शक प्रकल्प राबविण्यासाठी विमा कंपन्यांनी पुढाकार घ्यावा.

११. कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांच्या सहभागामध्ये किमान १० टक्के वाढ करण्याच्या हृष्टीने योजनेची माहिती शेतकऱ्यांपर्यंत पोहोचविण्यासाठी जनजागृती व प्रसिद्धीसाठी प्रयत्न करणे, त्यासाठी आवश्यक ते मनुष्यबळ व साधनसामुग्री उपलब्ध करून देणे तसेच राज्य शासन व इतर संस्थांमध्ये जनजागृती व प्रसिद्धीसाठी समन्वय साधणे.

१२. केंद्र व राज्य शासनाने मागणी केल्याप्रमाणे मासिक प्रगति अहवाल / सांख्यिकी व इतर अनुषंगीक माहिती पुरवठा करणे.

१३. अधिकृत बँका आणि प्रतिनिधी यांचेकडून विमा धारक शेतकऱ्यांची / लाभार्थ्यांची माहिती संकलित करून ती संकेतस्थळावर प्रसारित करणे.

१४. विमा नियामक प्राधिकरणाने निश्चित केलेल्या विहित कालावधीत योजनेसंदर्भातील विविध तक्रारीचे निवारण करण्यात यावे तसेच शेतकऱ्यांच्या तक्रारीची नोंद घेण्यासाठी भारतीय कृषि विमा कंपनीच्या नियंत्रणाखाली डॉकेट सुविधेवर आधारित टोल क्री नंबर उपलब्ध करून देण्यात यावा.

१५. कर्जदार शेतकऱ्याच्या सहभागासाठी स्वतः विमा कंपनीने कार्यवाही करावी त्यासाठी मध्यस्थ याची नेमणूक करू नये.

१६. ज्या जिल्ह्यासाठी विमा कंपनीची नियुक्ती करण्यात आलेली आहे, त्या जिल्ह्यासाठी जिल्हा मुख्यालयी दुरधनी सुविधा असलेले कार्यालय सुरु करणे आवश्यक आहे तसेच सदर जिल्हा कार्यालयात कृषि पदवीधारक प्रतिनिधीची नियुक्ती करणे आवश्यक आहे. ज्या जिल्ह्यात काम देण्यात आलेले आहे, त्या जिल्ह्यातील तालुका स्तरावर कार्यालयाची रथापना करावी व कमीत कमी एका प्रतिनिधीची नेमणूक करावी, सदर कार्यालय व प्रतिनिधीचा तपशील कृषि विमा संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात यावा. ज्या ठिकाणी काही तांत्रिक कारणास्ताव विमा कंपनीस कार्यालय उघडण्यासाठी जागा उपलब्ध होऊ शकली नाही तेथे जिल्हा / तालुका कृषि अधिकारी यांच्या कार्यालयात विमा कंपनीच्या प्रतिनिधीस जागा उपलब्ध करून दिली जाईल. सदरचे कार्यालय "फसल बीमा कार्धालय" म्हणून कार्यरत राहील.

१७. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनानुसार नुकसान भरपाई निश्चित करण्यासाठी पर्यवेक्षक (Loss Assessor) याची नेमणूक करणे बंधनकारक राहिल.

१८. नोडल बँका / व्यापारी बँका / ग्रामीण बँकांनी पोर्टलवर अपलोड केलेले विमा प्रस्ताव आणि विमा हप्ता ऑनलाईन जमा केल्याचा तपशीलवार गोषवारा प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी विमा कंपन्यांची असेल.

१९. विमा कंपनीमार्फत अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकाच्या क्षेत्राचा तपशील व नुकसान भरपाई निश्चित करणेसाठी आधुनिक तंत्रज्ञान, रिमोट सेन्सीग, उपग्रह छायाचित्र, ड्रोन इत्यादीचा वापर करण्यात यावा.

२०. पुनर्रचित हवामान आधारित फल पिक विमा योजनेच्या प्रभावी अंगलबजावणीरतव नोडल बँका/ जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका थांचेकडून विमा प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर, त्याचप्रमाणे, विमा हप्ता अनुदान शासनाकडून प्राप्त झाल्यानंतर, विमा कंपनीने ३ आठवड्यामध्ये नुकसान भरपाई रक्कम निश्चित करून शेतकऱ्यांना अदा करणे आवश्यक आहे. अन्यथा, विमा कंपनीस १२ टक्के दराने विलंब शुल्कासहित नुकसान भरपाईची रक्कम लाभार्थी शेतक यांना अदा करावी लागेल.

२१. विमा कंपन्यांनी हगामामध्ये नमुद केलेले टोल फ्री क्रमांकावर शेतक यांना संपर्क साधणे सुलभ हावे यासाठी टोल फ्री क्रमांकाची क्षमता वाढवुन टोल फ्री क्रमाक विना तक्रार कार्यरत राहील याची दक्षता घ्यावी, त्याचप्रमाणे, विहीत टोल फ्री क्रमांक व्यवस्थित कार्यान्वयीत नसल्यास फोन, पत्र, ईमेलद्वारे प्राप्त शेतक यांच्या पीक नुकसानीपाबतच्या सूचना, तक्रारीची नोद घेवुन योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार पुढील कार्यवाही संबंधीत विमा कंपनीने करणे आवश्यक राहील.

२२. विमा कंपन्या या वित्तीय संस्थांना सहभागी शेतक यांची सविस्तर माहिती पीक विमा पोर्टलवर भरण्यासाठी मदत करतील. या व्यतिरिक्त इतर कोणतेही प्रारूप / संकेतस्थळ / सुविधा इ. योजनेतील सहभागी शेतक यांची माहिती गोळा करण्यासाठी विमा कंपन्यांना वापरता येणार नाही

२३. विमा कंपनी मार्फत अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकाच्या क्षेत्राचा तपशील व नुकसान भरपाई निश्चित करण्यासाठी राज्य शासनाच्या समन्वयाने आधुनिक तंत्रज्ञानादा वापर करणे विमा कंपनीस बंधनकारक आहे विमा कंपनी मार्फत नुकसान भरपाई निश्चित करताना रिमोट सेन्सीग, उपग्रह छायाचित्र, ड्रोन इ. वा वापर करण्यासाठी सुयोगदय एजन्सी नेमण्यासारखी आवश्यक ती मदत राज्य शासन करेल. प्रभावी संनियंत्रण आणि ग्राउड ट्रूथिंग होण्यासाठी हे आवश्यक आहे. तंत्रज्ञानाच्या वापरामध्ये विमा कंपन्यांनी सक्रिय सहभाग घेणे अपेक्षित आहे.

२४. पुनर्रचित हवामान आधारित फल पिक विमा योजनेत सहभागी बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे प्रगाण कमीत कमी १० टक्के वाढविणेबाबत त्या विभागात सर्वात कमी विमा हप्ता दराने निश्चित करण्यात आलेल्या विमा कंपनीची जबाबदारी राहील.

२५. विमा कंपन्यांनी योजनेच्या जाहिरातीसाठी, जागरूकता निर्माण करण्यासाठी आणि क्षमता विकासासाठी पुरेसे आणि वचनबद्ध मनुष्यबळ निर्माण करणे आवश्यक आहे. याबाबतचे सविस्तर नियोजन हंगाम सुरु होण्यापूर्वी कंपनीने केंद्र व राज्य शासनाला सादर करणे आवश्यक आहे.

२६. विमा कंपन्यांकडे प्राप्त झालेल्या कर्जदार व विगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा अर्ज जर अपूर्ण असेल, आवश्यक प्रमाणणपत्राची प्रत जोडली नसेल, आधार नंबर किंवा आधार नॉदणी क्रमांक/ पोचपावती किंवा विमा हप्ता भरला नसेल तर सदर अर्ज अनुक्रमे १५ दिवस किंवा १ महिन्याच्या आत स्वीकारणे अथवा फेटाळण्याचा अधिकार विमा कंपन्यांना राहील. अर्ज फेटाळला गेल्यास विमा कंपनी सदर शेतकऱ्याचा भरलेला संपूर्ण विमा हप्ता परत करेल.

८) बँका/वित्तीय संस्थांच्या जबाबदार्या:

१. भारतीय रिझर्व बँक आणि राष्ट्रीय कृषि व ग्रामीण विकास बँक (NABARD) यांच्या नियमात बसणाऱ्या व शेतक यांना हंगामी पिक कर्ज वितरण करणाऱ्या सर्व बँका व संस्था या योजनेत वित्तीय संस्था म्हणून मानल्या जातील.

२. पुनर्रूपत हवामान आधारित कफ पिक विमा योजनेअतर्गत, सहकारी बँकाच्या वाबतीत प्रत्येक जिल्हयातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक ही नोडल बँक म्हणून कार्य करील व व्यापारी बँका तसेच ग्रामीण बँकांच्या वाबतीत सदर बँकेची प्रत्येक शाखा ही नोडल बँक म्हणून कार्य करील.
३. व्यापारी बँकांची तसेच ग्रामीण बँकाची विभागीय / प्रशासकीय कार्यालये, प्रत्येक जिल्हयातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका (नोडल बँक) यांनी योजनेच्या अनुबंधगाने त्यांना प्राप्त झालेल्या सर्व मार्गदर्शक सुचना, ग्रासन निर्णय इ. त्याच्या नियंत्रणाखालील सर्व शाखांना पाठविणे आवश्यक आहे.
४. व्यापारी बँकांची तसेच ग्रामीण बँकांची विभागीय / प्रशासकीय कार्यालये, प्रत्येक जिल्हयातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक (नोडल बँक) यांनी कर्जदार शेतकऱ्यासाठी कर्ज मंजूर करताना त्याच्या विमा हप्ता रकमेसाठी जादा कर्ज मंजूर करणेबाबत आपल्या अधिनस्त सर्व बँकांना सुचना द्याव्यात.
५. योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणाऱ्या विगर कर्जदार शेतकऱ्यांना सर्व बँकांनी योग्य ते मार्गदर्शन व मदत करणे आवश्यक आहे, जसे, शेतकऱ्यांचे बँकेत खाते उघडणे, योग्य तो विमा हप्ता घेवून त्यांना विमा प्रस्ताव भरण्यास मदत करणे व त्यावाबतचे अहवाल अद्यावत करणे इ.
६. सर्व बँका / वित्तीय संस्थांनी अर्जदार शेतक-यांचा तपशील इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीनेच राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अपलोड करणे बंधनकारक आहे. त्याहाईने सर्व बँका / वित्तीय संस्थांनी सीबीएस इंट्रेप्रेशन करून घेणे गरजेचे आहे, जेणेकरून माहितीचे तात्काळ आदान-प्रदान शक्य होईल.
७. सर्व नोडल बँकांनी कर्जदार व विगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा जमा विमा हप्ता रक्कम, विमा प्रस्ताव व अनुबंधिक माहीती विहीत मुदतीत स्वतंत्रपणे संबंधित विमा कंपनीस सादर करणे आवश्यक आहे.
८. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी होण्याचा / न होण्याचा पर्याय या तत्वावर कार्यरत आहे.
९. कर्जदार शेतकरी योजनेत सहभागी क्षायचे किंवा नाही यावाबत निर्णय घेऊ शकतात. शेतक यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणापत्र हंगामाच्या आधी किंवा योजनेतील सहभागी होण्याच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवस अगोदर दणे अपेक्षित आहे. योजनेत सहभागी होण्याच्या मुदतीच्या सात दिवस अगोदर शेतकऱ्यांचे घोषणापत्र प्राप्त झाल्यास कर्जदार शेतकऱ्यांना पुढील हंगामाकरिता योजनेच्या सहभागातून वगळण्यात येईल.
१०. बँका योजनेत सहभागी होण्याच्या सात दिवस अगोदर पासून ते अंतिम दिनाकापर्यंत शेतकरी हिश्याची रक्कम वजा करून घेऊ शकतात. त्यानंतर बँकांनी शेतकरी सहभागाची अंतिम यादी निश्चित करताना जे सहभागी होऊ इच्छित नाहीत असे शेतकरी व जे सहभागी होऊ इच्छितात अशा पात्र कर्जदार शेतकऱ्यांचा समावेश असणे आवश्यक आहे. पात्र कर्जदार शेतकऱ्यांविषयी बँकांची इतर कार्यपद्धती पूर्वी प्रमाणेच दालू राहील.
११. सर्व अग्रणी बँका / नोडल बँकांनी त्याच्या कार्यक्षेत्रातील अधिसूचित पिकांसाठी घेतलेली सर्व कर्जे व कर्जदार शेतकरी योजनेअंतर्गत विमा संरक्षित केले जातील व एकही कर्जदार शेतकरी विमा संरक्षणापासून वंचित राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी व त्यावाबतच्या सुचना बँकांनी आपल्या अधिनस्त सर्व शाखांना देण्यात याव्यात, संबंधित बँकाच्या त्रुटीमुळे / दिरंगाईमुळे / हलगर्जीपणामुळे काही कर्जदार शेतकऱ्यांना विमा संरक्षण न मिळाल्यास व त्या हंगामात नुकसान भरपाई मंजूर झाल्यास विमा संरक्षित न झालेल्या सर्व शेतकऱ्यांना मंजूर नुकसान भरपाई देण्याची जबाबदारी सर्वस्वी त्या बँकेची / शाखेची राहील.
१२. घोषणापत्र / प्रस्ताव आणि विमा हप्ता विमा कंपनीला बँकेमार्फत/ प्राथमिक कृषि पत पुरवठा संस्था यांच्याकडून विहित मुदतीनंतर जमा झाला तर ते तात्काळ नाकारले जातील व अशा कोणत्याही घोषणापत्राबाबत संबंधीत बँक जबाबदार राहील. त्यानुसार विहित मुदतीनंतर राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अर्ज दाखल करण्याची सुविधा बंद केली जाईल. तथापि या संबंधी काही तक्रारी उद्भवल्यास त्यांचे निराकरण विहित तक्रार निवारण समितीच्या कार्यपद्धतीनुसार करण्यात येईल.
१३. योजनेच्या वेळापत्रकानुसार कर्ज मंजूर करणारी बँक शाखा / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था ही (नोडल बँकेमार्फत) विमा संरक्षीत रक्कमेनुसार महिनावर पीकनिहाय, विमा क्षेत्रनिहाय, विमा हप्ता दराची विहित प्रपत्रात माहिती तयार करून संबंधीत विमा कंपनीस सादर करेल. कर्ज वितरण करणाऱ्या बँक / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था शेतक-यांनी भरावयाच्या विमा हप्ताची रक्कम जादा कर्ज रक्कम म्हणून मंजूर करतील.
१४. सर्व नोडल बँका / व्यापारी बँका व ग्रामीण बँकांच्या सर्व शाखांनी पिकवार व अधिसूचित क्षेत्रवार पिक विमा प्रस्ताव विहीत विवरण पत्रात (विगर कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी वेगळे) भरून विमा हप्ता रकमेसह विहीत वेळेत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविणे अत्यंत आवश्यक आहे.

१५. राज्यरत्नरीय समितीने निश्चित केलेल्या येळापत्रकानुसार अंतिम दिनाकापर्यंत व्यापारी बँकेच्या शाखा / प्रादेशिक ग्रामीण बँकेच्या शाखा / नोडल बँक (प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थेच्या बाबतीत) विमा प्रस्ताव जमा कराऱ्यान ते सविस्तर तपशीलासह, पीक विमा हप्त्याच्या रकमेसह विमा कंपनीस पाठवतील.

१६. सर्व नोडल बँका / व्यापारी बँका / ग्रामीण बँकांनी शेतकरीनिहाय पिक विमा प्रस्ताव व विमा हप्ता जमा केल्याचा तपशील (NEFT/RTGS/UTR) राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टलवर ॲनलाईन अपलोड करणे आवश्यक आहे, तसेच सर्व प्रस्तावांचा गोष्यारा विहित वेळेत विमा कंपनीलाही पाठवणे आवश्यक आहे.

१७. सर्व बँकांनी योजनेअंतर्गत अपवादात्मक परिस्थितीमध्ये संबंधित विमा कंपनीमार्फत मंजूर झालेली नुकसान भरपाई रक्कम प्राप्त झाल्यानंतर संबंधित लाभार्थी शेतकऱ्याच्या बँक खात्यावर ७ दिवसांच्या आत जमा करणे आवश्यक आहे. जर एखाद्या बँकेने नुकसान भरपाईची रक्कम विहीत वेळेत शेतकऱ्याच्या बँक खात्यावर जमा केली नाही तर संबंधित बँकेने व्याजासह (बचत खात्यावर देय असलेला प्रचलित व्याज दर) नुकसान भरपाईची रक्कम शेतकऱ्याच्या खात्यावर जमा करणे बंधनकारक राहील.

१८. नोडल बँक / प्रशासकीय कार्यालये योजनेत भाग घेणाऱ्या शेतकऱ्यांची अनुबंधित माहीती शेतकऱ्याचे संपूर्ण नाव, अचुक बँक खाते क्रमांक, गावाचे नाव, अल्प - अत्यल्प भुधारक अशी वर्गवारी, अनुसूचित जाती जगती, महीला शेतकरी अशी वर्गवारी, विमा संरक्षित क्षेत्र, पिकाचे नाव, जमा विमा हप्ता, शासकिय अनुदान इ. माहीती संबंधित प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था / बँकेची शाखा यांचेकडून Soft Copy मध्ये घेऊन सदर वी माहीती तपासून अंतिम मुदत संपल्यानंतर १५ दिवसांच्या आत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविण्याची कार्यवाही करेल.

१९. संबंधित विमा कंपनी बँकेकडून विमा प्रस्ताव प्राप्त झाले नंतर ते तपासून बँकेला पोहच देईल. संबंधित बँक आपलेकडे उपलब्ध असलेल्या दस्तऐवजावरून सदर विमा प्रस्तावाची पुनर्तपासणी करेल व यामध्ये काही दुरुस्ती आढळल्य रा १५ दिवसांचे आत विमा कंपनीच्या निर्दर्शनास आणेल अन्यथा विमा कंपनीने पोहच दिलेले विमा प्रस्ताव अंतीम समजून त्यानुसार कार्यवाही करण्यात येईल व भविष्यात त्यामधील कोणतेही बदल स्वीकारले जाणार नाहीत.

२०. संबंधित बँकेने नुकसान भरपाई मिळालेल्या शेतक यांची यादी नोटीस बोर्डवर प्रसिद्ध करणे आवश्यक आहे. तसेच प्राप्त झालेली नुकसान भरपाई रक्कम सर्व शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यात जमा केले असल्याचे प्रमाणपत्र विमा कंपनीस पाठविणे आवश्यक आहे. तसेच नुकसान भरपाई पात्र शेतक यांची यादी विमा कंपनीच्या सहाय्याने पेक विमा पोर्टलवर प्रसिद्ध करणे आवश्यक आहे

२१. सर्व बँकाना विमा प्रस्तावाशी संबंधित असलेले सर्व दस्तऐवज संबंधित विमा कंपनीस तपासणीसाठी आवश्यकतेनुसार उपलब्ध करून द्यावे लागतील.

२२. बँकेने कोणताही शेतकरी योजनेच्या लाभापासून वंचित राहणार नाही याची खात्री करावी जर एखाद्या शेतकरी वित्तीय संरक्षणाच्या चुकीमुळे योजनेच्या लाभापासून वंचित राहीला तर सदर शेतक याला देय असणारी नुकसान भरपाई अदा करणेची जबाबदारी संबंधित बँकेची राहील.

२३. शेतकऱ्याची पूर्ण अर्ज भरण्याची ही बँकेच्या शाखेची राहील जर एखाद्या शेतक याला अर्ज भरता येत नसेल तर सदर अर्ज शेतकऱ्यांच्या वतीने भरण्याची जबाबदारी बँकेच्या शाखेची राहील, जेणेकरून पिक विमा योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणारा एकही शेतकरी पिक विमा संरक्षणापासून वंचित राहणार नाही.

२४. प्रतिकूल हवामानामुळे ज्या शेतक-यांचा विमा हप्ता संबंधित हवामान घटकाची अधिसूचना जारी होण्याच्या आत जमा झाला असेल / बँक खात्यातून वर्ग केलेला असेल त्यानाच पात्र समजले जाईल. सबव बँकांनी कर्जदार शेतक-यांचा विमा हप्ता पीक कर्ज मंजूरी/किसान क्रेडीट कार्डचे नुतनीकरण केल्यापासून १५ दिवसांच्या आत विमा कंपनीकडे देणे बंधनकारक आहे, अन्यथा अशा शेतक-यांच्या बाबतीत संभाव्य नुकसानभरपाईची सम्पूर्ण जबाबदारी संबंधीत बँकेची राहील. अशी परिस्थिती उद्द्यू नये यासाठी बँकांनी विमा नोंदणीच्या अंतिम तारखेपुर्वी किमान एक महिना आधीच कर्जदार शेतक-यांचा विमा हप्ता विमा कंपनीकडे जमा करावा आणि त्यानंतर मंजूर केलेल्या कर्जखात्यांच्या बाबतीत दररोज विमा हप्ता जमा करावा.

२५. बँकाना जमा विमा हप्त्याचे ४ टक्के सेवा शुल्क देण्यात येते. त्यासाठी बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना विमा प्रस्ताव सादर करण्याबाबतीत बँकांनी आवश्यक ते सर्व सहकार्य करावयाचे आहे.

२६. बँकांनी कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतक-यांचे विमा प्रस्ताव सादर करताना शेतक-याचे बँक खाते आधार कार्डशी सलग्न करणे अनिवार्य आहे, या बाबतच्या आवश्यक त्या कागदपत्राची तपासणी संबंधीत बँकांनी करावयाची आहे.

२७. बैंक / नोडल बैंक याचेकडून संबंधित विमा कंपनीस विमा घोषणापत्रे (Declaration) पाठविण्यास विलंब झाल्यास बैंकेला द्यावयाच्या सेवा शुल्कामध्ये कपात करण्यात येईल.

२८. बैंकांनी कर्जदार शेतकरी सहभागाची अंतिम यादी निश्चित करताना जे सहभागी होऊ इच्छित नाहीत असे कर्जदार शेतकरी वगळून जे सहभागी होऊ इच्छितात अशा पात्र कर्जदार शेतकन्यांचा समावेश असणे आवश्यक आहे. पात्र कर्जदार शेतकन्यांविषयी बैंकांची इतर कार्यपद्धती पूर्वी प्रमाणेच चालू राहतील.

२९. कर्जदार शेतकन्यांना योजनेत सहभागी होणेसाठी व सहभागी न होणेसाठी बैंकेने त्यांच्या बैंकेचे फॉर्म तयार करून शेतकन्यांना उपलब्ध करून देणे आवश्यक आहे.

३०. जे कर्जदार शेतकरी स्वतः च्या स्वाक्षरीसह योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र देणार नाहीत त्या सर्व शेतकन्यांना योजनेमध्ये सहभागी करून घेणे हे बैंकांना बंधनकारक आहे. जर बैंकांनी सदर शेतकन्यांना सहभागी करून नाही घेतले तर त्यांना द्यावे लागणारे नुकसान भरपाईची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित बैंक शाखेची राहील.

३१. बैंकांनी कर्जदार शेतकन्यांना अर्ज भरणे बाबत सहकार्य करावे.

३२. कर्जदार शेतकन्यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिल्यानंतर संबंधित अर्जामधील पोहोच पावती त्या शाखेच्या जबाबदार अधिकारी यांच्या स्वाक्षरी शिक्कासह शेतकन्यांना देणे आवश्यक आहे.

३३. शेतकन्यांनी दिलेले घोषणापत्र बैंकांनी भौतिक व डिजिटल स्वरूपात जतन करणे आवश्यक आहे. शेतकन्यांकडून जमा केलेले संबंधित फॉर्म हे भविष्यामध्ये योजनेत शेतकन्यांमार्फत काही तक्रारी आल्यास पुरावे म्हणून वापरता घेतील.

३४. एखाद्या शेतक याने मागील हंगामात योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिले होते, मात्र चालू हंगामामध्ये योजनेत सहभागी होणेबाबत घोषणा पत्र दिले असल्यास संबंधित शेतकन्याची नोद करून घेणे आवश्यक आहे. जर बैंकांनी सदर संदर्भात नोद करताना काही त्रुटी आढळल्या तर त्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित बैंकेच्या शाखेचे राहील.

३५. जर शेतकन्याचे किसान क्रेडिट कार्ड खात्यामध्ये काही बदल झाल्यास बैंकानी संबंधित शेतकन्यांकडून प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेत सहभाग नोदणीबाबत इच्छुक नसल्यास तशी शेतकन्यांकडून संमती घेणे आवश्यक राहील. याबाबतीत किसान क्रेडिट कार्ड नूतनीकरण करण्याच्या अर्जामध्ये एखादा मुद्दा बैंक समावेश करू शकतात, त्याचबरोबर योजनेत सहभागी न होणे बाबतचे घोषणापत्र संबंधित शेतकन्याला देण्यास सांगणे आवश्यक आहे. जोपर्यंत शेतकरी स्वतः च्या स्वाक्षरीसह योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र देत नाही तोपर्यंत संबंधित बैंकेने शेतकन्याला योजनेमध्ये सहभागी करून घेणे बंधनकारक राहील.

३६. बैंकानी प्रधानमंत्री पिक विमा योजना पोर्टल किसान क्रेडिट कार्ड पोर्टल वरती शेतक यानी योजनेत सहभागी होण्याचे अर्थवा न होण्याबाबत घोषणापत्र दिले आहे असे नमूद करणे आवश्यक राहील.

३७. शेतकन्याने योजनेमध्ये सहभागी न होण्याचे घोषणा पत्र देऊन सुम्भा जर बैंकेने नजर दूकीने सदर शेतकन्याचा विमा हात्ता वजा करून विमा कंपनीस पाठविल्यावे निर्दर्शनास आले तर बैंकेने विमा हप्त्याची रक्कम शेतकन्याच्या बैंक खात्यात परत जमा करणे आवश्यक आहे. जर अशा प्रकरणी विमा कंपनी कडून विमा नुकसान भरपाईची रक्कम प्राप्त झाली असेल तर सदरची नुकसान भरपाईची रक्कम ३० दिवसाच्या आत विमा कंपनीस परत करावयाची आहे.

३८. बैंकांच्या दृष्टीने विचार करता जास्तीत जास्त शेतकन्यांचा सहभाग नोंदवण्यासाठी बैंकांनी शेतकन्यांना योजनेसंदर्भात माहिती देऊन त्यांना सहभाग नोंदवण्यासाठी प्रेरित करणे योजनेच्या दृष्टीने फायद्याचे आहे, बैंक यासंदर्भात मोहीम हाती घेऊ; शकतात यामध्ये संबंधित विमा कंपनी व राज्य शासनाचे कृषी विभाग यांची मदत घेऊन जास्तीत जास्त शेतक यांपर्यंत पोहोचण्याचा प्रयत्न करतील.

३९. बैंकांनी विगर कर्जदार शेतकन्यांना योजनेमध्ये सहभागी होणे बाबत किंवा किसान क्रेडिट कार्ड खाते काढण्यासंदर्भात बैंक स्तरावरून आवश्यक ती मदत देणे बंधनकारक आहे.

च) कर्ज पुरवठा करणारी बैंक/वित्तीय संस्था

- पुनर्रचित हवामान आधारित फळ पिक विमा योजनेबाबत शेतकन्यांना मार्गदर्शन करणे
- शेतकन्यांना विहीत प्रपत्रात विमा प्रस्ताव तयार करणेस मदत करणे आणि कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकन्यांचे विविध कागदपत्र संकलित करणे.
- विमा नोदणी सुरु होण्यापूर्वी सर्व कर्जदार शेतकन्यांचे आधार व मोबाईल क्रमांक प्राप्त करून घेणे.

४. कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्याची स्वतंत्र प्रपत्रात माहीती संकलित करून ती विमा कंपनीस विमा हप्त्यासह वेळेत सादर करणे.
५. विमा कंपनी किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या प्रतिनिधी आणि जिल्हास्तरीय समन्वय समिती मार्फत करण्यात येणाऱ्या छाननी / पडताळणीसाठी विमा पॉलिसी प्रस्ताव व इतर आवश्यक कागदपत्रांचे जतन करावे.
६. आपल्या कार्यक्षेत्रामधील नोडल बँक आणि त्याअंतर्गत सेवा पुरविणाऱ्या इतर बँकेच्या कार्यालयामधील संबंधित अभिलेख व नोंदी या विमा कंपनीस उपलब्ध करून देण्यात याव्यात.
७. विमा संरक्षण घेणाऱ्या कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्याची क्षेत्र व पिकांसंबंधी आकडेवारीची नोंद ठेवणे.
८. पोर्टलवर विमा प्रस्ताव अपलोड करण्याच्या अंतिम तारखेपासून ७५ दिवसांच्या आत आणि विमा कंपनीने मारणी केल्यापासून ७ दिवसांच्या आत विमा प्रस्तावांची माहीती संकलित व प्रमाणित करून देणे.
९. विमा नोंदणीची मुदत संपर्णपूर्वी शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता कपात करून घेणे व ती रक्कम संबंधित विमा कंपनीला थेट इलेक्ट्रॉनिक प्रणालीद्वारे हस्तांतरीत करणे.
१०. विमा कंपनीकडून प्राप्त विमा नुकसानभरपाई रक्कम शेतकऱ्यांच्या खात्यावर ७ दिवसांच्या आत जमा करणे व जी रक्कम अदा होऊ शकली नाही ती रक्कम प्राप्त झाल्यापासून १० कार्यालयीन दिवसांच्या आत कारणासह संबंधित विमा कंपनीला परत करणे व त्याची माहीती केंद्र व राज्य शासनाला कळवणे.
११. प्रशासकीय व्यवस्थेमध्ये बँकेच्या शाखा या अंतिम सेवा केंद्रे मानण्यात आलेल्या आहेत. सर्व कर्जदार शेतकरी आणि इच्छुक बिगर कर्जदार शेतकरी यांची पिक विमा नोंदणी करून घेणे ही सर्व बँक शाखांची जबाबदारी आहे. यामध्ये हयगय अथवा चूकीची माहीती देण्यात आल्यास संबंधित बँक/बँक शाखा/प्राथमिक सेवा संस्था अशा चुकामुळे देय फळपिक विमा दाव्यांना जबाबदार असतील.

छ) जन सुविधा केंद्र - आपले सरकार केंद्र (सीएससी- एसपीडी)

१. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची नोंदणी जनसुविधा केंद्रमार्फत सुनिश्चित करणे.
२. गाव पातळी वरील कर्मचारी यांना पिक विमा सहभाग घाढविण्यासाठी पोर्टलव्दारे अथवा जिल्हा पातळीवर काम करणा-या सबंधीत पिक विमा कंपनीव्दारे पिक विम्याविषयी प्रशिक्षण देणे.
३. जनसुविधा केंद्रमार्फत शेतकऱ्यांकडून जमा केलेली विमा हप्त्याची रक्कम सबंधीत विमा कंपनीकडे शेतकऱ्यांकडून प्राप्त झाल्याच्या दिनाकापासून तीन दिवसांच्या आत ऑनलाईन जमा करणे.
४. जनसुविधा केंद्रमध्ये जमा झालेल्या विमा हप्त्याचा अहवाल व शेतकरी सहभागाच्या गोषवा यासह संबंधीत विमा कंपन्यांना दररोज सादर करणे.
५. राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टलवर भरण्यात आलेली शेतकरी सहभागाची माहीती आणि सबंधीत विमा कंपनीला अदा केलेली विमा हप्ता रक्कम यांची पडताळणी विमा नोंदणीची अंतिम मुदत सपल्यावर ७ दिवसांच्या आत करणे.
६. हंगामासाठी निश्चित करण्यात आलेल्या प्रती शेतकरी सेवाशुल्काच्या वरानुसार सेवा शुल्काचे देयक संबंधीत विमा कंपनी कडे पुढील महिन्यातील १० तारखेस अथवा त्यापुर्वी सादर करणे.
७. विमाधारक शेतकऱ्यांच्या तक्रार निवारण करणेसाठी व विमा पक्षात सेवा सुनिश्चित करणे.
८. राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टलवर भरण्यात आलेली वैयक्तिक शेतकऱ्यांची माहीती व सदर केलेली कागदपत्रे यामध्ये त्रुटी अथवा चुका आढळून आल्यास संबंधीत सेवा केंद्र जबाबदार असेल व अशा चुकामुळे देय पिक विगा दाव्याना जबाबदार राहील.
९. विमा सहभाग नोंदवलेले शेतकरी काही त्रुटी, चुका अथवा विपरीत बाबीमुळे योजनेच्या फायदयापासून वंचित राहणार नाही यांची जनसुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (हिएलईज) यांनी खात्री करणे. जनसुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (हिएलईज) यांचे सेवेतील त्रुटी, गैरव्यवहार यामुळे योजनेच्या फायदयापासून शेतकरी वंचित राहील्यास त्यांच अहवाल सादर करून त्यांचे वर प्रशासकीय व कायदेशीर कार्यवाही करणे.

ज) जन-सुविधा केंद्र वरील गावपातळी सेवक (डिएलई)

१. शेतकरी विशेषत: बिगर कर्जदार शेतकऱ्याना योजने बाबत शिक्षित करणे व योजनेची वैशिष्ट्ये समजावून सांगणे.
२. विमाकंपनी / राज्यशासना मार्फत योजनेच्या प्रचार व प्रसिद्धीसाठी देण्यात आलेल्या जाहीराती, प्रचार साहित्य, वॅनर, पोस्टर, पत्रके इ. शेतकऱ्यां पर्यंत पोहचवण्यासाठी कार्यक्षेत्रामध्ये उळकपणे प्रसिद्ध करणे.
३. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे विमा प्रस्ताव विहित प्रपत्रात आवश्यक कागदपत्रासह स्विकारणे व ऑनलाईन भरून घेणे.
४. अंमलवजावणी करणा या विमा कंपनीने मार्गदर्शक सुचनेच्या तरतुदीनुसार शेतकरी विमा हप्ता जमा करणे.

५. राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टल वर बिगर कर्जदार शेतक यांची माहिती मोबाईल नवरसह योग्य तपशिल आवश्यक कागदपत्रासह अद्यावत करणे व निश्चित कालावधीत जनसुविधा केंद्रामार्फत विमा हप्ता रक्कम जमा करणे. बिगर कर्जदार शेतक-याचे पिक विमा प्रस्ताव भरताना योग्य ती काळजी घेणे व जोडलेल्या कागदपत्राचा प्रस्तावाशी ताळमेळ घालणे.

६. विमा शहभाग नोंदवलेले शेतकरी काही त्रुटी, चुका अथवा विपरीत बाबीमुळे योजनेच्या फायदयापासून वंचित राहणार नाही यांची जनसुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (व्हिएलईज) यांनी खात्री करणे. जनसुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (व्हिएलईज) यांचे सेवेतील त्रुटी, गैरव्यवहार यामुळे योजनेच्या फायदयापासून शेतकरी वंचित राहील्यास त्यांचा अहवाल सादर करून त्यांचे वर प्रशासकीय व कायदेशीर कार्यवाही करण्यात येईल.

७. विमा धारक शेतक-यांना विमा पक्षात सेवा देणे तसेच पिक विमा दाव्यांची सुचना अथवा या संबंधीत तक्रारी असल्यास त्याबाबतची सुविधा निर्माण करणे.

८. जनसुविधा केंद्र शेतक-यांच्या घतीने विमा अर्ज भरताना विमा प्रस्तावासाठी आधश्यक / गरजेची सर्व कागदपत्रे अपलोड करेल. आवश्यक कागदपत्रांशिवाय असलेले अर्ज विमा नुकसान भरपाईसाठी विचारात घेतले जाणार नाहीत व कागदपत्रांतील त्रुटींसाठी जनसुविधा केंद्राचे चालक जबाबदार असतील.

९. जन सुविधा केंद्रामार्फत विमा अर्ज दाखल करण्यासाठी शेतक-यांनी संबंधीत जनसुविधा केंद्र / विशेष हेतू बाहन यांना कोणतेही गुलक / फी अदा करणे आवश्यक नाही.

ज) अ.क्र. “छ” व “ज” साठी

योजना अंमलबजावणीत काही जिल्ह्यात बनावट नोंदणी पावत्या आढळून येतात. याला आग्ने घालण्यासाठी तांत्रिक उपाययोजना करण्यात आलेल्या आहेत. आहेत, तरीसुद्धा बनावट पावत्याद्वारे नुकसान भरपाई दावे काही प्रमाणात करण्यात प्राप्त होतात याबाबत आपले सरकार केंद्र चालकाकडून फसवणूक केल्याबाबत तक्रारीसुद्धा प्राप्त होतात आपले सरकार केंद्र चालकाकडून चुकीची माहिती भरल्यामुळे नोंदणी संदर्भात प्रकरणे उद्भवतात. यानुषगाने चुकीची जबाबदारी निश्चिती, नुकसान भरपाई परिणाम व अशा प्रकरणात नुकसान भरपाईची जबाबदारी निश्चिती करणे अत्यंत जिकिरीचे होते यानुषगाने अर्ज नोंदणी करताना आपले सरकार केंद्र चालकांनी शेतकरी सादर करत असलेले नोंदणी अर्ज नुकसान भरपाई अदायगी किंवा दोन वर्षे या पैकी जे नंतर असेल तोपर्यंत स्वतः जवळ साभाळून ठेवणे बंधनकारक करण्यात येत आहे

त) विमा प्रतिनिधीच्या भुमिका व जबाबदारी

- पुनर्वित हवामान आधारीत फल पिक विमा योजनेबाबत शेतक यांना मार्गदर्शन करणे.
- शेतक-यांना विहीत प्रपत्रात विमा प्रस्ताव तयार करणेस मदत करणे आणि कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतक-यांचे आधार क्रमांक आणि मोबाईल क्रमांकासह विविध कागदपत्र संकलीत करणे.
- पुनर्वित हवामान आधारीत फल पिक विमा योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार विमा कंपनीचा प्रतिनिधी म्हणून विमा हप्ता गोळा करणे आणि त्याची पावती देणे.
- कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतक-यांची प्रपत्रात माहीती संकलित करून ती विमा कंपनीस विमा हप्त्यासह वेळेत सादर करणे, अशा प्रकारे वेळेत माहिती सादर केलेले व विमा हप्ता रक्कम राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर विहीत मुदतीत ईलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने जमा केलेले अर्जच विमा संरक्षणास पात्र असतील.
- संबंधीत विमा प्रतिनिधींनी योजनेत सहभागी झालेला शेतकरी योजनेतील लाभापासून वंचित राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी. विमा प्रतिनिधीच्या त्रुटीमुळे/ दिरंगाईमुळे/ हलगर्जीपणामुळे या योजनेच्या लाभापासून योजनेत सहभागी शेतकरी वंचित राहील्यास या संबंधात काही नुकसान भरपाई दयावयाची झाल्यास संबंधीत विमा कंपनीची जबाबदारी राहील. विमा प्रतिनिधीच्या सेवेमध्ये काही त्रुटी/चुका आढळल्यास त्यावर प्रशासकीय / कायदेशीर कार्यवाही करण्यात येईल.

थ) विमाधारक शेतक-यांची कर्तव्ये व जबाबदार्या

कर्जदार शेतक-यांची कर्तव्ये व जबाबदार्या

- कर्जदार शेतक-यांना योजनेत सहभागी होण्याचा / न होण्याचा पर्याय या तत्वावर कार्यरत आहे.
- कर्जदार शेतकरी योजनेत सहभागी व्यायाचे किंवा नाही याबाबत निर्णय घेऊ शकतात. शेतक-यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणापत्र हंगामाच्या आधी किंवा योजनेतील सहभागी होण्याच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवस अगोदर

देणे अपेक्षित आहे. (सहपत्र-५) योजनेत सहभागी होण्याच्या मुदतीच्या सात दिवस आगोदर शेतकऱ्याचे घोषणापत्र प्राप्त झाल्यास कर्जदार शेतकऱ्यांना पुढील हंगामाकरिता योजनेच्या सहभागातून वगळण्यात येईल.

३. योजनेत सहभागी होणे बाबत अथवा न होणे बाबत घोषणापत्र शेतकऱ्यांनी ज्या बँकेमध्ये पीककर्ज खाते /किसान क्रेडिट कार्ड खाते आहे तिथे जमा करणे अपेक्षित आहे.
४. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी होणेसाठी व सहभागी न होणेसाठी स्वतंत्र अर्ज असावेत.
५. जे शेतकरी स्वतंत्रच्या स्वाक्षरीसह योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र देणार नाहीत त्या सर्व शेतकऱ्यांना योजनेमध्ये सहभाग बंधनकारक समजला जाईल.
६. शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिल्यानंतर संबंधित अर्जामधील पोहोच पावती त्या शाखेच्या जबाबदार अधिकारी यांच्या स्वाक्षरी शिक्कासह शेतकऱ्यांनी प्राप्त करून घेणे आवश्यक आहे.
७. एखाद्या शेतकऱ्याने मागील हंगामात योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिले होते, मात्र चालू हंगामामध्ये योजनेत सहभागी होणेबाबत घोषणा पत्र दिले असल्यास संबंधित शेतकऱ्याची नोंद करून घेणे आवश्यक आहे.
८. जर शेतकऱ्याचे पीककर्ज खाते/किसान क्रेडिट कार्ड खात्यामध्ये काही बदल झाल्यास संबंधित शेतकऱ्यांकडून प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेत सहभाग नोंदणीबाबत इच्छुक नसल्यास बँकांना तशी संमती देणे आवश्यक राहील.
९. प्रधानमंत्री पिक विमा योजना, PM किसान, किसान क्रेडिट कार्ड या योजनेमध्ये सहभागी होण्यासाठी शेतकऱ्याचे बेक खाते असणे ही पूर्वअट आहे.
१०. अधिसूचित पिकांसाठी व अधिसूचित केलेल्या क्षेत्रासाठी कर्ज मंजूर केलेल्या शेतकऱ्यासाठी केंद्र शासनाच्या सूधारेत मार्गदर्शक सुचांनुसार कर्जदार शेतकऱ्यांना योजना ऐच्छिक करण्यात आली आहे. कर्जदार शेतकर्याला योजनेत सहभागी न होण्यासाठी (Opt Out) कर्ज घेतलेल्या अधिसूचित पिकाकरीता नोंदणीच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवरा आधी पर्यंत संबंधित बँकेस त्यानुंष्ठगाने विमा हप्ता कपात न करणेबाबत कळविणे आवश्यक राहील (सहपत्र ५) जे कर्जदार शेतकरी विहित मुदतीत सहभागी न होण्यासाठी बँकांना कळविणार नाहीत असे शेतकरी योजनेत सहभागी आहेत असे गृहित धरण्यात येईल व या शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता विहित पद्धतीने कर्जखात्यातून वजा करण्यात येईल
११. कर्जदार शेतकऱ्यांचे विमा प्रस्ताव सुधा योजनेत सहभागी होण्याच्या अंतिम दिनांकापुर्वीच स्थिकारले जातील
१२. सर्व कर्जदार शेतकऱ्यांनी विमा नोंदणीच्या अंतिम मुदतीच्या आत संवंधीत बँकेकडे आपले आधार कार्ड व भोवाईल क्रमांक सादर अथवा प्रत्यक्ष ई केवायसी करणे बंधनकारक आहे. सर्व बँकांनी आधार कायद्यानुसार प्रत्येक कर्ज खात्यासाठी संबंधित शेतकऱ्यांचा आधार क्रमांक घेणे बंधनकारक आहे
१३. विमा प्रस्ताव पुर्वनिश्चित तारखेपर्यंतच स्थिकारले जातात. सबब सर्व कर्जदार शेतकऱ्यांनी आपल्या बँकेकडे चौकशी करून विमा प्रस्ताव दाखल झाल्याची खात्री करून घेणे आवश्यक आहे
१४. स्थानिक नैसर्गिक आपल्यामुळे (गारपीट) पिकांच्या झालेल्या नुकसानीची माहीती ४८ तासांच्या आत संबंधित बँक /वित्तीय संस्था / विमा कंपनी यांना देणे आवश्यक आहे.
१५. कर्जदार शेतकऱ्यांनी एकाच जमीनीवर विविध बँकांकडून कर्ज घेणे, एकाहुण अधिक बँकांकडून विमा प्रस्ताव दाखल करणे अथवा बिगर कर्जदार म्हणुनदेखील त्याच पिकाचा विमा हप्ता भरणे असे प्रकार करू नयेत. असे आढळल्यारा विमा संरक्षण नाकारले जाऊन विमा हप्ता जप्त करण्यात येईल तसेच योग्य प्रशासकीय कार्यवही देखील करण्यात येईल.

बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची कर्तव्ये व जबाबदार्या:

१. योजनेत सहभागी होक इच्छिणाऱ्या बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांनी जवळच्या प्राधिकृत बँका / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था / संबंधित विमा कंपनीची कार्यालये किंवा विमा प्रतिनिधीशी संपर्क साधून विमा प्रस्ताव विहीत प्रपत्रात योग्य त्या विमा हप्त्यासह तसेच आवश्यक त्या कागद पत्रासह विहीत वेळेत सादर करावीत.

२. अर्जदाराने आपल्या अर्जासोबत आधार कार्ड/आधार नोंदणीची प्रत, ७/१२ उतारा, फळ बागेचा (Geo Tagging) केलेला फोटो, भाडेपट्टा करार असलेल्या शेतकऱ्यांच्या करारनामा / सहमती पत्र, आणि बँक पासबुकाची प्रत सादर करून प्रत्यक्ष ईलेक्ट्रॉनिक साक्षांकन करणे बंधनकारक आहे.
३. आपले सरकार सेवा केंद्रांद्वारे नोंदणी करणा या शेतक-यांनी प्रस्तावासोबत आपला मोबाईल क्रमांक नमूद करून आधार क्रमांकाचे स्वयंसाक्षांकन करणे बंधनकारक आहे.
४. विगर कर्जदार शेतकऱ्यांनी संबंधित बँकेत स्वतःच्या नावे खाते उघडणे आवश्यक आहे.
५. शेतकऱ्यांनी विमा प्रस्तावाभद्ये आपल्या जमिनीचा सर्व नं. नमूद करावा.
६. शेतक-यांनी धारण केलेल्या जमिनीचा पुरावा म्हणून ७/१२ उतारा तसेच शेतात अधिसुचित पीक असलेबाबत स्वयंघोषणा पत्र विमा प्रस्तावा सोबत देणे आवश्यक आहे. या योजनेतर्गत नवीन लागवड / फळधारणेसाठी आवश्यक वाढ न झालेल्या क्षेत्राचे अर्ज विमा संरक्षणाकरीता प्राप्त होत असल्याचे निर्दर्शनास येत आहे, तर काही फळपिकासाठी मृग व आंविया या दोनही बहारासाठी एकाच क्षेत्रावर विमा संरक्षणासाठी अर्ज भरण्यात येत आहेत. या अनुषंगाने सहपत्र - ४ च्या नमून्यात सहभागी अर्जदार शेतकऱ्यांचे स्वयंघोषणापत्र विमा संकेत स्थळावर अर्जा सोबत जोडणे आवश्यक राहील.
७. विगर कर्जदार शेतकरी विमा संरक्षणासाठी वेब पोर्टलद्वारे थेट अर्ज भरू शकतील. त्यासाठी पिक विमा पोर्टलवर (www.pmtby.gov.in) शेतक-यांसाठी ऑनलाईन अर्ज उपलब्ध करून दिलेला आहे. विमा हप्त्याची रक्कम ही पेमेट गेटवे द्वारे ऑनलाईन भरावयाची आहे. अर्ज सदरच्या प्रणालीवर पूर्ण भरल्यानंतर विशेष औलख क्रमांकासह पोंदपावती मिळेल. तसेच शेतकऱ्यांच्या नोंदणी कलेल्या मोबाईल नवर वर ही एसएमएस दवारा सूचित केले जाईल.
८. तथापि विगर कर्जदार शेतकऱ्यांनी स्वतःचे अर्ज संबंधित विमा कंपनीला किंवा पिक विमा पोर्टल द्वारे सादर करतांना त्याच्याकडे संबंधीत विमा संरक्षित पिक तेवढ्या क्षेत्रावर असणे आवश्यक आहे तसेच त्यासंदर्भात राज्यस्तरीय समितीने ठरवून दिलेले कागदोपत्री पुरावे आणि आधार क्रमांक / आधार नोंदणी क्रमांक सादर करणे आवश्यक आहे. विमा प्रस्तावत नमूद करण्यात आलेली माहिती युकीची अथवा अयोग्य असल्याचे नंतरच्या काळात केव्हाही आढळून आल्यास सबैधीत शेतकरी विमा हप्त्याची रक्कम आणि दाव्याचा (लागू असल्यास) हक्क गमावतील.
९. अर्ज भरतांना युकीची माहिती भरल्यामुळे नोंदणी संदर्भात प्रकरणे उद्भवतात. यानुषंगाने युकीची जबाबदारी निश्चिती, नुकसान भरपाई परिणामावाही व अशा प्रकरणात नुकसान भरपाईची जबाबदारी निश्चिती करणे अत्यत जिकिरीचे होते. धानुषंगाने अर्ज नोंदणी केल्यानंतर शेतकऱ्यांनी सादर केलेल्या प्रोपोजल फॉर्म (नोंदणी अर्ज) ची पोच पावतीवरून पिक विमा योजनेच्या पोर्टलवर जाऊन सहभागाची पडताळणी करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी शेतकऱ्यांच्या पोच पावतीवर केंद्र शासनाने बारकोड अथवा Farmers D ची सुविधा देण्यात आली आहे सदर पडताळणीमध्ये काही नुटी आढळून आल्यास शेतकऱ्यांने ३० दिवसांच्या आत संबंधित आपले सरकार सेवा केंद्र / विमा कंपनी / कृषि विभाग यांचेकडे लेखी हरकत नोंदविणे बंधनकारक आहे.
१०. शेतक-यांना अर्ज भरण्यासाठी बँकामध्ये होणारी गर्दी टाळता यावी व शेतक-यांना अर्ज भरण्यास सुलभता यावी म्हणून मागील खरीप हंगामापासुन पुनर्चित हवामान आधारीत फळपिक विमा योजनेत शेतकऱ्यांचे अर्ज / विमा हप्ता Common Service Centre (CSC) मार्फत ऑनलाईन पद्धतीने स्थिकारण्यात येत आहेत.

याकरिता राज्यात सी.एस.सी. ई. गव्हर्नर्स सर्व्हेसेस इंडिया लिमिटेड द्वारे कार्यान्वीत “आपले सरकार सेवा केंद्र” (डिजीटल सेवा केंद्र) सुविधा शेतक-यांना प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेचे अर्ज भरण्याकरीता उपलब्ध करण्यात आले आहेत. राज्यात कार्यान्वीत आपले सरकार प्राधिकृत सेवा केंद्र, कृषि विभागाने नियुक्त केलेल्या विमा कंपनीच्या यतीने शेतक-यांचे पिक विमा अर्ज भरण्यास मदत करतील व विमा हप्ता स्थिकारतील या करिता प्राधिकृत आपले सरकार सेवा केंद्राचे चालक विमा योजनाचे अर्ज ऑन लाईन पद्धतीने भरतील. विमा अर्जा करिता आवश्यक कागदपत्रे जसे की, ७/१२ उतारा, आधार कार्ड, बँकखात्याचे तपशिल इत्यादी अर्जास ऑन लाईन पद्धतीने जोडतील. शेतक-यांना विमा अर्जाची प्रत, पोहोच उपलब्ध करून देतील. त्याहाच्चिने संबंधित विमा कंपन्यांनी CSC मार्फत करार करणे बंधनकारक आहे. यासंदर्भात कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचेस्तरावरून कलविण्यात येणा-या सूधना बंधनकारक राहतील.

११. “आधार” या ओळखपत्राच्या वापरातुन शासनामार्फत देण्यात येणा या सेवा, सुविधा, लाभ व अनुदेय वितरण लाभार्थ्याना करण्याच्या प्रक्रियेत सुलभता, पारदर्शकता, उत्तरदायित्व आणून योजनेचा लाभ थेट शेतक याना देण्याकरिता, केंद्र शासनाच्या दिनांक ०८ फेब्रुवारी, २०१७ चे राजपत्रान्यथे खरीप हंगाम २०१७ पासून सदर योजनेअंतर्गत सहभागी होणाऱ्या सर्व कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतक-यांना आधार कार्ड प्रमाणिकरण करणे अनिवार्य केले आहे.

योजनेत सहभागासाठी शेतक-यांचे आधारकार्ड सक्तीचे करण्यात आले असल्यामुळे सर्व बँकांनी आपल्या शेतक-यांचे आधार क्रमांक प्राप्त करणे आवश्यक आहे सदर बाब बँकेमार्फत तसेच विमा कंपन्या व तिमा मध्यस्थाभार्फत नोंदणी करणा-या बिगर कर्जदार शेतक-यांनाही लागू राहील. आधारकार्ड उपलब्ध नसल्यारा पिक विमा योजनेत सहभागासाठी आधार नोंदणी करून त्याचा पुरावा सादर करणे आवश्यक आहे.

सर्व बँकांनी आधार कायद्याच्या अधिसूचनेनुसार व्याजदर सवलत योजनेखाली पीक कर्ज / किसान क्रैडीट कार्ड मंजूर करतांना आधार / आधार नोंदणी क्रमांक घेणे वंधनकारक आहे. जेणेकरून पुनर्चित हवामान आधारित फलपिक विमा योजनेत आधार शिवाय कर्जदार शेतकरी सहभागी होण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही संवंधीत बँक शाखानी अशा खातेदारांचा वेळोवेळी आढावा घेणे आवश्यक आहे.

१८. निधी वितरणासाठी संगणकीय प्रणालीचा वापर

विमा हप्त्याचा राज्य हिस्सा कंपन्यांना वितरित करण्यासाठी शक्यतोवर सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (पीएफएमएस) / पीएफएमएस लिंक सिस्टीमचा वापस करण्याचा राज्य शासन प्रयत्न करेल.

बँका, सीएससी आणि विमा एजटांना विमा हप्त्याचा भरणा राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलच्या पेमेट गेटवे (पे जीओवी) च्या माध्यमातून किंवा आरटीजीएस / एनईएफटी द्वारे विमा कंपनीला करणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विहित कालमर्यादेत सदर भरण्याचा तपशील राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अपलोड करणे अनिवार्य राहिल. विमा कंपन्यांचे बँक तपशील राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवरच उपलब्ध केले जातील. त्यानुसार, विमा कंपन्या, बँक शाखा, सीएससी आणि विमा एजटसह सर्व भागधारकांनी या उद्देशासाठी समर्पित बँक खाती अनिवार्यपणे राखून ठेवली पाहिजेत बँकर्स वेक / डिमांड ड्राफ्टच्या स्यरुपात कोणत्याही प्रेषणाची / आर्थिक व्यवहाराची परवानगी नाही.

१९. सेवाशुल्क:

- कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकायाकडून जमा केलेल्या विमा हप्त्याच्या ४ टक्के, रक्कम संबंधित विमा कंपनीकडून बँक सेवा शुल्क म्हणून बँकाना परस्पर देय होईल. पोर्टलवरील आकडेवारी निश्चित झाल्यानंतर १५ दिवसाच्या आत विमा कंपनीने सदर रक्कम अदा करावी.
- विमा प्रतिनिधींना विमा कंपनीने निश्चित केलेल्या दराने कमिशन दिले जाईल. तथापि, सदरचे कमिशन हे विमा नियामक प्राधिकरणाने निश्चित केलेल्या मर्यादेच्या आत असेल.
- विमा कंपनीकडून सेवा शुल्क अदा करण्यास विलंब झाल्यास वार्षिक १२ टक्के व्याज देय राहील.
- ज्या विमा प्रस्तावाच्या बाबतीत अपुर्णता/चुका/विसंगती आढळून येतील त्यासाठी सेवा शुल्क देय अराणार नाही
- आपले सरकार सेवां केंद्र शासनाने निश्चित केलेल्या दरानुसार विमा कंपन्यांनी सेवाशुल्क अदा करावे.

२०. वस्तु व सेवा कर (Goods and Service Tax-GST):

पुनर्चित हवामान आधारित फलपिक विमा योजनेला वस्तु व सेवा करातून वगळण्यात आले आहे.

२१. नियंत्रण अधिकारी व आहरण संवितरण अधिकारी :

या योजनेसाठी आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे नियंत्रण अधिकारी राहतील. तसेच सहाय्यक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१ यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषीत करण्यात येत आहे.

२२. याशिवाय केंद्र शासनाने सदर योजनेकरिता वेळोवेळी विहित केलेल्या मार्गदर्शक सुचना मधील सर्व अटी व शर्ती योजनेतील सर्व सहभागीदाराकरिता लागू राहतील.

२३. सदर शासन निर्णय मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे अध्यक्षतेखालील दिनांक ०४/०५/२०२० व ०४/०६/२०२० रोजी झालेल्या राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीच्या सभेत दिलेल्या मंजूरीनुसार व केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनाच्या अनुषंगाने निर्गमित करण्यात येत आहे.

२४. भारतीय कृषि विमा कंपनी मार्फत योजनेत सहभागी होणाऱ्या शेतक-यांना द्यावयाच्या अनुदानासाठी राज्य शासनाच्या

हिंसा पाटी देय होणारी रक्कम खालील लेखाशिर्षा खालील अर्थ संकल्पीय तरतुदीतुन भागविण्यात यावी.

भागाणी क्रगांक डी . ३

लेखाशिर्ष २४०९ - पीक संवर्धन

११० (दोन) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना, राज्य योजना,

(००) (०७) पुनर्रचित हवामान आधारीत पिक विमा योजना

(२४०९ १४०२), ३३ अर्थसहाय्य

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२००६०५१८३०५४६०९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सहपत्र: परिशिष्ट.

११०
(बा.कि. रासकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
२. मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
३. मा.राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
४. मा. विरोधीपक्षनेता, विधानसभा, विधानमंडळ, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
५. मा. विरोधीपक्षनेता, विधान परिषद, विधानमंडळ, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
६. मा.मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक
७. मा.अपर मुख्य सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक
८. मा अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२.
९. मा अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
१०. प्रधान सचिव (महसूल व वन), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२.
११. सचिव (सहकार), सहकार, पणन व वस्त्रोदय विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२.
१२. सचिव, कृषि मंत्रालय, भारत सरकार (कृषि व सहकार विभाग)कृषि भवन, नवी दिल्ली (पत्राने)
१३. सचिव, वित मंत्रालय, भारत सरकार (वित विभाग) (विमा) नवी दिल्ली (पत्राने)
१४. संचालक, पिक विमा भारत सरकार, कृषि मंत्रालय, कृषि व सहकार विभाग, नवी दिल्ली.
१५. आयुक्त कृषि, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१६. विभागीय व्यवस्थापक, भारतीय कृषि विमा कंपनी मर्यादित, नवीन स्टॉक एक्सचेज बिल्डिंग, २० वा मजला, दलाल स्ट्रीट, मुंबई-४०० ०२३
१७. क्षेत्रीय व्यवस्थापक, वजाज अलायन्ज जनरल इन्शुरन्स कंपनी, पहिला मजला, कमरशियल झोन, येरवडा जेलच्या मागे, सप्लाई अशोक रोड, येरवडा-४११ ००६.
१८. क्षेत्रीय व्यवस्थापक, एच.डी.एफ.सी. एगो जनरल इन्शुरन्स कंपनी, पहिला मजला, एचडीएफसी हाऊस, १६५-१६६ बॅकबे रिकलॉमेशन, एच.टी. पारेख मार्ग, चर्चगेट, मुंबई-४०००२०
१९. संचालक लेखा व कोषागारे, मुंबई
२०. सर्व विभागीय आयुक्त,
२१. अधिदान व लेखा अधिकारी, लेखा व कोषागारे संचालनालय, मुंबई - ३२.
२२. निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई
२३. महाव्यवस्थापक, महाराष्ट्र नागरी बँका ९ नगीनदास रोड, मुंबई-२३
२४. महाव्यवस्थापक, नावार्ड, पुनम चेबर, शिवसागर इस्टेट, घरळी, मुंबई
२५. महालेखापाल (लेखा परीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई / नागपूर
२६. विमा संचालक, म्हाडा इमारत, पहिला मजला, बांद्रा पूर्व, मुंबई

२७. संचालक, माहिती आणि प्रसिद्धी (प्रसिद्धीसाठी) मंत्रालय, मुंबई

२८. संचालक, फलोत्पादन, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-०५

२९. संचालक, फलोत्पादन मृद संधारण, नियोजन, विस्तार व प्रशिक्षण, साखर संचालक, मुख्य सांस्थिक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे ०५,

३०. मुख्य सांस्थिक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१

३१. सर्व जिल्हाधिकारी,

३२. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी,

३३. सर्व व्यवस्थापक जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक,

३४. सर्व विभागीय कृषि सह संचालक, महाराष्ट्र राज्य,

३५. उप महाव्यवस्थापक, नाबाड, पुनम चैंबर, ५४ वेलस्ली रोड, शिवाजीनगर, पुणे-५

३६. सरव्यवस्थापक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, ९ नगीनदास रोड, मुंबई- २३

३७. मुख्य अधिकारी, सेंट्रल फायनान्स एजन्सी, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, ९ नगीनदास रोड, मुंबई २३

३८. मुख्य अधिकारी, ग्रामीण नियोजन व पत विभाग, रिझर्व बँक ऑफ इंडिया, फोर्ट, मुंबई

३९. व्यवस्थापक, महाराष्ट्र बँक १५०१, शिवाजीनगर, पुणे-५

४०. सर्व जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी

४१. सर्व सहसाधिय/उपसचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई ०३२

४२. उपसचिव, नियोजन विभाग (कार्या १४३१) / वित्त विभाग (व्यय-१)

४३. उपसचिव (अर्थसंकल्प), उपसचिव (१२ओ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय मुंबई - ०३२

४४. निवडनस्ती -१० ओ

सहपत्र - १

सन २०२०-२१, २०२१ २२ व २०२२ २३ साठी पुनर्रचित हवामान आधारित पीक विमा योजना रावविष्याकरिता प्रस्तावित जिल्हे,
तालुके व महसूल मंडळाची यादी.

(मृग बहार)

अ.क्र.	पीक	जिल्हे	तालुका	महसूल मंडळ
१	संत्रा	अमरावती	अंजनगाव सुर्जी	अंजनगाव, भंडारज, विहीगाव, सातेगाव, कापूस तळणी, कोकर्डा
	संत्रा	अमरावती	अचलपूर	अचलपूर, रासेगाव, असदपूर, परसापूर, पश्चोट, परतवाडा
	संत्रा	अमरावती	अमरावती	अमरावती, बडाळी, बडनेरा, नवसारी, डवरगांव, माहूली जहांगिर, नांदगाव पेठ.
	संत्रा	अमरावती	चांदूर बाजार	चांदूर बाजार, ब्राह्मणवाडा थडी, बेलोरा, करजगाव, शिरसगाव कसबा, तळेगाव मोहना, आसेगाव (पुर्णा)
	संत्रा	अमरावती	चांदूर रेल्वे	चांदूर रेल्वे, पळसखेड, घुर्हखेड, आमला विशेष्वर, सातेफळ
	संत्रा	अमरावती	चिखलदरा	चिखलदरा, सेमाडोह, टेंभुरसोडा
	संत्रा	अमरावती	तिवसा	तिवसा, मोङ्गरी, वन्हा, कुळ्हा, वरखेड
	संत्रा	अमरावती	धामणगाव रेल्वे	धामणगाव रेल्वे, चिंचोली, भातकुली, अंजनसिंगी, मंगरुळ दस्तगिर, दत्तापूर, तळेगाव दशासर
	संत्रा	अमरावती	नांदगाव खंडेश्वर	नांदगाव खंडेश्वर, दाभा, शिवणी, रसूलापूर, मंगरुळ चक्काळा, पापळ, लोणी, धानोरा गुरव,
	संत्रा	अमरावती	भातकुली	मिंभा.
	संत्रा	अमरावती	मोर्शी	अंबाडा, हिरवखेड, रिद्धपूर, धामणगाव, मेरपिंगळाई, शिरखेड, मोर्शी
	संत्रा	अमरावती	वरुड	वरुड, बेनोदा, पुसला, वाठोडा, लोणी, शेंदूरजना घाट, रोजूराबाजार
	संत्रा	अहमदनगर	कर्जत	माही, कोभळी, शिरजगाव
	संत्रा	अहमदनगर	जामखेड	जामखेड, नान्रज
	संत्रा	अहमदनगर	नगर	कापुरवाडी, केडगाव, भिंगर, नागापूर, जेऊर, चिंचोडी (पाटील), वाळकी, वास, रुईछत्तीसी, सावेडी, नालेगाव
	संत्रा	अहमदनगर	नेवासा	वादा, नेवासा खु., नेवासा बु., सलाबतपुर, कुकाणा, घोडेगाव, वडाळा बहिरोबा
	संत्रा	अहमदनगर	पाथडी	पाथडी, माणिकदौडी, करंजी, मिरी, टाकळीमानुर, कोरडगाव
	संत्रा	अहमदनगर	पारनेर	वाडेगव्हाण, निंदोज
	संत्रा	अहमदनगर	राहुरी	वांदोरी
	संत्रा	अहमदनगर	शेवगाव	शेवगाव, भातकुळगाव, दोरजलगाव, एरळगाव, बोधेगाव, चापळगाव
	संत्रा	अहमदनगर	श्रीगोंदा	बेलवंडी, चिभळा, देव दैठाण, कोळगाव.
	संत्रा	जालना	परतुर	आष्टी, सातोना खु.
	संत्रा	नागपूर	उमरेड	पाचगाव, हेवती, बेला, मकरधोकडा
	संत्रा	नागपूर	कळमेश्वर	कळमेश्वर, धारपाडा, मोहणा, तेलकामठी.
	संत्रा	नागपूर	काटोल	काटोल, पारडळीगा, येनवा, मेटपांजरा, रिधोरा, कोळोडी
	संत्रा	नागपूर	कामठी	कामठी, वडोडा.
	संत्रा	नागपूर	कुही	तितुर.
	संत्रा	नागपूर	नरखेड	नरखेड, मोवाड, सावरगाव, भिष्णूर, जलालखेडा, मेढला.
	संत्रा	नागपूर	नागपूर(ग्रा)	सोनेगाव (लोडी), वाडी, बोरी, गोधणी.
	संत्रा	नागपूर	पारशिवणी	पारशिवणी, नवेगाव खेडी, आमडी, कन्हान
	संत्रा	नागपूर	भिवापूर	भिवापूर, कारगाव
	संत्रा	नागपूर	रामटेक	देवलपार, रामटेक, मुसेवाडी
	संत्रा	नागपूर	सावनेर	सावनेर, पाटण सावंगी, केळवंद, खापा, बडेगाव.
	संत्रा	नागपूर	हिंगणा	हिंगणा, कान्होलीबारा, अडेगाव, गुमगाव, टाकळधाट.
	संत्रा	परभणी	जितुर	जितुर, सावंगी न्हा, बोरी, आडगाव.
	संत्रा	परभणी	परभणी	पेडगाव, जांब, दैठना.
	संत्रा	परभणी	पाथरी	पाथरी

अ.क्र.	पीक	जिल्हे	तालुका	महसूल मंडळ
	संत्रा	परभणी	पुणी	चूडावा, कात्नेश्वर, ताडकळस, लिमला, पुणी, कावळगाव
	संत्रा	परभणी	मानवत	मानवत, कोल्हा, केकरजवळा, ताडबोरगाव.
	संत्रा	परभणी	सेलू	सेलू, वालुर, देऊळगाव गात, कुपटा
	संत्रा	पुणे	शिरुर	शिरुर, निमोण, न्हावरा, तळेगाव ढमदेरे, रांजणगाव, मलठण, पाबळ
	संत्रा	बुलढाणा	खासगाव	अडगाव.
	संत्रा	बुलढाणा	जळगाव ज.	जामोद
	संत्रा	बुलढाणा	देऊळगाव राजा	मेहना राजा, देऊळगाव मही, आंदेश
	संत्रा	बुलढाणा	मेहकर	मेहकर, डोणगाव, हिवराआश्रम, जानेफळ, शेलगाव दे.
	संत्रा	बुलढाणा	लोणार	अंजनी खुर्द, सुलतानपूर
	संत्रा	बुलढाणा	संग्रामपूर	सोनाळा, बावणबीर
	संत्रा	यवतमाळ	आर्णी	आर्णी, जवळा
	संत्रा	यवतमाळ	उमरखेड	उमरखेड, मुळवा, ढाणकी, विडुळ, योतारी, कपटी, निंगपुर
	संत्रा	यवतमाळ	कळंब	कळंब, कोडा, सावरगाव, जोळमोहा, पिंपळगाव (रु., मेटोखेडा.
	संत्रा	यवतमाळ	दारळा	दारळा, महागाव
	संत्रा	यवतमाळ	दिग्रस	दिग्रस, कलगाव, तिवरी, तूपटाकळी, सिंगड.
	संत्रा	यवतमाळ	नेर	माणिकवाडा, वटफळी, शिरजगाव, मालखेड (खु.)
	संत्रा	यवतमाळ	पुसद	पुसद, जाब्बाजार, वरुड, बोरी खु
	संत्रा	यवतमाळ	बामुळगाव	धारपळ
	संत्रा	यवतमाळ	महागाव	मोरथ, गुज, काळी (दौ), कासोळा.
	संत्रा	यवतमाळ	राळेगाव	राळेगाव, झाडगाव धानोरा
	संत्रा	वाशिम	कारजा	कारजा, उर्बर्डा बाजार, कामरगाव धनज खु., पोहा, खेडी खु., निवरा लाहे, येवता, खडी
	संत्रा	वाशिम	मंगरुळपीर	मंगरुळपीर, शेलु (खु.), पोटी, कवडळ, धानोरा शत्रुघ्नाजार, पार्डीताडा
	संत्रा	वाशिम	मानोरा	मानोरा, गिरोली, उमरी, कुपटा, शेदुरजना
	संत्रा	वाशिम	मालेगाव	मालेगाव, मुगळा, करंजी, किंहीराजा, शिरपूर, याडस, मेडळी
	संत्रा	वाशिम	रिसोड	रिसोड, केनवड, भरजहांगीर, रिठद, वाकद
	संत्रा	वाशिम	वाशिम	वाशिम, भनशेंग, केकतउमरा, पार्डीआसरा, राजगाव
२	मोसंबी	अमरावती	अमरावती	बर्डनरा, डंवरगाव, माहुलीजहांगीर, नांदगाव पेठ
	मोसंबी	अमरावती	तिवसा	तिवसा, वरखेड, वळा, मोङ्गरी
	मोसंबी	अमरावती	धामणगाव रेल्वे	धामणगाव रेल्वे, विवोली, अंजनसिंगी.
	मोसंबी	अमरावती	मोशी	मोशी, शिरखेड, हिवरखेड, अंबाडा, नेर पिंगलाई, रिद्धपुर, धामणगाव.
	मोसंबी	अमरावती	वरुड	वरुड, शेदुरजना घाट, लोणी, पुसला, बेनोडा, वाटोडा, राजूर बाजार.
	मोसंबी	अहमदनगर	कर्जत	भाही, पिरजगाव.
	मोसंबी	अहमदनगर	नगर	कापुरबाडी, केडगाव, भिंगार, नागापुर, जेऊर, विंचोडी पाटील, बाळकी, चास, रुईचत्तीर्स.
	मोसंबी	अहमदनगर	नेयसा	चांदा, घोडेगाव, सलाबतपूर.
	मोसंबी	अहमदनगर	पाथडी	पाथडी, करंजी, मिरी, टाकळीमानुर, कोरडगाव.
	मोसंबी	अहमदनगर	पारनेर	वाडेगळाण, निघोज
	मोसंबी	अहमदनगर	राहुरी	वांबोरी.
	मोसंबी	अहमदनगर	शेवगाव	चापडगाव, एरंडगाव, शेवगाव, भातकुडगाव, बोधेगाव, दोरजळगाव (शे).
	मोसंबी	अहमदनगर	श्रीगोदा	बेलवडी, विभळा, वेवडेठाण, कोळगाव
	मोसंबी	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद(ग्रा.), पाडोळी, तोर, डोकी, जागजी
	मोसंबी	उस्मानाबाद	कळंब	शिराडोण
	मोसंबी	जळगाव	एरडोल	एरडोल, उत्राण गु, ह..
	मोसंबी	जळगाव	चाळीसगाव	चाळीसगाव, शिरसगाव, बहाळ, हातलै, खडकी खु., तळेगाव, मेहुणाबारे
	मोसंबी	जळगाव	चोपडा	लासुर

अ.क्र.	धीक	जिल्हे	तालुका	महसूल मंडल
	मोसबी	जलगाव	जलगाव	जलगाव, असोदा, भोकर, पिंप्राला, नशिराबाद, म्हसावद
	मोसबी	जलगाव	जामनेर	पहुर, शेंदूणी, वाकडी
	मोसबी	जलगाव	धरणगाव	चांदसर
	मोसबी	जलगाव	पात्तोरा	नगरदेवला, गाल्पा, पिपलगाव बु., वरखेडी
	मोसबी	जलगाव	पारोला	तामसवाडी, बहादरपुर, परोला, शोलावे, चोरवड.
	मोसबी	जलगाव	भडगाव	भडगाव, आमदडे, कोळगाव, कजगाव.
	मोसबी	जालना	अंदेड	अंदेड, धनगर पिंप्री, जामखेड, रेहिलागड, वडीगोद्री, सुखापरी, गोंदी
	मोसबी	जालना	घनसावंगी	घनसावंगी, राणीचंदेगाव, कुंभार पिंपलगाव, तिर्थपूरी, आतरवली टेंमे, जामसमर्थ, रांजणी.
	मोसबी	जालना	जाफ्राबाद	जाफ्राबाद, माहोरा, कुंभारझरी, टेंभूणी, वरुड बु.
	मोसबी	जालना	जालना	जालना (श), जालना (ग्रा), रामनगर, नेर, विरेगाव, पाचनवडगाव, वाघुल (जो), शेवली.
	मोसबी	जालना	परतूर	परतूर, वाटूर, सातोना, श्रीष्टी, आष्टी.
	मोसबी	जालना	बदनापूर	बदनापूर, शेलगाव, दाभाडी, बावणेपांगरी, रोषणगाव.
	मोसबी	जालना	भोकरदन	भोकरदन, सिपोरा बा., हसणाबाद, राजूर, केदारखेडा, खेडा, आच्चा, पिंपलगाव रे., धावडा
	मोसबी	जालना	मंठा	मंठा, पांगरी गोसावी, तळणी, ठोकसाळ.
	मोसबी	धुळे	शिरपूर	होलनाथे
	मोसबी	नांदेड	केधार	बारुल.
	मोसबी	नांदेड	धमाबाद	केरखेली.
	मोसबी	नांदेड	नांदेड	लिंबगाव, विष्णुपुरी.
	मोसबी	नांदेड	मुखेड	मुखेड, जाहुर
	मोसबी	नांदेड	मुदखेड	मूदखेड, बारड
	मोसबी	नांदेड	हदगाव	हदगाव, पिंपरखेड
	मोसबी	नागपूर	कल्मेश्वर	कल्मेश्वर, मोहपा, धापेवाडा, तेलकामठी
	मोसबी	नागपूर	कोटोल	काटोल, मेंटपाजरा, येनदा, कीढाळी, पारडिंशिंगा, रिधोरा
	मोसबी	नागपूर	नरखेड	नरखेड, सावरगाव, जलालखेडा, मोवाड, मेंडला, भिष्णूर.
	मोसबी	नागपूर	नागपूर ग्रा	वाढी
	मोसबी	नागपूर	सावनेर	सावनेर, केळवद, खापा, पाटणसावंगी, बडेगाव.
	मोसबी	परभणी	जिंतुर	जिंतुर, बोरी.
	मोसबी	परभणी	परभणी	परभणी, झारी
	मोसबी	परभणी	पाथरी	पाथरी, हदगाव बु.
	मोसबी	परभणी	पुर्णा	चुडाया, लिमला, कावलगाव, पुर्णा
	मोसबी	परभणी	मानवत	मानवत, केकरजवला, कोल्हा
	मोसबी	परभणी	सैलू	सैलू, वालुर, कुपटा
	मोसबी	पुणे	हैदापूर	लखेवाडी, काटी
	मोसबी	बुलढाणा	बुलढाणा	भसता बु.
	मोसबी	बुलढाणा	रिंदखेड राजा	सिंदखेड राजा, सोनुशी, किनगाव राजा, दुसरबीड, मलकापूर (पांगरा), शेवूरजन, साखरखेडा.
	मोसबी	यवतमाळ	राळेगाव	धार्नेश
	मोसबी	सोलापूर	माढा	मोडनिंब
३	पेरु	अहमदनगर	कर्जा	भावुरा, कर्जत, माही, राशीण, कोभळी, भीरजगाव
	पेरु	अहमदनगर	कोपरगाव	रघंदे, सुरेगाव, कोपरगाव, दहेगाव बोलका, पोहेगाव.
	पेरु	अहमदनगर	जामखेड	जामखेड, नान्नज
	पेरु	अहमदनगर	नगर	जेवूर.
	पेरु	अहमदनगर	नेवासा	नेवासा खु., नेवासा बु., चांदा, घोडेगाव, सोनई, कुकाणा, वडाळा बु.
	पेरु	अहमदनगर	पाथडी	करंजी, पाथडी, कोरडगाव, भिरी, टाकलीमानूर
	पेरु	अहमदनगर	राहाता	राहाता, शिडी, लोणी, बाभलेश्वर, पुणतांबा.
	पेरु	अहमदनगर	राहुरी	वार्डी, टाकलीमियाँ, देवलाली प्रवरा, राहुरी, ताहाराबाद, सात्रळ, ब्राम्हणी.
	पेरु	अहमदनगर	शेवगाव	शेवगाव, भातकुडगाव, दोरजलगाव, एरंडगाव, दोधेगाव, चापडगाव

अ.क्र.	प्रीक	जिल्हे	तालुका	महसूल मंडळ
पेरु	अहमदनगर	श्रीरामपूर	श्रीरामपूर, उंदीरगाव, टाकळीभान,	
पेरु	जलगाव	अंमळनेर	शिरुड, नगाव, अमळगाव, मारवड	
पेरु	जलगाव	एरंडोल	एरंडोल, उत्राण गृ.ह., कासोदा, रिंगणगाव,	
पेरु	जलगाव	चाळीसगाव	मेहुणबारे, चाळीसगाव, शिरसगाव, बहाल, हातले, खड़की बु., तळेगाव	
पेरु	जलगाव	चोपडा	लासुर	
पेरु	जलगाव	जाळगाव	जलगाव, असोदा, भोकर, पिंपळा, नशिराबाद, म्हसावद	
पेरु	जलगाव	जामनेर	जामनेर, याकळी	
पेरु	जलगाव	धरणगाव	धरणगाव, पाळधी बु.	
पेरु	जलगाव	पाचोरा	नगरदेवळा, गाळण बु., पाचोरा, नांद्रा	
पेरु	जलगाव	पारोळा	पारोळा, तामसवाडी, बहादरपुर, शेळावे, घोरजड	
पेरु	जलगाव	मुक्ताइनगर	अंतुली	
पेरु	जलगाव	रावेर	ऐनपूर	
पेरु	जालना	अंबड	धनगर पिंपरी, सुखापुरी	
पेरु	जालना	धनसावंगी	धनसावंगी, तिर्थपुरी, रानिउचेगाव, अंतरवाली टेंभी, रांजनी, कु पिंपळगाव	
पेरु	जालना	जाकळाबाद	वरुड बु., जाकळाबाद	
पेरु	जालना	जालना	जालना शहर, जालना ग्रामीन, वाघुळ जां., नेर, शेवली, विरेगाव, शामनगर, पांचनवळगाव	
पेरु	जालना	परतूर	परतूर, वाटुर, श्रीष्टी, आष्टी, सातोना खु	
पेरु	जालना	बदनापूर	बदनापूर, दाभाडी, रोषणगाव, शेळगाव, बावणेपागरी	
पेरु	जालना	भोकरदन	पिंपळगाव रे., भोकरदन, हसनाबाद, राजूर, केदारखडा, आन्दा, सिपोरा बाजार, धावड	
पेरु	जालना	मंठा	मंठा, तळजी,	
पेरु	नाशिक	चांदवड	रायपूर, दिघवड, दुगांव, वडाळीभोई	
पेरु	नाशिक	दिंडोरी	दिंडोरी, मोहाडी, कस्बेवणी, वरखेडा, उमराळे बु, कोशिंबे, ननाशी	
पेरु	नाशिक	नाशिक	गिरणारे, मखमलाबाद, देवळाली, सातपुर, माडसागवी, पाथर्डी.	
पेरु	नाशिक	मालेगाव	दाभाडी, सौदाणे, वडनेर, करंजगळाण	
पेरु	नाशिक	येवला	जळगाव ने., अदरसुल, पाटोदा	
पेरु	नाशिक	सिन्नर	सिन्नर, शहा.	
पेरु	परभणी	परभणी	परभणी, झारी, टाकळी कुभकर्ण	
पेरु	परभणी	पाथरी	हृदगाव	
पेरु	परभणी	सेलू	वालुर, सेलू, मोरेगाव	
पेरु	पुणे	इंदपुर	इंदपुर, माळवाडी, सणसर, पळसदेव, लोणीदेवजर, निमगावकेतकी, बावडा, लाखेवाडी काटी.	
पेरु	पुणे	खेड	राजगुरुनगर, चाकण, पाईट, कुडे बु, कळूस, आळदी, पिंपळगाव त. खेड, कन्हेरार, वाडा, घेताळे, करंजविहीरे	
पेरु	पुणे	दौऱ्ड	रावणगांव, वडगाव बांडे, पाटस	
पेरु	पुणे	पुरंदर	सासवड, भिवडी, वालहे, जेजुरी, कुभारवळण, परिंवे, राजेवाडी, शिवरी.	
पेरु	पुणे	बारामती	काटेवाडी, उडवडी क.प., सुपा, बारामती, वडगाव निंबाळकर.	
पेरु	पुणे	भोर	वेळू, नसरापूर	
पेरु	पुणे	हवेली	उरुळीकांचन, थेऊर	
पेरु	बुलढाणा	विखली	विखली, हातणी, चांधई.	
पेरु	बुलढाणा	जळगाव ज.	पिंपळगाव काळे, जळगाव जामोद, वडशिंगी	
पेरु	बुलढाणा	नांदुरा	चांदुर विस्वा, निमगाव	
पेरु	बुलढाणा	बुलढाणा	साखळी बु.	
पेरु	सोलापूर	अक्कलकोट	अक्कलकोट, किणी	
पेरु	सोलापूर	उत्तर सोलापूर	शेळगी, घडाळा, मार्डी	
पेरु	सोलापूर	करमाळा	जेऊर, उबरड	
पेरु	सोलापूर	दक्षिण	मुस्ती, मंदुप, विंचूर	

अ.क्र.	पीक	जिल्हे	तालुका	महसूल मंडळ
			सोलापूर	
	पे८	सोलापूर	पंढरपूर	काशीगाव
	पे८	सोलापूर	बार्शी	बार्शी, खाडवी, पांगरी, नारी, उपळे दु.
	पे८	सोलापूर	मंगळवेढा	मंगळवेढा, बोराळे, आंधलगाव, भोसे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर
	पे८	सोलापूर	माढा	माढा, दारफळ, टेंभूर्णी, रांडाणी, मोडनिंब, रोपळे क, मैसगाव
	पे८	सोलापूर	माळशिरस	माळशिरस, अकलुज, महाळुंग, वेळापूर, दहिगाव, सदाशिवनगर
	पे८	सोलापूर	सांगोला	सोनंद, कोळा, महूद बु., संगेवाडी, सांगोला
४	चिकू	अहमदनगर	कर्जत	कर्जत, राशिण, भावोरा, कौमली, मिरजगांव, माही.
	चिकू	अहमदनगर	कोपरगाव	रवदे, सुरेगाव, कोपरगाव, दहेगाव बोलका, पौहेगाव.
	चिकू	अहमदनगर	जामर्हेड	नायंगाव
	चिकू	अहमदनगर	नगर	सावेडी, नागापुर, जेऊर, वाळकी, चास, रुद्धितीसी, चिरोडी पाटील, केडगाव.
	चिकू	अहमदनगर	नेवासा	नेवासा बु., सलाबतपूर, वडाळा बहीरोदा, नेवासा खु. कुकाणा, चांदा, घोडेगाव, सोनह.
	चिकू	अहमदनगर	पाथरी	कोरडगाव
	चिकू	अहमदनगर	पारनेर	पारनेर, भाळवणी, सुपा, वाडेगळाण, वड़जिरे, निघोज, टाकळी ढोकेश्वर, पळशी
	चिकू	अहमदनगर	राहता	राहता, रिंडी, लोणी, बाभळेश्वर, पुणतांबा.
	चिकू	अहमदनगर	राहुरी	देवलालीप्रवरा, वांबोरी.
	चिकू	अहमदनगर	शेवगाव	शेवगाव, भातकुळगाव, बोधेगांव, चापडगाव, ढोरजळगाव (शे), एरंडगाव
	चिकू	अहमदनगर	श्रीगोंदा	श्रीगोंदा, विभळा, कोळगाव, काष्टी, मांडवगण, देवदेटण
	चिकू	उस्मानाबाद	परांडा	परांडा, आसु, आनाळा, सोनारी
	चिकू	उस्मानाबाद	भूम	माणकेश्वर
	चिकू	जलगाव	चाळीसगाव	चाळीसगाव, बहाल, हातले, तळेगाव
	चिकू	जलगाव	पारोळा	तामसयाडी, बहादरपूर, पारोळा, शेळवे, चोरवड
	चिकू	जालना	जालना	जालना ग्रामीण, रामनगर, पाचनवडगाव
	चिकू	जालना	भोकरदन	पिंपळगाव रे., भोकरदन, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, आचा, सिपोरा बाजार, धावडा
	चिकू	नाशिक	नाशिक	देवलाली
	चिकू	नाशिक	येवळा	पाटोदा
	चिकू	परभणी	पुर्णा	पुर्णा
	चिकू	पालघर	डहाणू	डहाणू, विंचणी, सायवन, कासा, मल्याण,
	चिकू	पालघर	तलासरी	तलासरी, झारी.
	चिकू	पालघर	पालघर	पालघर, बोईसर, तारापूर, मनोर, सफाळे, भागरवाडी,
	चिकू	पालघर	वसई	वसई, विसार, माणिकपूर, निर्मल, आगाशी, माडवी.
	चिकू	पालघर	वाडा	वाडा, कंचाड, कोने, कुडूस
	चिकू	पालघर	विक्रमगड	विक्रमगड, तलवाडा.
	चिकू	पुणे	इंदापूर	लाखेवाडी
	चिकू	पुणे	जुन्नर	वडराव आनंद, आपटाळे, बेल्हे, राजूर, निमगावसावा, जुन्नर, नारायणगाव
	चिकू	पुणे	दोळ	रावणगाव, यवत, केडगाव, वरवंड, राहु, बोरी भडक, पारगाव, बोरी पार्णी, वडगाव बांडे
	चिकू	पुणे	बारामती	पणदरे, उडवडी (क.प.), वडगाव निबाळकर, शिरसुफळ, लोणी भापकर, कैरंजेपुल, सुपा.
	चिकू	पुणे	भोर	नसरपूर, वेळू
	चिकू	पुणे	शिरुर	शिरुर, रांजनगाव ग., टाकळी हाजी, पाबळ, तळेगाव ढमळेरे, न्हावरा, वडगाव रासाई, निमोणे
	चिकू	सोलापूर	करमाळा	जेलर, सालसे
	चिकू	सोलापूर	बार्शी	पांगरी, नारी, गौडगाव, बार्शी
	चिकू	सोलापूर	मंगळवेढा	मंगळवेढा, बोराळे, आंधलगाव, बोसे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर
	चिकू	सोलापूर	माळशिरस	माळशिरस, महाळुंग, वेळापूर, अकलुज, लवंग
	चिकू	सोलापूर	सांगोला	सांगोला, सोनंद, संगेवाडी
५	डाळिब	अमरावती	मोशी	रिढपुर, धामणगाव
	डाळिब	अमरावती	वरुड	शेंदुरजना धाट, राजूरा बाजार, बेनोडा
	डाळिब	अहमदनगर	अकोले	अकोले, विरगाव, कोतूल, ब्राह्मणवाडा, राजूर, समशेरपूर.

अ.क्र.	पीक	जिल्हे	तालुका	महसूल मंडळ
	डाळिंब	अहमदनगर	कर्जत	कर्जत, राशीन, भावोरा, कोंभली, मिर जगाव, माही
	डाळिंब	अहमदनगर	कोपरगाव	रवदे, सुरेगाव, पोहेगाव, दहेगाव बोलका, कोपरगाव,
	डाळिंब	अहमदनगर	जामखेड	अरणगाव, खडो, जामखेड, नाव्रज, नायगाव
	डाळिंब	अहमदनगर	नगर	सावेडी, कापूरवाडी, भिंगर, नागापूर, चिंदोडी घाटील, वाळकी, रुहुचत्तीसी, केडगाव, जेऊर, चास, नालेगाव,
	डाळिंब	अहमदनगर	नेवासा	नेवासा (बु), सलाबतपूर, कुकापा, चांदा, धोडेगाव, वडाळा बहिरोवा, नेवासा (खु), सोनई,
	डाळिंब	अहमदनगर	पाथडी	पाथडी, माणिकदौडी, टाकलीमानूर, करंजी, मिरी, कोरडगाव
	डाळिंब	अहमदनगर	पारनेर	पारनेर, भाकवणी, वडेगव्हाण, वडझीरे, निघोज, टाकलीदोकेश्वर, पलशी, सुपा,
	डाळिंब	अहमदनगर	राहाता	राहाता, तिर्डी, लोणी, बाभलेश्वर, पुणतांबा
	डाळिंब	अहमदनगर	राहुरी	राहुरी बु., सात्रळ, तहाराबाद, देवकालीप्रवरा, ब्राम्हणी, वांबोरी, टाकलीमीयो
	डाळिंब	अहमदनगर	शेवगाव	शेवगाव, भातकुडगाव, ढोरजळगाव, एरडगाव, बोधेगाव, चापडगाव
	डाळिंब	अहमदनगर	श्रीगोदा	श्रीगोदा, मांडवगण, बेलधंडी, पेडगाव, थिभंडा, देवदेठण, कोळगाव
	डाळिंब	अहमदनगर	श्रीरामपूर	उदीरगाव, टाकलीभान, बैलापूर, श्रीरामपूर.
	डाळिंब	अहमदनगर	संगमनेर	संगमनेर बु., धांदरफळ बु., अश्वि (बु.), शिवलापूर, तळेगाव, समनापूर, धारगाव, डोलासणे, साकूर, पिंपण
	डाळिंब	उस्मानाबाद	उस्मान	उस्मान, डाळिंब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम
	डाळिंब	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद(श)	उस्मानाबाद(श), उस्मानाबाद(ग्र), बेवळी, केसेगाव, पाडोली, तेर, ढोकी, जागजी
	डाळिंब	उस्मानाबाद	कळंब	कळंब, इट्कूर, येसाळ, मोहा, शिरढोण, गोविदपूर
	डाळिंब	उस्मानाबाद	तुळजापूर	तुळजापूर, सावरगाव, सलगारा दि, इट्कळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग
	डाळिंब	उस्मानाबाद	परांडा	पराडा, आसु, जवळा नि, आनाळा, सोनारी
	डाळिंब	उस्मानाबाद	भूम	भूम, वालवड, माणकेश्वर, अभी, ईट
	डाळिंब	उस्मानाबाद	लोहारा	लोहारा, माकणी, जेवळी
	डाळिंब	उस्मानाबाद	वाडी	वाडी, तेरखेडा, पारगाव
	डाळिंब	जळगाव	अमळनेर	मारवळ, अमळगाव, अंमळनेर, भरवस, वावडे, शिरुळ, नगाव, पार्तोळा
	डाळिंब	जळगाव	एरडोल	एरडोल, रिंणगाव, उत्राण गृह, कासोदा
	डाळिंब	जळगाव	चाळीसगाव	चाळीसगाव, शिरसगाव, बहाळ, मेहणवारे, हातले, तळेगाव, खडकी बु.
	डाळिंब	जळगाव	चोपडा	अडावद, चोपडा, लासुर, हातेड बु., चहाडी
	डाळिंब	जळगाव	जळगाव	नाशिराबाद, जळगाव, असोदा, भोकर, पिंप्राळा, म्हसावद
	डाळिंब	जळगाव	जामनेर	जामनेर, नेरी बु., शेतुणी, तोळापूर, पहुर
	डाळिंब	जळगाव	धरणगाव	धरणगाव, साळवा, सोनवद बु., पिंपरी खु.,
	डाळिंब	जळगाव	पाचोरा	पाचोरा, नांद्रा, कुन्हाड खु., नगरदेवळे बु., गाळण बु., वरखेडी बु., पिंपळगाव बु
	डाळिंब	जळगाव	पारोळा	पारोळा, तामसवाडी, चोरवड, शोळावे बु., बहादरपूर
	डाळिंब	जळगाव	बोदवड	बोदवड
	डाळिंब	जळगाव	भडगाव	भडगाव, आमदडे, कोळगाव, कजगाव
	डाळिंब	जळगाव	भुसावळ	वरणगाव, पिंपळगाव खु., कु-हे प्र.न..
	डाळिंब	जळगाव	मुक्ताईनगर	अंतुली, मुक्ताईनगर, कुन्हा
	डाळिंब	जळगाव	रावेर	रावेर, खानापुर, ऐनपुर, खिरोदा प्र.या..
	डाळिंब	जालना	अंबड	अंबड, गोदी, धनगरपिंपरी, शोहीलागड, वडीगोदी, सुखापुरी, जामखेड
	डाळिंब	जालना	घनसावंगी	घनसावंगी, तिर्थपूरी, कुभार पिंपळगाव, साजणी, अंतरवाली टेभी, जामसमर्थ, राणी उचेगाव
	डाळिंब	जालना	जाफ्राबाद	टेंभुणी, वरुड बु, जाफ्राबाद, कुभारझरी
	डाळिंब	जालना	जालना	जालना ग्रा, वाघुल (जां), विरेगांव, रामनगर, पाचनवडगांव, नेर, सेवली, जालना (श)
	डाळिंब	जालना	परतूर	परतूर, वाटूर, आष्टी, सातोना खु., श्रीष्टी.
	डाळिंब	जालना	बदनापूर	बदनापूर, दाभाडी, रोषणगांव, शेलगांव, बावणेपागरी
	डाळिंब	जालना	भोकरदन	भोकरदन, राजूर, पिंपळगाव रे., सिपोरा बा., हसनाबाद, केदारखेडा, धावडा, आन्वा
	डाळिंब	जालना	मंठा	मंठा, पांगरी गोसावी, तळणी, ढोकसाल
	डाळिंब	धुळे	धुळे	कुसुंदा, नेर (म), लामकणी, धुळे (शहर), शिरुळ, बोरकुळ, आर्वी, सोनगिर, नगांव बु., फागणी, मुकटी, धुळे (ग्रामीण)

अ.क्र.	पीक	जिल्हे	तालुका	महसूल मंडळ
	डाळिंब	धुळे	शिरपूर	शिरपूर, बोराडी, अर्थे, जवखेडे, होळनाथे, थाळनेर, सांगवी
	डाळिंब	धुळे	साक्री	साक्री, कासारे, म्हसदी प्र ने, दुसाने, निनामपूर, ब्राम्हणवेल, पिपलनेर, दहीवेल, कुडाशी, उमरपाटा
	डाळिंब	धुळे	सिंदखेडा	सिंदखेडा, दिमठाणे, शेवाळे, खलाणे, नरडाणे, बेटावद, वर्षी, दोडाईचा, विख्ररण, विरदेल.
	डाळिंब	नाशिक	कळवण	कळवण, नवीबेज
	डाळिंब	नाशिक	चांदवड	चांदवड, रायपूर, दिघवद, दुगाव, वडनेरमैरव, वडाळीशोई
	डाळिंब	नाशिक	दिडोरी	दिडोरी, मोहाडी, वरखेडा, कोळिबे
	डाळिंब	नाशिक	देवळा	देवळा, लोहणेर, उमराणे
	डाळिंब	नाशिक	नांदगाव	वेहळगाव, जातेगाव, हिसवळ(बु), नांदगाव, मनमाड
	डाळिंब	नाशिक	नाशिक	गिरणारे, शिंदे, माडसांगवी, पाथर्डी
	डाळिंब	नाशिक	निफाड	लासलगाव, देवगाव
	डाळिंब	नाशिक	बागलाण	सटाणा, ब्राम्हणगाव, नामपूर, जायखेडा, विरगाव, डांगसौदाणे, मुलहेर, ताहराबाद
	डाळिंब	नाशिक	मालेगाव	दाभाडी, मालेगाव, वडनेर, करंजगडण, झोडगे, कलवाडी, कवळाणे, सवदाणे, सायने(बु)
	डाळिंब	नाशिक	येवला	पाटोदा, जळगाव नेऊर, येवला, नगरसुल, अंदरसुल, सावरगाव.
	डाळिंब	नाशिक	सिन्नर	सिन्नर, देवपूर, वारी, शहा, नांदुर शिंगोटे, डुबेरे, पांकुर्ली
	डाळिंब	परभणी	जितुर	चारठाणा, आडगाव
	डाळिंब	परभणी	सेलू	सेलू
	डाळिंब	पुणे	आबेगाव	पारगाव, घोडेगाव, कळंब, मंचर, निरगुडसर
	डाळिंब	पुणे	इंदापूर	इंदापूर, बावडा, भिगवण, सणसर, निमगावकेतकी, लोणीदेवकर, काटी, भथुर्ण, माळवाडी, पळसदेव, लाखेवाडी, लासुर्णे
	डाळिंब	पुणे	खेड	राजगुरुनगर, चाकण, पाईट, कुडे बु., कळुस, आळंदी, पिंपळगाव त, खेड, कळेसर, वाडा, वैताळे, करंजविहिरे
	डाळिंब	पुणे	जुळ्हर	जुळ्हर, नारायणगाव, बेलहे, वडगाव आनंद, ओतुर, राजुर, निमगाव सावा, वडज, ओझार, डिंगोरे, आपटाळे
	डाळिंब	पुणे	दौळ	दौळ, केडगाव, राह, कुरकुभ, मलठण, गिरीम, बोरीभडक, खामगाव, पारगाव, बोरी पार्धी, वडगाव बांडे, यवत, पाटस, वरवंड, रावनगाव, देऊळगाव राजे
	डाळिंब	पुणे	पुरदर	जेजुरी, राजेवाडी, परिचे, वाल्हा, कुभारवलण, सासवड, भिवडी, शिवरी.
	डाळिंब	पुणे	बारामती	वडगाव निंबाळकर, उंडावडी(क), सुपा, बारामती, माळेगाव बु., पणदरे, लोणी भापकर, मोरगाव, काटेवाडी, शिरसुफळ, कळेजेपुल
	डाळिंब	पुणे	शिरुर	शिरुर, रांजणगावगणपती, टाकळीहाजी, मलठण, पाबळ, कोरेगावभिमा, लळेगावदंमढेरे, न्हावरा, वडगावशास्त्र, निमोणे
	डाळिंब	पुणे	हवेली	उरली कांचन, थेऊर, वाघोली
	डाळिंब	बुलडाणा	खामगाव	हिवरखेड, काळेगाव.
	डाळिंब	बुलडाणा	चिरखली	पेठ, चिखली, चांदई, हालणी, कोलारा, आमडापुर, शेळगाव आटोळ
	डाळिंब	बुलडाणा	जळगाव जा.	जामोद
	डाळिंब	बुलडाणा	देऊळगाव राजा	देऊळगाव राजा, तुळजापूर, दे. मही, मेहुणा राजा, आळेरा
	डाळिंब	बुलडाणा	बुलडाणा	बुलडाणा, धाड
	डाळिंब	बुलडाणा	मलकापूर	नरथेल, जांभुळधाबा
	डाळिंब	बुलडाणा	मोताळा	शेलापूर बु., पिंगीगवळी, पिपळगाव देवी, बोराखेडी, मोताळा, धामनगाव बढे
	डाळिंब	लातूर	अहमदपूर	किनगाव
	डाळिंब	लातूर	उदगीर	नागलगाव, हेर.
	डाळिंब	लातूर	औसा	औसा, लामजणा, किनीथोट, किलारी, बेलकुड, भादा
	डाळिंब	लातूर	चाकूर	चाकूर, नळेगाव, वडवळनागनाथ
	डाळिंब	लातूर	निलंगा	निलंगा, औरादशाहाजनी
	डाळिंब	लातूर	रेणापूर	कारेपूर
	डाळिंब	वाराशी	मगरुळपीर	मगरुळपीर, आसेगाव, सेलूवाजार, कवळ, धानोरा, पार्डी ताड

अ.क्र.	पीक	जिल्हे	तालुका	महसूल मठ्ठ
	डाळिंब	वाशिम	मानोरा	उमरी बु
	डाळिंब	वाशिम	मालेगाव	मुगळा
	डाळिंब	वाशिम	वाशिम	पार्डीआसरा, राजगाव, पार्डी टकमोर
	डाळिंब	सातारा	कोरेगाव	वातारस्टे
	डाळिंब	सातारा	खंडाळा	खंडाळा, लोणंद, शिरवळ
	डाळिंब	सातारा	खटाव	खटाव, वळूज, पुसेगाव, औंध, पुसेसायली, मायनी, कातरखटाय, बुध, निमसोड, कलेढोण
	डाळिंब	सातारा	फलटण	फलटण, राजाळे, आसु, गिरवी, बरळ, आदकी (बु), तरडगाव, होळ, वाठार निर्बाळकर
	डाळिंब	सातारा	भाण	दहिवडी, मलवडी, मार्डी, गोंदवले(बु), म्हसवड, कुकडवाड, डिंगणापूर, आधली, वर-मलवडी
	डाळिंब	सोलापूर	अककलकोट	अककलकोट, जेऊर, घपळगांव, तडवळ, करजगी, दुधनी, मेंदगी, वागदरी, किणी.
	डाळिंब	सोलापूर	उत्तर सोलापूर	वडाळा, मार्डी, तिन्हे, उत्तर सोलापूर, शोळगी.
	डाळिंब	सोलापूर	करमाळा	करमाळा, जेऊर, उमरड, केतूर, केम, कोटी, अर्जूननगर, सालसे
	डाळिंब	सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	निंदगी, बोरामणी, मुक्ती, वळसंग, मंदूप, विंचूर, होटगी.
	डाळिंब	सोलापूर	पंढरपूर	पंढरपूर, भडीशेगाव, भाळवणी, करकेव, पटकुरोली, पुळूज, चळे, तुंगल, कासेगांव.
	डाळिंब	सोलापूर	बाईंगी	बाईंगी, आगळगांव, पांगरी, नारी, खांडवी, फानगाव, सुडी, वैराग, गोडगाव, उपके दुमाला
	डाळिंब	सोलापूर	मंगळवेढा	मंगळवेढा, बोराळे, अंधळगाव, भोसे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर.
	डाळिंब	सोलापूर	माढा	माढा, दारफळ, रोपळे (क.), म्हैसगांव, कुरुवाडी, टेंभूरी, मोडनिब, लहुळ, रांडणी
	डाळिंब	सोलापूर	माळशिरस	माळशिरस, इस्तामपूर, अकलूज, लवण, महालुग, पिलीव, वैळपूर, नातेपूते, दहीगाव, सदाशिवनगर
	डाळिंब	सोलापूर	मोहोळ	मोहोळ, नरखेड, शेटफळ, पेन्नर, वाधोली, कामती बु, सावळेश्वर, टाकळी सिंकेदर
	डाळिंब	सोलापूर	सांगोला	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाडारा, महुद (बु), संगेचाडी, सांगोला शहर
६	लिंबू	अमरावती	अंजनगाव सुर्जी	भडारज, सातेगाव, विहीगाव
	लिंबू	अमरावती	नादगाव खंडेश्वर	धानोरा गुरव, पापळ, माहुलीचोर
	लिंबू	अहमदनगर	कर्जत	कर्जत, राशिन, भांबोरा, कोंभळी, मिरजगाव, माही
	लिंबू	अहमदनगर	जामखेड	अरणगाव, जामखेड, नाशज, नायगाव, खर्डी
	लिंबू	अहमदनगर	पाथडी	मिरी, टाकळीमानूर, माणिकदौडी, करजी.
	लिंबू	अहमदनगर	शेवगाव	बोधेगाव
	लिंबू	अहमदनगर	श्रीगोदा	श्रीगोदा, पेडगाव, कास्टी, चिंभळा, बेलवडी, देवदेठण, मांडवणण, कोळगाव
	लिंबू	अहमदनगर	सगमनेर	धांदरफळ बु., शिवलापूर
	लिंबू	उस्मानाबाद	तुळजापूर	सावरगाव
	लिंबू	उस्मानाबाद	पराडा	पराडा, आसु, जवळा नि., सोनारी, आनाळा
	लिंबू	जळगाव	अंमळनेर	अंमळनेर, शिरुळ, नगाव, पार्तोडा, अंमळगाव, मारवड, भरवस, वावडे
	लिंबू	जळगाव	एरंडोल	एरंडोल, उत्राण, रिंगणगाव, कासोदा
	लिंबू	जळगाव	चाळीसगाव	मेहूणबारे, चाळीसगाव, शिरसगाव, बहाळ, हातले, खडकी बु, तळेगाव
	लिंबू	जळगाव	चोपडा	हातेड, लासुर, च्याडी
	लिंबू	जळगाव	जळगाव	जळगाव, आसोदा, भोकर, पिंप्राळा, नशिराबाद, म्हसायद
	लिंबू	जळगाव	जामनेर	जामनेर, नेरी, मालदाभाडी, पहूर, शेंदूरी, तोळापूर, फलेपुर, वाकडी
	लिंबू	जळगाव	धरणगाव	धरणगाव, सोनवद, पिंप्री, पाळ्डी, चांदसर
	लिंबू	जळगाव	पाचोरा	पाचोरा, नगरदेवळे बु, गाळण, नोळा, कुळाड खु., वरखेडी, पिंपळगाव बु
	लिंबू	जळगाव	पारोळा	पारोळा, शेळवे, चोरवड, तामसवाडी, बहादरपुर
	लिंबू	जळगाव	भडगाव	भडगाव, कोळगाव, कजगाव, आमळदे
	लिंबू	जळगाव	भुसावळ	वरणगाव, कुळे प्र. न., पिंपळगाव बु.
	लिंबू	जळगाव	मुक्ताईनगर	कुळा
	लिंबू	जालना	घनसावगी	घनसावगी, रानीउचेगाव, जाम समर्थ, कुभार पिंपळगाव, अतरवली टेंभी, तीर्थपुरी, राजणी

अ.क्र.	पीक	जिल्हे	तालुका	महसूल मंडळ
	लिंबू	जालना	जालना	जालना ग्रा., जालना श., पाठ्यनवङ्गाव, रामनगर
	लिंबू	जालना	परतुर	परतुर, वाटुर, आष्टी, सातोना बु., श्रीस्ती
	लिंबू	जालना	भोकरदन	भोकरदन, हसनाबाद, राजुर, केदारखेडा, आन्वा, सिपोरबाजार, पिपळयाव रे., धावडा
	लिंबू	धुळे	धुळे	शिरुड, बोरकुड, आर्यी, फागणे, मुकटी, कुमुवा, नेर (म), लामकणी, धुळे (शहर), सोनगिर, नगाव बु., धुळे (ग्रामीण)
	लिंबू	धुळे	शिरपूर	शिरपूर, बोराडी, अर्धे, जवर्खेडे, होळनाथे, थाळनेर, सांगवी
	लिंबू	धुळे	साक्री	साक्री, कासारे, न्हसदी प्र ने, दुसारे, निजामपूर, ब्राम्हणयेल, पिपळनेर, दहीवेल, कुडाशी, उमरपाटा
	लिंबू	धुळे	सिदखेडा	सिदखेडा, घिमठाणे, शेवाळे, खलाणे, नरडाणे, बेटावद, यर्षी, दोळाईचा, विखरण, विरदेल.
	लिंबू	नांदेड	उमरी	उमरी
	लिंबू	नाशिक	नांदगाव	जातेगाव
	लिंबू	नाशिक	मालेगाव	कलवाडी, दाभाडी, झोडगा, करंजगव्हान, वडनेर, सायने बु.
	लिंबू	परभणी	परभणी	दैठणा, शिंगणापुर
	लिंबू	परभणी	गंगारेड	गंगावणी
	लिंबू	परभणी	पाथरी	पाथरी, हदगाव, बाभळगाव
	लिंबू	परभणी	पुणी	पुणी
	लिंबू	परभणी	सेलू	सेलू, वालुर, यिकलठाणा, देवळगाव गात, कुपटा, मोरेगाव
	लिंबू	परभणी	सोनपेठ	आवलगाव
	लिंबू	पृणे	इंदापूर	सणसर, भिगवण, बावडा, लाखेवाडी, काटी
	लिंबू	पृणे	दौड	पाटस, रावणमांव
	लिंबू	पृणे	बारामती	उडवडी क.प., सुपे, लोणी भापकर, बारामती, शिरसुफळ, केरजेपुल
	लिंबू	पृणे	शिरुर	न्हावरा, वडगाव रासाई
	लिंबू	बुलडाणा	खामगाव	आडगाव, पारखेड
	लिंबू	बुलडाणा	जळगाव त्रा.	पिपळगाव काळे
	लिंबू	बुलडाणा	मोताळा	शेलापुर बु.
	लिंबू	लातूर	उदगीर	हेर
	लिंबू	वाशिम	वाशिम	पाडीटकमोर
	लिंबू	सोलापूर	अक्कलकोट	अक्कलकोट, वागदरी, चपळगाव, मैंदगी, दुधनी, जेऊर, तडवळ, करजगी, किणी
	लिंबू	सोलापूर	उत्तर सोलापूर	सोलापूर, शेळगी, मार्डी, वडाळा, तिन्हे
	लिंबू	सोलापूर	करमाळा	करमाळा, कोटी, केत्तूर, केम, जेऊर, उमरड, सालसे, अर्जूननगर
	लिंबू	सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	वळसंग, मुस्ती, बोरामणी, मंदूप, होटगी, विचूर, निबर्गी
	लिंबू	सोलापूर	पंढरपूर	पंढरपूर, कासेगाव, तुंगत, भाळवणी, पुळुज, चळे, करकंब, पटवर्धन कुरोली, भंडी शेगाव
	लिंबू	सोलापूर	बारी	बारी, खांडवी, आगलगाव, वैराग, उपळे दुमला, गोडगाव, पांगरी, पानगाव, नारी, सुडी
	लिंबू	सोलापूर	मंगळवेडा	मंगळवेडा, बोराळे, मरवडे, हुलजती, भोसे, अंधळगाव, मारापुर
	लिंबू	सोलापूर	माडा	माडा, रांझणी, मोडनिब, लळळ, दारफळ, कुडुवाडी, रोपळ (क), टेंभुणी, म्हेसगाव
	लिंबू	सोलापूर	माळशिरस	माळशिरस, महांगुल, लवंग, सदाशिवनगर, वेळापुर, पिलीव, इस्लामपुर, नातेपुर्त, अकेलजू.
	लिंबू	सोलापूर	मोहोळ	मोहोळ, वाघोली, कामती (बु), शेटफळ, सावळेश्वर, नरखेड, पेन्नुर, टाकळी सिं.
	लिंबू	सोलापूर	सांगोला	सांगोला, हतिद, कोळा, नाझरा, महूद (बु), संगोवाडी, शिवणे, सोनद, जयळा

सन २०२० २१, २०२१-२२ व २०२२-२३ साठी पुनर्रचित हवामान आधारित पीक विमा योजना राबविण्याकरिता प्रस्तावित जिल्हे,
तालुके य महसूल मंडळाची यादी.

(आंबिया बहार)

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
१	द्राक्ष	अहमदनगर	अकोले	विरगाव
	द्राक्ष	अहमदनगर	कर्जत	कर्जत, राशीन, भार्दोरा
	द्राक्ष	अहमदनगर	कोपरगाव	रवंदे, सुरेगाव, कोपरगाव, दहेगाव बोलका, पोहेगाव
	द्राक्ष	अहमदनगर	जामखेड	नाशेज
	द्राक्ष	अहमदनगर	नगर	नागापूर
	द्राक्ष	अहमदनगर	राहाता	राहाता, लोणी, बाभळेश्वर, पुणतांबा, शिर्डी
	द्राक्ष	अहमदनगर	राहुरी	ताहाराबाद, देवलाली प्रवरा, राहुरी, सात्रळ
	द्राक्ष	अहमदनगर	श्रीगोदा	बेलवंडी, चिमळा, श्रीगोदा, पेडगाव, कास्टी, देवदेवण, कोळगाव, मांडवगण
	द्राक्ष	अहमदनगर	श्रीरामपूर	उंदीरगाव, श्रीरामपूर
	द्राक्ष	अहमदनगर	संगमनेर	संगमनेर(बु.), धारगाव, धांदरफळ(बु.), संगमनेर
	द्राक्ष	उस्मानाबाद	उमरगा	उमरगा, दाळीबा, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम
	द्राक्ष	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद गा., उस्मानाबाद ग्रा., बेबळी, केसेगाव, पाडोली, तोर, ढोकी, जागजी
	द्राक्ष	उस्मानाबाद	कळव	कळव, इटकूर, येरमाळ, भोहा, शिराढोण, गोविदपूर
	द्राक्ष	उस्मानाबाद	तुळजापूर	तुळजापूर, सायरगाव, सलगरा दि, इटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग
	द्राक्ष	उस्मानाबाद	परांडा	परांडा, आसु, जवळा नि, आनाळा, सोनारी
	द्राक्ष	उस्मानाबाद	भूम	भूम, वालवड, माणकेश्वर, अपी, ईट
	द्राक्ष	उस्मानाबाद	लोहारा	लोहारा, माकणी, जेवळी
	द्राक्ष	उस्मानाबाद	वाशी	वाशी, तेरखेडा, पारगाव
	द्राक्ष	कोल्हापूर	शिरोळ	नादणी, जयसिंगपूर, नृसिंहवाडी
	द्राक्ष	कोल्हापूर	हातकण्ठगळे	हातकण्ठगळे, वडगाव
	द्राक्ष	जालना	अबड	जामखेड, रोहीलागळ, सुखापुरी, धनगरपिपरी, वडीगोदी
	द्राक्ष	जालना	घनसावगी	रानीउच्चेगाव, अतरवली टेंमी, घनसावगी, तिर्थपूरी
	द्राक्ष	जालना	जाफ्राबाद	टेंमुणी, कुमारझरी
	द्राक्ष	जालना	जालना	वाघुळ जा, जालना (ग्रा.), रामनगर, पाचन वडगाव, जालना (शा), नेर, सेवली, विरगाव
	द्राक्ष	जालना	परतूर	श्रीस्ती
	द्राक्ष	जालना	बदनापूर	बदनापूर, शेलगाव, रोषणगाव, बावणोपागरी, दामाडी
	द्राक्ष	जालना	भोकरदन	भोकरदन, सिपोरा बाजार, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, पिंपळगाव रे., आन्वा, धावडा
	द्राक्ष	जालना	मंठा	ढोकसाळ, तळणी
	द्राक्ष	धुळे	धुळे	धुळे (शहर), शिरुड, बोरकुड, आवी, सोनगिर, नगांव बु, फागण, मुकटी, धुळे ग्रामीण, कुसुबा, नेर, लामकानी
	द्राक्ष	धुळे	शिरपूर	शिरपूर, बोराडी, अर्थे, जवळेडे, होळेनाथे, थाळनेर, सागवी
	द्राक्ष	धुळे	साकी	साकी, कासारे, न्हसदी प्रने, दुसाने, निजामपूर, ब्राह्मणवेल, पिंपळनेर, दहीवेल, कुडाशी, उमरपाटा
	द्राक्ष	धुळे	सिदखेडा	सिदखेडा, चिमठारे, शेवळे, खलारे, नरडारे, बेटावद, वर्णी, दोडाईचा, विखरण, विरदेल
	द्राक्ष	नांदेड	अर्धापुर	अर्धापुर, दाभड, मालेगांव
	द्राक्ष	नांदेड	देगलूर	मरखेल, हाणेगांव
	द्राक्ष	नांदेड	नांदेड	तरोडा बु., तुप्पा, वसरणी, लिंबगांव, विष्णुपूरी
	द्राक्ष	नांदेड	भोकर	भोकर
	द्राक्ष	नांदेड	मुदखेड	मुदखेड, मुगट, बारड
	द्राक्ष	नांदेड	लोहा	शेवडी बा.
	द्राक्ष	नांदेड	हदगाव	हदगाव, तामसा, मनाडा, आस्टी
	द्राक्ष	नाशिक	इगतपूरी	वाडीवरे
	द्राक्ष	नाशिक	कळवण	कळवण, मोकभणगी, नवीबेज

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
द्राक्ष	नाशिक	चांदवड	चांदवड, दिघवद, वडनेरभेरय, वडाळीभोई, दुगाव, रायपूर	
द्राक्ष	नाशिक	त्र्यबकेश्वर	त्र्यबकेश्वर, वैलुंजे	
द्राक्ष	नाशिक	दिडोरी	दिडोरी, मोहाडी, उमराळे (बु.), ननाशी, कोशीवे, वरखेडा, कसबेवनी	
द्राक्ष	नाशिक	देवळा	देवळा, लोहनेर	
द्राक्ष	नाशिक	नांदगाव	हिसवळ (बु.)	
द्राक्ष	नाशिक	नाशिक	नाशिक, माडसांगवी, मखमलाबाद, सातपूर, पाथडी, गिरनारे, देवळाली, शिंदे, शिंदेपळसे, आडगाव.	
द्राक्ष	नाशिक	निफाड	निफाड, पिंपळगाव, ब.रानवड, लासलगाव, चांदोरी, देवगाव, सायखेडा, ओङ्कर, नांदुर-मध्यमेश्वर	
द्राक्ष	नाशिक	मालेगाव	मालेगाव, दाभाडी, निमगाव, वडनेर, सौंदाणे, सायने बु..	
द्राक्ष	नाशिक	येवळा	पाटोदा, जळगाव नेऊर, येवळा, अंदरसुल, सावरगाव, नगरसुल.	
द्राक्ष	नाशिक	सटाणा (बागलाण)	नामपूर, जायखेडा, ताहाराबाद, मुल्हेर, विरगाव, डांगसौदाने, ब्राम्हणगाव, सटाणा (बागलाण)	
द्राक्ष	नाशिक	सिन्नर	सिन्नर, पाढुली, देवपूर, वावी, शहा, नांदुरशिंगटे	
द्राक्ष	पुणे	आंबेगाव	कळंब, मंचर, पारगाव, धोडेगाव, निरगुडसर	
द्राक्ष	पुणे	इंदापूर	इंदापूर, बावडा, भिंगवण, सणसर, निमगाव केलकी, लोणीदेवकर, काटी, अंशुर्ण, माळवाडी, पलसदेव, लाबेवाडी, लासुर्ण	
द्राक्ष	पुणे	जुन्हर	जुन्हर, नारायणगाव, निमगावसावा, बेल्हे, वडगाव आनंद, राजूर, डिगोरे, ओतूर, आपटाळे, वडज, मढ, ओङ्कर	
द्राक्ष	पुणे	दौड	यवत, राहू, पाटस, खामगाव	
द्राक्ष	पुणे	बारामती	बारामती, वडगाव निवाळकर, माळेगाव बु., पणदरे, मालेगाव, काटेवाडी, मोरगाव	
द्राक्ष	पुणे	शिरुर	शिरुर, निमोणे	
द्राक्ष	बुलढाणा	जळगाव	जळगाव (जा)	
द्राक्ष	बुलढाणा	देऊळगाव राजा	देऊळगाव राजा	
द्राक्ष	बुलढाणा	बुलढाणा	बुलढाणा	
द्राक्ष	बुलढाणा	मोताळा	बोराखेडी	
द्राक्ष	बुलढाणा	संग्रामपूर	बाचनपीर, सोनाळा	
द्राक्ष	बुलढाणा	सिंदखेड राजा	सिंदखेड राजा, सोनोशी	
द्राक्ष	लातूर	उदगीर	मोधा, देवर्जन	
द्राक्ष	लातूर	औसा	औसा, लामजणा, किनीथोट, किल्लारी, बेलकुड, भादा	
द्राक्ष	लातूर	चाकूर	नळेगाव, शेळगाव	
द्राक्ष	लातूर	निलंगा	निलंगा, औराद शहाजाणी, आबूलगा, कासार, बालकुदा	
द्राक्ष	लातूर	रेणापूर	कारेपूर	
द्राक्ष	सातारा	कराड	सैदापूर, शेणोली, उंडाळे,	
द्राक्ष	सातारा	कोरेगाव	कोरेगाव, वाठार स्टे., पिंपोडे(बु.)	
द्राक्ष	सातारा	खटाव	कलेढोण, कातरखटाव, वळूज, मायणी, निमसोड, बुध	
द्राक्ष	सातारा	फलटण	गिरवी, बरड, वाठार नि.	
द्राक्ष	सातारा	माण	म्हसवड, वरकुटे मलवडी	
द्राक्ष	सोलापूर	अक्कलकोट	अक्कलकोट, जेऊर, तडवळ, करजगी, दुधनी, मेंगी, वागदरी, घपळगांव, किणी	
द्राक्ष	सोलापूर	उत्तर सोलापूर	उत्तर सोलापूर, शेळगी, वडाळा, माडी, तिन्हे	
द्राक्ष	सोलापूर	करमाळा	जेऊर, केम, करमाळा, उमरड, अर्जुननगर, सालसे, केतूर	
द्राक्ष	सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंदूप, विंचूर, निंबर्णी, होटगी	
द्राक्ष	सोलापूर	पंढरपूर	पंढरपूर, मडीशेगाव, भाळवणी, करकंब, पटकुरोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव	

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
2	द्राक्ष	सोलापूर	बार्शी	बार्शी, खांडवी, आगळगाव, पांगरी, पानगाव, सुर्डी, वैराग, नारी, उपळेदुमाला, गोडगाव
	द्राक्ष	सोलापूर	मंगळवेढा	मंगळवेढा, बोराळे, आधलगाव, भोसे, हुलजती, मरवडे, मारापूर
	द्राक्ष	सोलापूर	माढा	माढा, दारफळ, कुर्डवाडी, टेभूर्णी, मोडनिंब, लळळ, रोपळे क, म्हेरसगाव, रांझणी
	द्राक्ष	सोलापूर	माळशिरस	माळशिरस, इरलामपूर, पिलिघ, वेलापूर, सदाशिवनगर, अकलूज, लवग, महालुग,
	द्राक्ष	सोलापूर	मोहोळ	मोहोळ, नरखेड, शेटफळ, पेनुर, वाधोली, कामती बु., सावलेश्वर, टाकलीसेकंदर
	द्राक्ष	सोलापूर	सांगोला	सांगोला, शिवणी, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाङ्गरा, महूद बु., संगेवाडी, सांगोला शा
3	मोसंबी	अमरावती	अमरावती	बडनेरा, डवरगाव, माहुली जहांगिर, नांदगाव पेठ
	मोसंबी	अमरावती	तिवसा	वरखेड, वन्हा, मोङ्गरी, कुहा, तिथसा
	मोसंबी	अमरावती	धामणगाव रेल्वे	धामणगाव रेल्वे, चिंदोली, अंजन सिंगी
	मोसंबी	अमरावती	मोर्शी	मोर्शी, हिवरखेड, शिरखेड, अंबाडा, नेरपिंगलाई
	मोसंबी	अमरावती	वरुड	वरुड, शेंदुरजनाघाट, लोणी, पुसळा, बेनोडा, वाठोडा, राजूराबाजार
	मोसंबी	अहमदनगर	कर्जत	माही
	मोसंबी	अहमदनगर	नेवासा	सलाबतपुर
	मोसंबी	अहमदनगर	पाथडी	करंजी, पाथडी, टाकळी मानुर, मिरी, कोरडगाव
	मोसंबी	अहमदनगर	शेवगाव	चाणडगाव, बोधेगाव, एरडगाव, भातकुडगाव, शेवगाव
	मोसंबी	अहमदनगर	श्रीगोदा	बेलवडी, देवदेठण, चिंभळा, कोळगाव
	मोसंबी	उसमानाबाद	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद ग्रा., जागी, डोकी, तेर,
	मोसंबी	उस्मानाबाद	कळंब	शिराढीण
	मोसंबी	उस्मानाबाद	तुळजापूर	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मगरुळ, नळदुर्ग
	मोसंबी	उस्मानाबाद	पराडा	पराडा, आसु, जवळानि, अनाळा, सोनारी
	मोसंबी	उस्मानाबाद	भूम	वलवड, माणकेश्वर, अंभी, ईट
	मोसंबी	उस्मानाबाद	लोहारा	लोहारा
	मोसंबी	उस्मानाबाद	वाशी	वाशी, तेरखेडा, पारगाव
	मोसंबी	जळगाव	एरडोल	एरडोल, उत्राण (घा.,
	मोसंबी	जळगाव	चाळीसगळव	मेहूणबारे, चाळीसगळव, शिरसगाव, बहाळ, हातले, खडकी बु. तळेगाव
	मोसंबी	जळगाव	घोपडा	लासुर, हातेड
	मोसंबी	जळगाव	जळगाव	जळगाव, भोकर, पिप्राळा, नशिराबाद, म्हसावद, आसोदा
	मोसंबी	जळगाव	जामनेर	जामनेर, नेरी, मालदाभाडी, पहूर, शेंदूर्णी, तोळापूर, फत्तेपुर, वाकडी
	मोसंबी	जळगाव	धरणगाव	धरणगाव
	मोसंबी	जळगाव	पाढोरा	नगरदेवळा, गाळण, वरखेडी, पिपळगाव
	मोसंबी	जळगाव	पारोळा	पारोळा, शेळाडे, छोरयड, तामसवाडी, बहादरपुर.
	मोसंबी	जळगाव	भळगाव	भळगाव, कोळगाव, कजगाव, आमडदे
	मोसंबी	जालना	अबड	अंबड, धनकर पिंती, जामखेडा, रोहीलागड, वडीगोद्वी, सुरापूरी, गोंदी
	मोसंबी	जालना	घनसावंगी	घनसावंगी, राणी उचेगाव, कुंभार पिपळगाव, तिर्थपूरी, अतरवली टेभी, जामसमर्थ, रांजणी
	मोसंबी	जालना	जाफ्राबाद	जाफ्राबाद, माहोरा, कुंभारझरी, टेंमुणी, वरुड(बु.)
	मोसंबी	जालना	जालना	जालना (श), जालना (ग्रा), रामनगर, नेर, विरेगाव, पाचनवडगाव, वाघुळ (जहांगिस), सेवली.
	मोसंबी	जालना	परतूर	परतूर, वाटूर, सातोना खु, श्रीष्टी, आष्टी, सातोना बु.
	मोसंबी	जालना	बदनापूर	बदनापूर, शेलगाव, दाभाडी, बावनेपांगरी, रोशणगाव
	मोसंबी	जालना	भोकरदन	भोकरदन, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, पिपळगाव रे., सिपोराबाजार, आन्वा, धावडा, सिपोरा.
	मोसंबी	जालना	मंठा	मंठा, पांगरी गोसावी, तळणी, डोकसाळ
	मोसंबी	धुळे	शिरपूर	होळनाथे
	मोसंबी	नार्देड	अर्धापुर	मालेगाव
	मोसंबी	नार्देड	नार्देड	लिंबगाव, विष्णुपुरी

અ.ક્ર.	પીક	જિલ્હા	તાલુકા	મહસૂલ મંડળ
	મોસબી	નારદેઢ	મુદસેડ	બારઢ
	મોસબી	નાગપૂર	કલ્લમેશ્વર	કલ્લમેશ્વર, મોહપા, ધાપેવાડા, તેલકામઠી
	મોસબી	નાગપૂર	કાટોલ	કાટોલ, મેટપાજરા, યેનવા, કોઢાઢી, પારડસિંગ, રિઘોરા
	મોસબી	નાગપૂર	નરખેડ	નરખેડ, જાવરગાવ, જલાલખેડા, મોદાડ, મેઢલા, ભિષ્પાર
	મોસબી	નાગપૂર	નાગપૂર ગ્રા	યાડી
	મોસબી	નાગપૂર	સાવનેર	કેલ્વદ, ખાપા, સાવનેર, પાટણસાવંગી, બઢેગાંબ
	મોસબી	પરખણી	જિંતુર	જિંતુર, બોરી
	મોસબી	પરખણી	પરખણી	પરખણી, ઝરી
	મોસબી	પરખણી	પાથરી	પાથરી, હદગાવ(બુ)
	મોસબી	પરખણી	પુરણી	ચુડવા, લિમલા, કાવલગાવ, પુરણી
	મોસબી	પરખણી	માનવત	માનવત, કેકરજથાલા, કોલના
	મોસબી	પરખણી	સેલૂ	સેલૂ, વાલુર, કુપટા
	મોસબી	પુણી	ઝાદાપુર	કાટી, લાખેવાડી
	મોસબી	પુણી	શિરુર	શિરુર, પાવળ
	મોસબી	બુલઢાણા	દેઊછગાવ રાજા	તુલ્જાપુર
	મોસબી	બુલઢાણા	બુલઢાણા	મ્હસલા બુ.
	મોસબી	બુલઢાણા	સિંદખેડ રાજા	સિંદખેડ રાજા, સોનોઝી, કિનગાવ રાજા, દુસરબીડ, મલકાપૂર પાગરા, ઝેદુરજન, સાખરખેડ
	મોસબી	સોલાપૂર	અવકલકોટ	મેદર્ગી.
	મોસબી	સોલાપૂર	કરમાલા	કરમાલા, જેચર, ઉમરડ, કેમ, કોટી, અર્જૂનનગર, સાલસે
	મોસબી	સોલાપૂર	પદરપૂર	પદરપૂર, ભેડોશેગાવ, ભાલ્વણી, કરકબ, પટકુરોલી, પુલ્લુંજ, ચલે, તુગત, કાસેગાવ
	મોસબી	સોલાપૂર	બાર્ઝી	બાર્ઝી, આગળગાંવ, પાંગરી, નારી, ખાડવી, પાનગાવ, સુર્દી, વૈરાગ, ઉપલેદુ.
	મોસબી	સોલાપૂર	માડા	માડા, દારફલ, મૈસગાવ, કુર્ડુવાડી, ટેંમૂર્ણિ, મોડનિંબ
	મોસબી	સોલાપૂર	મોહોળ	મોહોળ, શેટકલ, ટાકલીસિકદર.
	મોસબી	સોલાપૂર	સાગોલા	સાંગોલા, શિવરોણ, જવાલા, હતીદ, સોનંદ, કોલે, નાજીરે, મહુદ બુ., સગેવાડી.
૩	ડાલ્લિબ	અહમદનગર	અકોલે	અકોલે, વિરગાવ, કોતૂલ, બ્રાહ્મણવાડી, સમશેરપુર, રાસ્જુર
૩	ડાલ્લિબ	અહમદનગર	કર્જત	કર્જત, રાશીન, ભાબોરા, કોમણી, મિરજગાવ, માહી
૩	ડાલ્લિબ	અહમદનગર	કોપરગાવ	રવદે, સુરેગાવ, પોહેગાવ, કોપરગાવ, દહેગાવ બોલકા
૩	ડાલ્લિબ	અહમદનગર	જામરખેડ	અરણગાંવ, ખર્ડા, જામખેડ, નાનજ, નાયગાવ
૩	ડાલ્લેબ	અહમદનગર	નગર	સાવેડી, કાપૂરવાડી, મિંગાર, નાગપૂર, વિંચોડીપાટીલ, વાલકી, રૂઝુછ્ટીસી, નાલેગાવ, જેઝર, ચાસ.
૩	ડાલ્લિબ	અહમદનગર	નેવાસા	નેવાસા(બુ), સલાબતપુર, કુકાણ, ચાંદા, ઘોડેગાવ, વડાલા બહિરોબા, નેવાસા બુ., સોનિંદ
૩	ડાલ્લિબ	અહમદનગર	પાથડી	પાથડી, માણિકદાંડી, ટાકલીમાનૂર, કરજી, મિરી, કોરડગાવ
૩	ડાલ્લિબ	અહમદનગર	પારનેર	પારનેર, ભાલ્વણી, વાડેગલાણ, વડજીરી, નિધોજ, ટાકલીઢાંકેશ્વર, પલ્લી
૩	ડાલ્લિબ	અહમદનગર	રાહાતા	રાહાતા, વિંડી, લોણી, બાભ્લેશ્વર, પુણતાંબા
૩	ડાલ્લિબ	અહમદનગર	રાહુરી	રાહુરી, સાત્રલ, તહારાબાદ, દેવલાલી પ્રવાણ, બ્રાહ્મણી, વાંબોરી, ટાકલીમિંદી
૩	ડાલ્લિબ	અહમદનગર	ઝેંગાવ	ઝેંગાવ, ભાતકુડગાવ, એરંડગાવ, ચાપડગાવ, બોધેગાવ, ઢોરજલગાવ
૩	ડાલ્લિબ	અહમદનગર	શ્રીગંડા	શ્રીગંડા, માંડબગણ, બેલવંડી, પેડગાવ, ચિમંલા, દેવદેઠણ, કોકગાવ, કાષ્ટી
૩	ડાલ્લિબ	અહમદનગર	શ્રીરામપૂર	ઉંડીરગાવ, ટાકલીભાન, બેલાપૂર, શ્રીરામપૂર
૩	ડાલ્લિબ	અહમદનગર	સંગમનેર	સંગમનેર બુ., ધાંડરફલ બુ., અંશી બુ., સિબલાપૂર, તલેગાવ, સામનાપૂર, ધારગાવ, ડોલસણે, સાકૂર, પિંપરો
૩	ડાલ્લિબ	ઉસ્માનાબાદ	ઉમરગા	ઉમરગા, દાલ્લિબ, નારંગવાડી, મુલ્લા, મુરુમ
૩	ડાલ્લિબ	ઉસ્માનાબાદ	ઉસ્માનાબાદ	ઉસ્માનાબાદ શા., ઉસ્માનાબાદ ગ્રા., બેબળી, કેસેગાવ, પાડોલી, તેર, ઢોકી, જાગજી
૩	ડાલ્લિબ	ઉસ્માનાબાદ	કલ્લબ	કલ્લબ, ઇટકૂર, યેરમાલ, મોહા, શિરઢોણ, ગોદિદપૂર
૩	ડાલ્લિબ	ઉસ્માનાબાદ	તુલ્જાપૂર	તુલ્જાપૂર, સાવરગાવ, સલગરા દિ, ઇટકલ, જલ્લકોટ, મંગરુલ, નળદુરુંગ
૩	ડાલ્લિબ	ઉસ્માનાબાદ	પરાંડા	પરાંડા, આસુ, જખાના નિ., આનાલા, સોનારી

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
	डाळिंब	उसमानाबाद	भूम	भूम, वालवड, माणकेश्वर, अंभी, ईट
	डाळिंब	उसमानाबाद	लोहारा	लोहारा, माणकणी, जेवली
	डाळिंब	उसमानाबाद	वाशी	वाशी, तेरखेडा, पारगाव
	डाळिंब	जळगाव	अंमळनेर	अंमळनेर, शिरुड, नगाव, पातोडा, अंमळगाव, मारवड, भरवस, वावडे
	डाळिंब	जळगाव	एरंडोल	एरंडोल, रिंगणगाव, उत्राण घ.
	डाळिंब	जळगाव	चाळीसगाव	चाळीसगाव, शिरसगाव, बहाळ, मेहूणाश्वर, हातले, तळेगांव, खडकी बु., खडकी
	डाळिंब	जळगाव	चोपडा	अडावद, चोपडा, लासूर, चहाडी, हातेड बु.,
	डाळिंब	जळगाव	जळगाव	नाशिराबाद, जळगाव, आसोदा, भोकर, पिंप्राळा, म्हसावद
	डाळिंब	जळगाव	जामनेर	जामनेर, नेरी, मालवाभाडी, पहूर, शेवडी, तोडापुरी, वाकडी, फतेपुरी
	डाळिंब	जळगाव	धरणगाव	सोनवद, पिंप्री, धरणगाव, साळवे
	डाळिंब	जळगाव	पाथोरा	पाचोरा, नांदा, नगरदेवला, गाळण, वरखेडी बु., पिंपळगांव बु., कु-हांड
	डाळिंब	जळगाव	पारोला	पारोला, तामसवाडी, चोरवड, शेळावे, बंहादरपुर.
	डाळिंब	जळगाव	बोदवड	बोदवड
	डाळिंब	जळगाव	भडगांव	कोळगाव, कजगाव
	डाळिंब	जळगाव	भुसावळ	वरणगांव, पिंपळगांव खु..
	डाळिंब	जळगाव	मुक्ताइनगर	अंतुर्ली, मुक्ताइनगर, कु-हे.
	डाळिंब	जळगाव	रावेर	रावेर, खानापुर, ऐनपुर, खरोदा प्र. या
	डाळिंब	जालना	अबड	अबड, गोदी, धनगरपिंपरी, रोहीलागड, वडीगोदी, सुखापुरी, जामखेड, करमाड
	डाळिंब	जालना	घनसावगी	घनसावगी, तिथपूरी, कुभार पिंपळगाव, रांजनी, अतरवली नेपी, जामसमर्थ, राणी उवेगाव
	डाळिंब	जालना	जाफ्राबाद	टेंभर्णी, वरुड बु., जाफ्राबाद, कुभारझरी, माहोरा
	डाळिंब	जालना	जालना	जालना ग्रा., वाघुळ (जा.), विरेगाव, रामनगर, माचनवडगाव, नेर, सेवली, जालना(श)
	डाळिंब	जालना	परतूर	परतूर, वाटूर, आष्टी, सातोना, श्रीष्टी
	डाळिंब	जालना	बदनापूर	बदनापूर, दाभाडी, रोषणगांव, शेलगाव, बावणेफागरी
	डाळिंब	जालना	भोकरदन	भोकरदन, राजूर, हसनाबाद, केदारखेडा, सिपोरा बा., पिंपळगाव रेनुकाई, धावडा, आन्धा, पिंपळगाव, सिपोरा.
	डाळिंब	जालना	मठा	मंठा, पागरी गोसावी, तकणी, ढोकसाळ
	डाळिंब	धुळे	धुळे	आर्वी, कुसुंवा, नेर (म), लासकणी, धुळे (शहर), शिरुड, बोरकुड, सोनगिर, नगांव बु., फागणे, मुकटी, धुळे (ग्रामीण)
	डाळिंब	धुळे	शिरपूर	शिरपूर, बोराडी, अर्थ, जवखेडे, होळनाथे, थाळनेर, सागवी
	डाळिंब	धुळे	साक्री	साक्री, कासारे, म्हसदी प्रने, दुसाने, निजामपूर, ब्राह्मणवेल, पिंपळनेर, दहीवेल, कुडाशी, उमरपाटा
	डाळिंब	धुळे	सिंदखेडा	सिंदखेडा, चिमठाणे, शेवाळे, खलाणे, नरडाणे, बेटावद, वर्षी, दोलाईचा, विखरण, विरदेल
	डाळिंब	नाशिक	कळवण	कळवण, नवीबेज, दळवट, मोकभणगी
	डाळिंब	नाशिक	चांदवड	चांदवड, रायपूर, दिघवद, दुगाव, वडनेरमेरव, वडाळीभोई.
	डाळिंब	नाशिक	दिंडोरी	दिंडोरी, मोहाडी, वरखेडा, कोंशीवे
	डाळिंब	नाशिक	देवळा	देवळा, लोहणेर, उमराणी
	डाळिंब	नाशिक	नांदगाव	वेहळगाव, जातेगाव, हिसवळबु., नांदगाव, मनमाड
	डाळिंब	नाशिक	नाशिक	पाथडी, मखमलाबाद, माडसांगवी, शिंदे, सातपुर, गिरणारे
	डाळिंब	नाशिक	निफाड	लासलगाव, देवगाव, चांदोरी, निफाड, सायखेडा, पिंपळगाव, रानवड, ओङर, नांदूर मंद्यमेश्वर
	डाळिंब	नाशिक	मालेगाव	दाभाडी, मालेगाव, वडनेर, करंजगव्हाण, झोडगे, कळधाडी, कवळाणे, सददाणे, सायने(बु.), निमगाव
	डाळिंब	नाशिक	येवला	पाटोदा, जळगाव नेऊर, येवला, अंदरसुल, सावरगाव, नगरसुल
	डाळिंब	नाशिक	स्टाणा (बागलाण)	ब्राह्मणगाव, नामपूर, जायखेडा, विरगाव, डोंगसौदाणे, मुल्हेर, ताहराबाद, स्टाणा
	डाळिंब	नाशिक	सिन्नर	सिन्नर, देवपूर, वारी, शहा, पांडुली, दुर्बेर, नांदुरशिंगोटे
	डाळिंब	परभणी	जितुर	चारताणा, आळगाव

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
१	डालिंब	परभणी	सेलू	सेलू
२	डालिंब	पुणे	आबेगाव	पारगाव, घोडेगाव, कळंब, मंदर, निरगुडसर
३	डालिंब	पुणे	इंदापुर	इंदापुर, बावडा, भिगवण, सणसर, निमगाव केतकी, लोणीदेवकर, काटी, अंथुर्णे, माळवाडी, पळसदेव, लाखेवाडी, लासुर्णे
४	डालिंब	पुणे	खेड	राजगुरुनगर, चाकण, पाईट, कुडे बु, कळुस, आळंदी, पिपळगाव त. खेड, वाडा, वेताळे, करंजाविहिरे, कनेरसर
५	डालिंब	पुणे	जुन्नर	जुन्नर, नारायणगाव, बेल्हे, दडगाव आनंद, ओतूर, राजूर, निमगांवसावा, डिंगोर, आपटाळे, वडज, ओझर.
६	डालिंब	पुणे	दौँड	यवत, पाटस, वरवड, रायणगाव, देऊळगाव राजे, दौँड, केडगाव, राहू, कुरकुंभ, मलठण, गिरीम, बोरीभडक, खासगाव, पारगाव, बोरी पार्थी, वडगाव बांडे
७	डालिंब	पुणे	पुरंदर (सासवड)	जेजुरी, राजेवाडी, परिंचे, वेल्हे, कुंभारवळण, सासवड, भिवडी, शिवरी
८	डालिंब	पुणे	बारामती	वडगाव निबाळकर, उंडवडी (क.प.), सुपे, बारामती, माळेगाव बु, पणदरे, लोणी भापकर, मोरगाव, उंडवडी सुपे, माळेगाव, काटेवाडी, शिरसुफळ, कैरंजेपुल
९	डालिंब	पुणे	शिरूर	शिरूर, राजगाव गणपती, टाकळीहाजी, मलठण, पाबळ, कोरेगाव भिमा, तळगाव ढमढेर, न्हावरा, वडगाव रासाई, निमोणे
१०	डालिंब	पुणे	हवेली	उरळीकांचन, थेऊर, वाघोली
११	डालिंब	बुलढाणा	खासगाव	हिवरखेड, काळेगाव, पि राजा
१२	डालिंब	बुलढाणा	घिखती	पेट, घिखती, चांदई, हातणी, घोडप, अमडापुर, एकलोरा, ऊंटी, कोलारा, शे. अटोल, मेरा खु, धामनगाव बढे
१३	डालिंब	बुलढाणा	जळगाव जा.	जामोद, पि. काळे
१४	डालिंब	बुलढाणा	देऊळगाव राजा	देऊळगाव राजा, तुळजापुर, मेहुणा राजा, वे. मही, अंडेरा
१५	डालिंब	बुलढाणा	बुलढाणा	बुलढाणा, धाड
१६	डालिंब	बुलढाणा	मलकापूर	जाभुल धाबा, नरवेल
१७	डालिंब	बुलढाणा	मेहकर	डोनगाव, हिरवा आश्रम, शेलगाव(दे), ना. दत्तापुर
१८	डालिंब	बुलढाणा	मोताळा	पिंपळगाव देवी, पिंप्रि गवळी, शेलापुर, बोराखेडी, मोताळा, धामणगाव बढे.
१९	डालिंब	बुलढाणा	लोणार	लोणार
२०	डालिंब	बुलढाणा	सिंदखेड राजा	सिंदखेड राजा, दुसरविड, शेदुर्जन, साखरखेडा
२१	डालिंब	लातूर	अहमदपूर	अहमदपूर
२२	डालिंब	लातूर	उदगीर	नागलगाव, हेर
२३	डालिंब	लातूर	औसा	औसा, लाम्जणा, किनीथोट, किलारी, बेलकुंड, भादा, उजनी
२४	डालिंब	लातूर	याकूर	चाकूर, नलगाव, घडवळ नागनाथ
२५	डालिंब	लातूर	निलंगा	निलंगा, औरादशहाजनी
२६	डालिंब	लातूर	रेणापूर	कारेपूर
२७	डालिंब	लातूर	लातूर	तांदुलजा, मरुड
२८	डालिंब	वाशिम	मंगरुलपीर	मंगरुलपीर, असेगांव, सेलूबाजार, कवठळ, धानोरा, पार्डीताड
२९	डालिंब	वाशिम	मार्नोरा	उमरी बु.
३०	डालिंब	वाशिम	मालेगाव	मुंगळा
३१	डालिंब	वाशिम	वाशिम	पार्डीआसरा, राजगाव, पार्डीटकमोर, नागठाणा
३२	डालिंब	सातारा	कशाड	मसुर, सैदापूर
३३	डालिंब	सातारा	कोरेगाव	वावार स्टे.
३४	डालिंब	सातारा	खंडाळा	खंडाळा, लोणंद, शिरवळ, ताठार,
३५	डालिंब	सातारा	खटाव	खटाव, वसूज, पुसेगाव, अैध, पुसे सावळी, मायनी, कातर खटाव, बुध, निमसोड
३६	डालिंब	सातारा	फलटण	फलटण, राजाळे, आसु, गिरवी, बरड, आदकी(बु), तरडगाव, होळ, वाठार निबाळकर
३७	डालिंब	सातारा	माण	दहिवड, मलवडी, माडी, गोदवलेबु, म्हसवड, कुकडवाड, शिगणापूर, दरकुटे मलवडी,

अ.क्र.	पौक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
				आंधली
	डालिंब	सोलापूर	अककलकोट	अककलकोट, जेऊर, यपल्गाव, तडवळ, करजगी, दुधनी, मेंदगी, वाशदरी, किणी
	डालिंब	सोलापूर	उत्तर सोलापूर	वडाळा, मार्डी, तिन्हे, उत्तरसोलापूर, शोळगी
	डालिंब	सोलापूर	करमाळा	करमाळा, जेऊर, उमरड, केतूर, केम, कोटी, अर्जुननगर, सालिसे
	डालिंब	सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	निबर्गी, बोरामणी, मुक्ती, वळसंग, मंद्रूप, विचूर, होटगी.
	डालिंब	सोलापूर	पंढरपूर	पंढरपूर, भडीशेगाव, भालवणी, करकंब, पटकुरोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव
	डालिंब	सोलापूर	बार्डी	बार्डी, आगलगांव, पांगरी, नारी, खांडवी, पानगाव, सुर्डी, वैराग, गौडगाव, उपले दु.
	डालिंब	सोलापूर	मंगलवेढा	मंगलवेढा, बोराळे, अंधलगाव, भोसे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर
	डालिंब	सोलापूर	माढा	माढा, दारफळ, रोपळे क., म्हेसगांव, कुरुवाडी, टेंभूर्णी, मोडमिंब, ऊळं, रांझणी
	डालिंब	सोलापूर	माळशिरस	माळशिरस, इस्तामपूर, अकलूज, लवंग, म्हारुंग, पिलीव, वेळापूर, नारेपूरे, दहीगांव, सदाशिवनगर
	डालिंब	सोलापूर	मोहोळ	मोहोळ, नरखड, शेटफळ, पेनुर, वाधोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिंकंदर.
	डालिंब	सोलापूर	सांगोला	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझरा, महुद बु., सगेवाडी, सांगोला श
४	काजू	कोल्हापूर	आजेरा	आजेरा, मलिंगे, गवसे, उत्तुर
	काजू	कोल्हापूर	कागल	कापशी
	काजू	कोल्हापूर	गगनबावडा	गगनबावडा, साळवण
	काजू	कोल्हापूर	गडहिंरलज	महागाव, नेसरी
	काजू	कोल्हापूर	चदगड	चदगड, नागनवाडी, माणगाव, तुकंवाडी, हेरे, कोवाड
	काजू	कोल्हापूर	भुदरगड	कडगाव, करडवाडी, पिपळगाव, कूर, गारगोटी
	काजू	कोल्हापूर	राधानगरी	राधानगरी, कसबातारळे, राशीवडे बु.
	काजू	कोल्हापूर	शाहवाडी	आंबा, करंजफेण, भेडसगाव, मलकापूर
	काजू	नाशिक	श्याकेश्वर	हरसुल, वेलुजे, श्याकेश्वर
	काजू	नाशिक	पेठ	पेठ, जोगमोडी, कोहोर
	काजू	नाशिक	सुरगाणा	सुरगाणा, उंबरठाण, बार्हे, बोरगाव, मनखेड
	काजू	पालघर	जळ्हार	जळ्हार, साखरशेत
	काजू	पालघर	लहाणू	कासा, सायवन
	काजू	पालघर	मोखाडा	मोखाडा, खोडाळा
	काजू	पालघर	वाडा	कोने
	काजू	पालघर	विक्रमगड	विक्रमगड, तलवाडा
	काजू	रत्नागिरी	खेड	खेड, शिर्णी, आंबवली, कुकवंडी, भरणे, लवेल, धामणंद
	काजू	रत्नागिरी	गुहागर	गुहागर, तळवली, पाटपन्हाळे, आबलोली, हेदवी
	काजू	रत्नागिरी	चिपळूण	चिपळूण, खेडी, मार्गताम्हाने, रामपूर, वहाळ, सावऱे, आसुऱे, कळकयणे, शिरगाव
	काजू	रत्नागिरी	दापोली	दापोली, दुरोडी, दाभोळ, आजली, दाकवली, पालगड, वेळवी
	काजू	रत्नागिरी	मंडणगड	मंडणगड, म्हाप्रळ, देवळे
	काजू	रत्नागिरी	रत्नागिरी	रत्नागिरी, खेडी, पावस, जयगड, फणसोप, कोतवडे, मालगुंड, तरवळ, पाली
	काजू	रत्नागिरी	राजापूर	राजापूर, कोळवे तर्फ सौदळ, जैतापूर, कुंभवडे, नाते, औणी, पाचल, सौदळ
	काजू	रत्नागिरी	लोंजा	लोंजा, भोडे, पुनस, साटवली, विलवडे
	काजू	रत्नागिरी	संगमेश्वर	कडवई, माखजण, मुरवड, फणसवणे, आंगवली, कोळगाव, देवळे, देवरुख, तुळसणी, माभळे, फुणगुस, तेच्ये
	काजू	रायगड	कर्जत	कर्जत, नेरळ, कडाव, कळंब, कशोळे
	काजू	रायगड	खालापूर	चोक, वावोशी, खोपोली
	काजू	रायगड	तळा	तळा, मेंडा
	काजू	रायगड	पनवेल	पनवेल, पोयजे, औवळे, कर्नाळा, तळोजे, मोरबे, दापवली, कळबोली, नेरे, पळस्ये
	काजू	रायगड	पेण	पेण, हमरापूर, वाडी, कासू, कामार्डी, वळखळ
	काजू	रायगड	पोलादपूर	पोलादपूर, कोळवी, वाकण

અ.ક્ર.	પીક	જિલ્હા	તાલુકા	મહસૂલ મંડળ
	કાંજૂ	રાયગડ	મહાડ	મહાડ, બીરથાડી, નાતે, કરંજાલી, ખરવલી, તુડોલ
	કાંજૂ	રાયગડ	માણગાવ	માણગાવ, ગોરેગાવ, લોણારે, નિઝામપૂર, નવાપુર.
	કાંજૂ	રાયગડ	મુરુઢ	મુરુઢ, નાદગાવ, બોલી
	કાંજૂ	રાયગડ	મ્હસળા	મ્હસળા, ખામગાવ
	કાંજૂ	રાયગડ	રોહા	રોહા, ચરેસા, કોલાડ, નાગોઢણે
	કાંજૂ	રાયગડ	શ્રીધર્ધન	શ્રીવર્ધન, વાલથાડી, બોલીપંચતન
	કાંજૂ	રાયગડ	સુધાગડ	પાલી, આતોને, જાંબૂલપાઢા, પેઢલી
	કાંજૂ	સિધુદુર્ગ	કણકવલી	કણકવલી, ફાંડા, નાંદગાવ, સાંગવે, તલેરે, વાગવે, ખારેપાટણ
	કાંજૂ	સિધુદુર્ગ	કુડાલ	કુડાલ, કડાવલ, કસાલ, માનગાંદ, પિંગોલી, વાલાવલ, મલગાંવ
	કાંજૂ	સિધુદુર્ગ	દેવગડ	દેવગડ, ચિરગાવ, પડેલ, પાટગાવ, મિઠબાવ, બાપડે
	કાંજૂ	સિધુદુર્ગ	દોડામાર્ગ	તલ્કટ, મેઢશી, કરસ્ઝ
	કાંજૂ	સિધુદુર્ગ	માલવણ	અંબેરી, પેઢૂર, પોઝપ, શ્રાવણ, આચરા, માલવણ, મસુરે
	કાંજૂ	સિધુદુર્ગ	વેગુલી	વેગુલી, શિરોડા, ન્હાપણ, પટોરે,
	કાંજૂ	સિધુદુર્ગ	વૈભવથાડી	વૈભવથાડી, યેડગાવ, ભર્ઝબાવઢા
	કાંજૂ	સિધુદુર્ગ	સાવંતવાડી	સાવંતવાડી, બાંધા, મધુરા, આજગાવ, આંબોલી
૫	કેળી	અમરાવતી	અંજનગાવ	અંજનગાવ, ભંડારજ, વિહિગાવ, સાલેગાવ, કાપુસતલણી, કર્કાર્ડ, ચૌસાલા, નિમર્ખેડ બા., ટાકરખેડા
	કેળી	અમરાવતી	અચલપૂર	અચલપૂર, પથોટ, પરતવાડા, પરસાપૂર
	કેળી	અમરાવતી	ચાદુર બાજાર	શિરસગાવ કસબા, બ્રાહ્મણબાડા થઢી, વાંદુર બાજાર, તલેગાવ મોહના
	કેળી	અહમદનગર	કર્જત	કર્જત, રાણીન, ભાંબોરા, કોમણી, મિરજગાવ, માહિ
	કેળી	અહમદનગર	નેવાસા	નેવાસા ખુ., કુકાના, ચાદા, વડાલા બ., નેવાસા બુ., સલાબદપૂર, સોનિઝ
	કેળી	અહમદનગર	શૈવગાવ	એરંડગાવ, ચાપણગાવ, ભાતકુડગાવ
	કેળી	ઉસ્માનાબાદ	ઉમરગા	ઉમરગા, દાળ્બાંબ, નારંગવાડી, મુલ્જ, મુરુમ
	કેળી	ઉસ્માનાબાદ	ઉસ્માનાબાદ	ઉસ્માનાબાદ (શા.), ઉસ્માનાબાદ (ગ્રા.), બેબણી, કેશેગાવ, પાડોલી, તેર, ઢોકી, જાગજી
	કેળી	ઉસ્માનાબાદ	કલંબ	કલંબ, ઇટકૂર, યેરમાલા, મોહા, શિરઢોણ, ગાવિદપૂર
	કેળી	ઉસ્માનાબાદ	તુલ્જાપૂર	ઝીટકંક, સાવરગાવ, સલગારા દિ., મગરુલ, જળકોટ, નલદુર્ગ, તુલ્જાપૂર
	કેળી	ઉસ્માનાબાદ	પરાંડા	પરાંડા, આસુ, જવણી નિ, આનાલા, સોનારી
	કેળી	ઉસ્માનાબાદ	ભૂમ	ભૂમ, વાલવડ, માણકેશ્વર, અંભી, ઇટ
	કેળી	ઉસ્માનાબાદ	લોહાસા	લોહાસા, માકણી, જેવણી
	કેળી	ઉસ્માનાબાદ	વાણી	વાણી, તેરખેડા, પારગાવ
	કેળી	કોલહાપૂર	આજરા	આ જરા, ઉત્તુર, સલિંગે, ગવસે.
	કેળી	કોલહાપૂર	કરધીર	કસબા, બાવડા, નિગવે (દુ.), સાંગરુલ, શિરોલી (દુ.), બીંડ, બાલિગા, હલદી, ઇસ્પુલી, કણેરી, મુડિંગિંગી
	કેળી	કોલહાપૂર	કાગલ	સિદ્ધનલી, કેનવઢે, ખડકવાડા, મુરગુડ, કાપણી, કાગલ
	કેળી	કોલહાપૂર	ગણનબાવડા	ગણનબાવડા, સાલ્વણ
	કેળી	કોલહાપૂર	ગડહિંગલજ	ગડહિંગલજ, મહાંગાવ, નેસરી, કડગાવ, હલકણી, કાસાબનુલ
	કેળી	કોલહાપૂર	ચંદગડ	ચંદગડ, કોયાડ, નાગનથાડી, માણગાંવ, તુંકવાડી, હેરે.
	કેળી	કોલહાપૂર	પન્હાલા	કડોલી, બાજારભોગાવ, કાતોલી, વાડીરત્નાગિરી, પડ્લ, કલે
	કેળી	કોલહાપૂર	ભુદરાગડ	પિપળગાવ, કડગાવ, કરંડવાડી, ગારગોટી, કૂર
	કેળી	કોલહાપૂર	રાધાનગરી	આવણી બુ., કસબાતારલે, રાધાનગરી, સરવડે, કસબાવાલ્યે, રાશીવંડે બુ.
	કેળી	કોલહાપૂર	શિરોલ	શિરોલ, દત્તવાડ, નુરસિહવાડી, નાંદણી, જયસિગપૂર
	કેળી	કોલહાપૂર	હાસ્તકણગલે	હાસ્તકણગલે, વઢગાવ, હેરલે.
	કેળી	જલગાવ	અમકનેર	અમલનેર, નગાવ, પાર્ટોલા, અમલગાવ, મારવાડ, શિરુલ, ભરવસ, ધાવડે.
	કેળી	જલગાવ	એરંડોલ	એરંડોલ, રિગણગાવ, ઉત્ત્રાણ (મૃહ), કાસોદા
	કેળી	જલગાવ	ચાલીસગાવ	ચાલીસગાવ, શિરસગાવ, બહાલ, મેહુણાબારે, હાતલે, તલેગાવ, ખડકી (બુ.)
	કેળી	જલગાવ	ચૌપઢા	ચૌપઢા, ચહાડી, અડાવદ, ધાનોરા પ્રા., લાસૂર, હાતેડ બુ., ગોરગાંવલે બુ.
	કેળી	જલગાવ	ખાલ્બગાવ	પિપ્રાલા, ભોકર, મ્હસાવદ, નિશિરાબાદ, જલગાવ, આસોદા

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडल
	केळी	जळगाव	जामनेर	जामनेर, नेरी, मालदाभाडी, पहूर, शेंदूर्णी, ताडापूर, फत्तेपूर, वाकडी
	केळी	जळगाव	धरणगाव	सोनवद, धरणगाव, सालवे, पिंपो, चादसर, पालधी
	केळी	जळगाव	पालोरा	पालोरा, नांदा, नगरदेवळा, गाळण, वरखेडी (बु., पिंपळगांव, कुहाड खु
	केळी	जळगाव	पारोळा	पारोळा, शेळावे, चोरवड, तामसवाडी, बहादरपूर.
	केळी	जळगाव	बोदवड	नाडगांव, बोदवड, करंजी
	केळी	जळगाव	भडगांव	भडगांव, कजगांव, कोळगांव, आमडदे
	केळी	जळगाव	भुसावळ	भुसावळ, वरणगांव, कुन्हे प्र. न., पिंपळगांव (बु.)
	केळी	जळगाव	मुक्ताईनगर	मुक्ताईनगर, अंतुली, धोडसगाव, कुहा
	केळी	जळगाव	यावल	यावल, किनगांव, साकळी, बामणोद, भालोद, फैजपूर
	केळी	जळगाव	रावेर	रावेर, खानापूर, ऐनपूर, खीर्डी (बु.), निर्भोरा (बु.), खिरोदा, सावदा
	केळी	जालना	अंबड	अंबड, घडी गोद्री
	केळी	जालना	घनसावंगी	तिर्थपुरी, कुंभार पिंपळगाव, घनसावंगी, राणीउचेगाव, जाभसमर्थ, अंतरवली टेंमी, राजनी
	केळी	जालना	जालना	जालना, सेवली, नेर, पाचनवडगाव
	केळी	जालना	परतूर	परतूर, आष्टी, श्रीष्टी, वाटूर, साताना (खु.)
	केळी	जालना	मंठा	ठोकसाळ, तलणी, पांगरी (गो.), मंठा
	केळी	धुळे	धुळे	धुळे (शहर), शिरुड, बोरकुड, आर्यी, सोनगिर, नगाव (बु.), कागण, मुकटी, धुळे (गामीण), कुसुबा, नेर (म.), लामकनी
	केळी	धुळे	शिरपूर	शिरपूर, बोराडी, अर्थे, जवखेडे, होळेनवंथे, थाळनेर, सागवी
	केळी	धुळे	साकळी	साकळी, कासारे, म्हसदी (प्रा.), दुसाने, निजामपूर, ब्राह्मणवेल, पिंपळनेर, दहीवेल, कुडाशी, उमरपाटा
	केळी	धुळे	सिंदखेडा	सिंदखेडा, चिमठाणे, शेवाळे, खलाणे, नरडाणे, वेटावद, वर्षी, दोळाईचा, विखरण, विरदेल
	केळी	नंदूरबार	अक्कलकुवा	अक्कलकुवा, खापर
	केळी	नंदूरबार	तळोदा	तळोदा, बोरव, प्रतापपूर.
	केळी	नंदूरबार	नंदूरबार	नंदूरबार, धानोरा, खोडामळी, आष्टे
	केळी	नंदूरबार	नवापूर	विसरवाडी
	केळी	नंदूरबार	शहादा	शहादा, प्रकाशा, कलसाडी, म्हसावद, ब्राह्मणपुरी, वडाळी, असर्लीद, सारगाखेडा
	केळी	नांदेड	अर्धापुर	अर्धापुर, दामड, मालेगाव
	केळी	नांदेड	उमरी	उमरी
	केळी	नांदेड	किनवट	इस्लामपूर, शिवनी, किनवट, बोधडी
	केळी	नांदेड	देगलूर	मरखेल, हाणेगांव
	केळी	नांदेड	नांदेड	तरोडा (बु.), तुप्पा, वसरणी, लिंबगांव, विष्णूपुरी
	केळी	नांदेड	नायगाव	बरबडा
	केळी	नांदेड	भोकर	भोकर
	केळी	नांदेड	मुदखेड	मुदखेड, मुगट, बारड
	केळी	नांदेड	लोहा	जोवडी बा.
	केळी	नांदेड	हदगाव	हदगाव, तामसा, मनावा, आष्टी
	केळी	परभणी	गंगाखेड	गंगाखेड, महातपुरी, माखणी
	केळी	परभणी	जितुर	जितुर, बोरी, सावंगी म्हा.
	केळी	परभणी	परभणी	पेडगाव, परभणी, जांब, सिंगणापूर, देठणा, विंगडी, झरी
	केळी	परभणी	पाथरी	पाथरी, हदगाव, बाभळगाव, कासापुरी
	केळी	परभणी	मानयत	मानयत, केकरजवळा, रामपुरी बु.
	केळी	परभणी	सेलू	कुपटा, सेलू
	केळी	परभणी	सोनपेठ	सोनपेठ, आवलगाव, वडगाव
	केळी	पालघर	जळ्हार	जळ्हार, साखवरशेत
	केळी	पालघर	डहाणू	डहाणू, चिंचणी, सायवन, कासा, मन्याण
	केळी	पालघर	पालघर	पालघर, बोईसर, तारापूर, मनोर, सफाळे, आगरवाडी
	केळी	पालघर	वसई	वसई, विरार, मानिकपूर, निर्मल, आगाशी, माडवी

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
	केळी	पालघर	वाडा	वाडा, कंचाड, कोरे, कुळूस
	केळी	पालघर	यिकमगड	यिकमगड, तलवाडा
	केळी	पुणे	आंबेगाव	घोडेगाव, कळंब, मंचर, पारगाव, निसगुडसर
	केळी	पुणे	इंतापुर	इंदापुर, बावडा, भिगवण, सणसर, निमगाव केतकी, लोणी देवकर, काटी, अंथुणी, माळवाडी, पळसदेव, लाखेवाडी, लासुणी
	केळी	पुणे	खेड	आलंदी
	केळी	पुणे	जुन्नर	जुन्नर, नारायणगाव, ओतूर, निमगावसावा, बेल्हे, वडगाव आनंद, डिंगोरे, राजूर, आपटाळे, वडज, औझर
	केळी	पुणे	दौळ	यवत
	केळी	पुणे	बारामती	वडगाव निंबाळकर, बारामती, पणदरे, माळेगाव बु., काटेवाडी
	केळी	पुणे	शिरुर	शिरुर, रांजणगाव यणपती, टाकळी हाजी, मलठण, पाबळ, कोरेगाव भिमा, तळेगाव ढंमळेरे, वडगाव रासाई, न्हावरा, निमोणे
	केळी	पुणे	हवेली	हडपसर, ऊरळी कांचन, थेकर
	केळी	बुलढाणा	खामगाव	हिवरखेड, काळेगाव, वळर, लाखणवाडा, पि राजा
	केळी	बुलढाणा	चिखली	मेरा खु
	केळी	बुलढाणा	जळगाव जा.	जळगाव (जा.), जामोद
	केळी	बुलढाणा	बुलढाणा	बुलढाणा
	केळी	बुलढाणा	मेहकर	डोणगाव, हिरवा आश्रम, वरदें, जानेफळ, ना. दस्तापुर
	केळी	बुलढाणा	मोताळा	बोराखेडी, मोताळा, पिपरी गवळी, पिपळगाव देवी, धामनगाव बळे, रोहीण खेड
	केळी	बुलढाणा	संग्रामपूर	बावनबीर, सोनाळा, संग्रामपूर, घातुर्डी
	केळी	यवतमाळ	उमरखेड	उमरखेड
	केळी	यवतमाळ	पुसद	जांब बाजार
	केळी	यवतमाळ	महागाव	हिवरा, गुंज, फुल सावगी, महागाव, मोरथ
	केळी	रत्नागिरी	चिपळूण	कलकवणे
	केळी	लातूर	औसा	किल्लारी, मातोला
	केळी	सातारा	कराड	कोळे, सुपने, उब्रंज
	केळी	सातारा	कोरेगाव	रहिमतपूर
	केळी	सातारा	खटाव	मायणी
	केळी	सातारा	फलटण	आसू, तरळगाव, होळ
	केळी	सातारा	माण	मलघडी, वर - मलघडी, आंधळी
	केळी	सातारा	वाई	वाई, ओझडे, सुरुर, धोम, पसरणी, भुँज, पाचवड
	केळी	सिंधुदुर्ग	दोडामार्ग	तळकट, भेडसी
	केळी	सिंधुदुर्ग	सावंतवाडी	बांदा, मङुरा
	केळी	सोलापूर	अक्कलकोट	अक्कलकोट, जेऊर, तळवळ, करजगी, दुधनी, मेदरगी, वाघदरी, घपळगांव, किणी
	केळी	सोलापूर	उत्तर सोलापूर	तिन्हे, वडाळा, मार्डी
	केळी	सोलापूर	करमाळा	करमाळा, जेऊर, उमरड, कोटी, केतूर, केम, अर्जुननगर, सालसे
	केळी	सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मङ्डूप, विचूर, निंबर्गी, होटगी
	केळी	सोलापूर	पेंडरपूर	पंडरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटकुरोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव
	केळी	सोलापूर	बार्णी	बार्णी, खांडवी, आगळगांव, पांगरी, पानगाव, सुर्डी, वैराग, नारी, उपळे दुमाला, गौडगांव
	केळी	सोलापूर	मंगळवेळा	मंगळवेळा, बोराळे, आंधळगाव, भोरे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर
	केळी	सोलापूर	माढा	माढा, दारफळ, रोपळे क., न्हैसगांव, कुरुवाडी, टेंभूर्णी, रांझाणी, मोडनिंब, लळक
	केळी	सोलापूर	माळशिरस	माळशिरस, इस्ताभपूर, अकलूज, लवंग, म्हाळूंग, पिलीव, वेळापूर, नातेपुते, दहीगांव, सदाशिवनगर
	केळी	सोलापूर	मोहोळ	मोहोळ, नारखेड, शेटफळ, पेनुर, वाधोली, कामटी (बु.), सावळेश्वर, टाकळी सिंकंदर
	केळी	सोलापूर	सागोळा	सांगोळा, शिवणे, जवळा, हातीद, सोनंद, कोळा, नाझरे, महूद (बु.), संगेवाडी

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
६	संत्रा	अमरावती	अजनगाव सुर्जी	अंजनगाव, भंडारज, विहीगाव, सातेगांव, कापूसतळणी, कोकर्डा
	संत्रा	अमरावती	अचलपूर	अचलपूर, रासेगाथ, असदपूर, परसापूर, पश्चोट, परलवाडा
	संत्रा	अमरावती	अमरावती	अमरावती, वडाळी, बडुनेरा, नवसारी, डुवरगाव, माहूली जहांगिर, नांदगाव पेठ.
	संत्रा	अमरावती	चांदूर बाजार	चांदूर बाजार, ब्राम्हणवाडा थडी, बेलोरा, करजगाव, शिरसगाव कसवा, तळेगाव मोहना, आसेगाव पुर्णा
	संत्रा	अमरावती	चांदूर रेल्वे	चांदूर रेल्वे, पळसखेड, घुईखेड, आमला विश्वेश्वर, सातेफळ
	संत्रा	अमरावती	चिखलदरा	चिखलदरा, सेमाडोह, टेंभूरसोडा
	संत्रा	अमरावती	तिवसा	तिवसा, मोझरी, वळ्हा, कुन्हा वरखेड
	संत्रा	अमरावती	धामणगाव रेल्वे	धामणगाव रेल्वे, चिंचोली, भातकुली, अंजनसिंगी, मंगरुळ दस्तगिर, दत्तापूर, तळेगाव दशासर
	संत्रा	अमरावती	नांदगाव खडेश्वर	नांदगाव खडेश्वर, दाभा, शिवणी र, मंगरुळ चळाळा, पापळ, लोणी टा., धानोरा गुरव, माहूली चोर, रसुलापूर
	संत्रा	अमरावती	भातकुली	निभा,
	संत्रा	अमरावती	मोशी	अंबाडा, हिरवखेड, रिद्धपूर, धामणगाव (काटपूर), नेरपिंगळाई, शिरखेड, मोशी,
	संत्रा	अमरावती	वरुड	वरुड, बेनोदा, पुसला, वाठोडा, लोणी, शेंदूरजना घाट, राजोरा बाजार
	संत्रा	अहमदनगर	कर्जत	मिरजगाव, माही, कोभळी
	संत्रा	अहमदनगर	भगर	कापुरवाडी, केडगाव, भिंगार, नागापुर, जेऊर, चिंचोडी, वाकळी, चास, रुईचत्तीसी, नालेगाव,
	संत्रा	अहमदनगर	नेवासा	वादा, घोडेगाव, नेवासा खु., नेवासा बु., सलाबदपूर, कुकाण वडाळा व
	संत्रा	अहमदनगर	पाथडी	करजी, पाथडी, माणिकदौडी, मिरी, टाकळीमानुर, कोरडगाव
	संत्रा	अहमदनगर	पारनेर	वाडेगळाण, निधोज, भाळवणी
	संत्रा	अहमदनगर	राहुरी	वांबोरी
	संत्रा	अहमदनगर	शेवगाव	एरडगाव, दोरजळगाव, शेवगाव, भातकुडगाव, बोधेगाव, चापडगाव
	संत्रा	अहमदनगर	श्रीगोदा	बेलवडी, चिभळा, देवदैठण, कोळगाव
	संत्रा	जालना	परतूर	आष्टी, श्रीष्टी, सातोना खु
	संत्रा	नागपूर	उमरेड	पाचगाव, डेवती, कुही, तितुर
	संत्रा	नागपूर	कळमेश्वर	कळमेश्वर, धापेवाडा, मोहण, तेलकामठी
	संत्रा	नागपूर	काटोल	काटोल, पारडशिंग, येनवा, मेटपांजरा, रिधोरा, कोळाळी
	संत्रा	नागपूर	कामठी	कामठी, वडोदा
	संत्रा	नागपूर	कुही	तितुर.
	संत्रा	नागपूर	नरखेड	नरखेड, मोवाडा, सावरगाव, भिण्णूर, जलालखेडा, मेंढला.
	संत्रा	नागपूर	नागपूर	सोनेगाव (लोधी), वाडी, बोरी, गोधणी
	संत्रा	नागपूर	पारशिवणी	पारशिवणी, नवेगाव खैरी, आमडी, कन्हान
	संत्रा	नागपूर	भिवापूर	भिवापूर, कारगांव, मालेवाडा
	संत्रा	नागपूर	रामटेक	देवलापार, रामटेक, मुसेवाडी
	संत्रा	नागपूर	सावनेर	सावनेर, पाटण सावंगी, केलवद, खापा, बढेगाव.
	संत्रा	नागपूर	हिंगणा	हिंगणा, कान्होलीबारा, आडेगाव, गुमरांव, टाकळघाट
	संत्रा	परभणी	जितुर	जितुर, बोरी, सावंगी स्हा., आडगाव
	संत्रा	परभणी	परभणी	जांब, दैठणा, पेडगाव
	संत्रा	परभणी	पुर्णा	पुर्णा, कालेश्वर, चुडावा, कावलगाव
	संत्रा	परभणी	मानवत	मानवत, कोल्हा, केकरजवळा, तोडबोरगाव
	संत्रा	परभणी	सेलू	कुपटा, सेलू, देऊळगाव गात, थालुर
	संत्रा	पुणे	शिरुर	शिरुर, राजणगाव गणपती, टाकळी हाजी, मलठण, न्हावरा, पाबळ, तळेगाव ढमढेरे, निमोण
	संत्रा	बुलढाणा	खामगाव	आळगाव, लाखनवाडा, काळेगाव, वडार, हिवरखेड
	संत्रा	बुलढाणा	जळगाव जा.	जामोद

અ.ક્ર.	પીક	જિલ્હા	તાલુકા	મહસૂલ મંડળ
	સંત્રા	બુલદાણા	દેંઝલગાવ રાજા	અંદેરા, દે. સાહી, મેઢુના રાજા
	સંત્રા	બુલદાણા	મેહકર	ડોનગાવ, હિવરા આશ્રમ, મેહકર, જાનેફળ, શે. દેશમુખ, ના. દત્તાપુર
	સંત્રા	બુલદાણા	લોણાર	બીબી, અંજની ખુર્દ, સુલતાનપૂર, લોણાર, હિરદવ
	સંત્રા	બુલદાણા	સંગ્રામપૂર	સોનાલી, બાવનદીર, સંગ્રામપૂર
	સંત્રા	બુલદાણા	સિંદખેડ રાજા	સેંદુરજન, સાખરખેડા, મલકાપુર પાંગ્રા
	સંત્રા	યવત્તમાળ	આની	આની, જવળા.
	સંત્રા	યવત્તમાળ	ઉમરખેડ	ઉમરખેડ, મુલ્લાયા, ઢાણકી, વિચુલ, ચાતારી
	સંત્રા	યવત્તમાળ	કલ્બ	કલ્બ, કોડા, સાવરગાવ, જોડમોહા, પિપળગાવ
	સંત્રા	યવત્તમાળ	કેલ્બ	મેટીખેડા
	સંત્રા	યવત્તમાળ	દારદા	દારદા, મહાગાવ
	સંત્રા	યવત્તમાળ	દિગ્રસ	દિગ્રસ, કાલગાવ, તિવરી, તૂપટાકળી,
	સંત્રા	યવત્તમાળ	નેર	માણિકયાડા, વટફળી, શિરસગાવ, માલખેડ
	સંત્રા	યવત્તમાળ	પુસદ	પુસદ, જાંબાજાર, વરુડ
	સંત્રા	યવત્તમાળ	બાનુલગાવ	ઘારપળ
	સંત્રા	યવત્તમાળ	મહાગાવ	મૌરથ, ગુંજ, કાલી (દૌ).
	સંત્રા	યવત્તમાળ	રાલેગાવ	રાલેગાવ, ઝાંડગાવ.
	સંત્રા	વાશિમ	કારજા	કારંજા, ઉબર્ડા બાજાર, કામરગાવ, ધનજ બુ, પોહા, હિવરાલાહે, યેવતા, ખેર્ડા
	સંત્રા	વાશિમ	મગરુલ્પીર	મંગરુલ્પીર, શેલુંબાજાર, મોટી, કવઠળ, ધાનોરા, પાર્ડીતાડ
	સંત્રા	વાશિમ	માનોરા	માનોરા, ગિરોલી, ઉમરી બુ, કુપટા, શેંદુરજના
	સંત્રા	વાશિમ	માલેગાવ	માલેગાવ, મુગાલા, કરરંજી, કિન્હીરાજા, શિરપૂર, ચાંડસ, મેડસી
	સંત્રા	વાશિમ	રિસોડ	રિસોડ, કેનવડ, મરજાપુરી, રિઠદ, વાકદ
	સંત્રા	વાશિમ	વાંશિમ	વાંશિમ, અણંશિગ, કેકતાઉમરા, પાર્ડીઆસરા, રાજગાવ
૭	આબા	અહમદનગર	કર્જત	કર્જત, રાશિન, માંબોરા, કોમણી, મિરજગાવ, માહિ
	આબા	અહમદનગર	કોપરગાવ	રવંદે, કોપરગાવ, દહેગાવ બોલકા, સુરેચાવ, પોહેગાવ
	અંબા	અહમદનગર	જામખેડ	જામખેડ, અરણગાવ, નાન્નાજ, નાયગાવ, ખર્ડા
	અંબા	અહમદનગર	નગર	કાપૂરવાડી, વાલકી
	અંબા	અહમદનગર	નેવાસા	નેવાસા (બુ., નેવાસાખુ), સલાબતપૂર, યાદા, કુકાળા, ઘોડેગાવ, વડાલા બ.
	અંબા	અહમદનગર	પાથર્ડી	પાથર્ડી, માણિકદાંદી, ટાકળીમાનુર, કોરડગાવ, કરજી, મિરી
	અંબા	અહમદનગર	પારનેર	પારનેર, ભાલ્દયણી, વાડેગલ્હાણ, સુપા, ટાકળીઢોકેશ્વર, પલશી
	અંબા	અહમદનગર	રાહંતા	બામલેશ્વર
	અંબા	અહમદનગર	રાહુરી	વાંબોરી, દેવલાલી પ્ર., સાત્રંક, તાહારાબાદ, રાહુરી
	અંબા	અહમદનગર	શેવગાવ	બોર્ધેગાવ, ચાપડગાવ, માતકુડગાવ, શેવગાવ, ડોરજલગાવ
	અંબા	અહમદનગર	શ્રીગોદા	બેલવંડી, શ્રીગોદા, દેવદૈઠણ
	અંબા	અહમદનગર	શ્રીરામપૂર	શ્રીરામપૂર, ટાકળીમાન, બેલાપૂર, ચંદીરનગાવ
	અંબા	ઉસ્માનાબાદ	ઉમરગા	ઉમરગા, દાળીબ, નારંગદાંડી, મુલ્જ, મુરુમ
	અંબા	ઉસ્માનાબાદ	ઉસ્માનાબાદ	ઉસ્માનાબાદ (શ.), ઉસ્માનાબાદ (ગ્રા.), બેલલી, કેશગાવ, પાડોઢી, તેર, ઢોકી, જાગજી
	અંબા	ઉસ્માનાબાદ	કલ્બ	કલ્બ, ઇટકૂર, યેરમાલા, મોહા, શિરઢેણ, ગોવિદપૂર
	અંબા	ઉસ્માનાબાદ	તુલ્લાંપૂર	ઇટકળ, સાવરગાવ, સલગારા દિ, મંગરુલ, જલકોટ, નલ્દુર્ગ, તુલ્લજાપૂર.
	અંબા	ઉસ્માનાબાદ	પરંડા	પરંડા, આસુ, જવલા નિ, અનાલા, સોનારી
	અંબા	ઉસ્માનાબાદ	ભૂમ	ભૂમ, વાલવડ, માણકેશ્વર, અંભી, ઇટ
	અંબા	ઉસ્માનાબાદ	લોહારા	લોહારા, માકણી, જેવળી
	અંબા	ઉસ્માનાબાદ	વાશી	વાશી, તેરખેડા, પારગાવ
	અંબા	કોલહાપૂર	આજસા	આજસા, ગૌસે, મલિયે, ઉત્તુર
	અંબા	કોલહાપૂર	કરવીર	સાંગરુલ, હલ્દી, ઇસ્પુલી, કણેરી
	અંબા	કોલહાપૂર	કાગલ	કાગલ, સિદ્ધનેલી, કેનવડે, ખડકેવાડી, મુરગુડ, કાપણી

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
	आबा	कोल्हापूर	गगनबाबडा	गगनबाबडा, साळवण
	आंबा	कोल्हापूर	गडहिंगलज	भडहिंगलज, महागाव, वेसरी, कडगाव, हलकणी, कसबानुल
	आबा	कोल्हापूर	चंदगड	कोयाडा, चंदगड, नागलवाडी, माणगाव, तुरेवाडी, हेरे
	आबा	कोल्हापूर	पंहाळा	कातोली, वासीरत्नागिरी, पडळ, कोडोली, बारजमुगांव, कळे
	आबा	कोल्हापूर	भुदरगड	पिपळगाव, कडगांव, करडवाडी, गारगोटी, कुर
	आंबा	कोल्हापूर	राधानगरी	आवळी (बु.), कसबा तारळे, राधानगरी, सरवडे, कसबावाळवे, राशीवडे (तु.)
	आंबा	कोल्हापूर	शाहवाडी	बांबवडे, सरुड, आंबा, करंजफेन, मलकापूर
	आंबा	जळगाव	चाळीसगाव	मेहूणबारे, चाळीसगाव, विरसगाव, बहाळ, हातले, खडकी बु. तळेगाव
	आंबा	जळगाव	चोपडा	हातेड
	आंबा	जळगाव	जळगाव	जळगाव, आसोदा, म्हासावद
	आंबा	जळगाव	जामनेर	जामनेर, नेरी, मालदाभाडी, पहूर, शेंदूणी, तोळापुर, फत्तेपुर, वाकडी
	आंबा	जळगाव	धरणगाव	धरणगाव, पाळघी
	आंबा	जळगाव	पाचोरा	पाचोरा
	आंबा	जालना	अंबड	अंबड, वडीगोटी, धनगर पिंपरी, जामखेड, रोहिलागड, सुखापूरी
	आंबा	जालना	धनसावंगी	धनसावंगी, तिर्थपुरी, कुभारपिंपळगाव, राणीउचेगाव, अतरवली टेमी
	आंबा	जालना	जाफ्राबाबद	टेमी, कुभारझरी, वरुड (बु.), जाफ्राबाबद, माहोरा
	आबा	जालना	जालना	वाघुळ (जा.), रामनगर, सेवली, पांचन वडगाव, जालना ग्रामिण, नेर, जालना(शा)
	आबा	जालना	परतुर	आष्टी, श्रीष्टी, परतुर, वाटुर, सातोना.
	आंबा	जालना	बदनापूर	शेलगाव, दाभाडी, बावणेपांगरी, रोषणगाव, बदनापूर
	आबा	जालना	भोकरदन	भोकरदन, राजूर, पिंपळगाव (रे.), हसनाबाद, आन्वा, सिपोरा (बा.), धावडा, केदारखेडा
	आंबा	जालना	मठा	दोकसाळ, तळणी, पांगरी (गो., मंडा
	आबा	धुळे	धुळे	आर्यी, कुसुबा, नेर (म), लामकणी, धुळे (शहरा, शिरुड, बोरकुड, सोनगिर, नगाव बु., फागण, मुकटी, धुळे (ग्रामीण)
	आंबा	धुळे	शिरपूर	शिरपूर, बोराडी, अर्यी, होळनांथे, जवखेडे, थाळमेर, सांगवी
	आबा	धुळे	साप्री	उमरपाटा, कुडाशी, साप्री, कासारे, म्हसदी प्रने, दुसाने, निजामपूर, ब्राम्हणवेल, पिपळनेर, दहीवेल
	आंबा	धुळे	सिंदखेडा	सिंदखेडा, चिमठाणे, शेवाळे, खलाणे, नरडोण, बेटावद, वर्षी, दोळाईचा, विखरण, विरदेल
	आबा	नंदूरबार	अकलकुवा	अवकलकुवा, खापर, मोरबा, मोलगी, दाब, वळफळी
	आंबा	नंदूरबार	अक्राणी	रोषमाळ, दुलवड, खुटामोडी, तोरणमाळ
	आंबा	नंदूरबार	तळोदा	प्रतापपूर
	आंबा	नंदूरबार	नवापूर	नवापूर, विसरवाडी
	आंबा	नांदेड	अर्धापुर	मालेगाव, दाभड
	आंबा	नांदेड	कंधार	कंधार
	आंबा	नांदेड	मुखेड	मुक्रमाबाद
	आंबा	नांशिक	कळवण	अभोणा
	आंबा	नांशिक	त्र्यंबकेश्वर	त्र्यंबकेश्वर, वेळंजे, हरसलू.
	आंबा	नांशिक	दिंडोरी	दिंडोरी, उमराळे, ननाशी, कोशिंबे, कसबेघणी, मोहाडी, वरखेडा
	आंबा	नांशिक	नाशिक	पाथर्डी, मखमलाबाद, माडसांगवी, सातपुर, गिरणारे
	आंबा	नांशिक	पेठ	पेठ, जोगमोडी, कोहोरे,
	आंबा	नांशिक	सिन्हर	सिन्हर, डुबेर, शाहा, देवपुर
	आंबा	नांशिक	सुरगाणा	सरगाणा, उंबरताणा, बा-हे, बोरगांव, मनखेडे.
	आंबा	परभणी	गंगाखेड	माखणी
	आंबा	परभणी	जितुर	बोरी
	आंबा	परभणी	परभणी	जाब, पिंगळी, देठणा, परभणी, सिंगणापूर
	आंबा	परभणी	पुर्णा	कालेश्वर, चुडवा, लिमला, पुर्णा
	आंबा	परभणी	मानवत	मानवत, केकरजवळा
	आंबा	परभणी	सेलू	सेलू

आ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मङ्डळ
	आबा	परभणी	सोनपेठ	सोनपेठ, आवलगाव, वडगाव
	आंबा	पालघर	जळ्कार	जळ्कार, साखरखेत
	आबा	पालघर	डहाणू	डहाणू, चिंचणी, मल्याण, सायवन, कासा
	आंबा	पालघर	तलासरी	तलासरी, इरी
	आंबा	पालघर	पालघर	पालघर, बोइसर, तारापुर, सफाळा, आगरवाडी, मनोर
	आंबा	पालघर	मोखाडा	मोखाडा, खोडाला
	आंबा	पालघर	वसई	वसई, विरार, मानिकपुर, निमल, आगाशी, मांडवि
	आंबा	पालघर	वाडा	वाडा कंचाड, कुदूस, कोमे
	आंबा	पालघर	विक्रमगड	विक्रमगड, तलवाडा
	आंबा	पुणे	आंबेगाव	घोडेगाव, आंबेगाव, कळंब, मंचर, पारगाव, डिमा, अवसरी, निरगुडसर
	आंबा	पुणे	इंदापुर	भिगवण, लोणीदेवकर, बावडा, निमगांव केतकी, अंधुर्णी, काटी, इंदापुर, लाखेवाडी
	आंबा	पुणे	खेड	चाकण, राजगुरुनगर, कनेरसर, वाडा, कुडे बु., कदूस, पाईट, पिंपळगाव तर्फ खेड, आळंदी, वेताळे, करंजविहिरे
	आंबा	पुणे	जुन्नर	जुन्नर, नारायणगाव, आपाटाळे, वडगाव आनंद, बेलहै, राजुर, डिंगोरे, निमगावसावा, ओतूर, वडज, ओडार, डिंगोरे, मठ
	आंबा	पुणे	दौळ	यवत, कडेगाव, राहु, बोरी भडक, खामगाव, पारगाव, वडगाव बांडे, रावणगाव
	आंबा	पुणे	वारामती	वारामती, माळेगाव बु., पधरे, वडगाव नि., काटेवाडी, उडवडी क.प., शिरसुफळ
	आंबा	पुणे	भोर	किकवी, वेळू, भोर, भोलावडे, आबवडे, सगमनेर, नसरापुर, निरगुडघर, बारे बु., हर्णस
	आबा	पुणे	मावळ	वडेश्वर, परदवाडी, टाकवे बु., कार्ला, टाकवे खु., काले, कुसगाव बु., वडगाव, खडकाळा, तळेगाव दाभाडे, शिवणे
	आबा	पुणे	मुळशी	कोळवण, कासर आंबोली, दासवे, माण, सुस पौळ, सावरगाव, पोमगाव, आबवणे, पौळ, माले, थरगऱ्य, घोटावडे, मुठा, पिरंगुट
	आबा	पुणे	वेल्हा	वेल्हा, पानशेत, आबवणे, विंझर, ओझर, वेल्हे बु., पासली.
	आबा	पुणे	शिरुर	शिरुर, रांजणगाव गणपती, टाकळी हाजी, मलठण, पाबळ, कोरेगाव मिमा, तळेगाव ढमळेरे, वडगाव रासाई, न्हावरा, निमोण.
	आंबा	पुणे	सासवड (पुरदर)	वाल्हे, जेजुरी, कुभारवळण, परिंचे, राजेवाडी, शिवरी, भिवडी, सासवड
	आंबा	पुणे	हवेली	खेडशिवापूर, खडकवासला, भोसरी, कोथरुड, थेऊर, डोंगजे, खानापूर, शिवणे, कोळवे घावडे
	आंबा	बुलडाणा	सिंदखेड राजा	सिंदखेड राजा
	आबा	रत्नागिरी	खेड	खेड, शिरी, आंबवली, कुळवळी, भरणे, लवेल, धामणंद
	आबा	रत्नागिरी	गुहागर	गुहागर, हेदवी, तळवली, पाटापन्हाळे, आबवली,
	आंबा	रत्नागिरी	चिपळूण	चिपळूण, खेडी, मार्गताम्हाणे, रामपूर, वहाळ, सावडे, आसुऱ्हे, कळकवणे, शिरगाव.
	आंबा	रत्नागिरी	दारोली	दारोली, बुरोडी, दारोल, आंजल, वाकवली, वेळवी, पालगड
	आंबा	रत्नागिरी	मंडणगड	म्हाप्रळ, मंडणगड, देव्हारे
	आबा	रत्नागिरी	रत्नागिरी	रत्नागिरी, खेडशी, पावस, जयगड, फणसोप, कोतवडे, मालगुळ, पाली, तरवळ
	आबा	रत्नागिरी	राजापूर	जैतापूर, कुंभवडे, नाटे, राजापूर, कोळवे तर्फ सौंदळ, ओणी, पाचल, सौंदळ
	आबा	रत्नागिरी	लांजा	लांजा, भाबेड, पुनस, साटवली, विलवळे
	आंबा	रत्नागिरी	सांगमेश्वर	माभळे, फुणगुस, तेचे, कडवई, माखजन, मुरडव, फणसवणे, आंगवली, कोळगाव, देवळे, देवरुख, तुळसणी
	आंबा	रायगड	अलिबाग	अलिबाग, पोयनाड, किहिम, सारळ, चौल, चरी, रामराज, कामाळे, नागांव
	आंबा	रायगड	उरन	उरन, कोप्रोली, जासाई
	आंबा	रायगड	कर्जत	कर्जत, नेरळ, कडाव, कळंब, कशळे
	आंबा	रायगड	खालापुर	चौक, वावोशी, खोपोली
	आंबा	रायगड	तळा	तळा, मेड
	आंबा	रायगड	पनवेल	पनवेल, पोयंजे, ओवळे, कर्नाळा, तळोजे, मोरवे, दापवली, कळबोली, नेरे, पळस्पे

અ.ક્ર.	પીક	જિલ્હા	તાલુકા	મહસૂલ મંડળ
	અંબા	રાયગડ	પેણ	હમરાપૂર, વાણી, પેણ, કાસૂ, કામાર્લી, વડખણલ
	અંબા	રાયગડ	પોલાદપૂર	પોલાદપૂર, કોડવી, વાકણ
	અંબા	રાયગડ	ભુદરગડ	ગારગોટી, કુર
	અંબા	રાયગડ	મહાડ	મહાડ, બીરવાડી, નાતે, કરજાડી, ખરવલી, તુડાલ
	અંબા	રાયગડ	માણગાવ	માણગાવ, ઇંદાપૂર, ગોરેગાવ, લોણેર, નિજામપૂર
	અંબા	રાયગડ	મુરુડ	મુરુડ, નાંદગાવ, બોલી
	અંબા	રાયગડ	મ્હસળા	મ્હસળા, ખામગાવ.
	અંબા	રાયગડ	રોહા	રોહા, ચનેરા, નાગેઠળી, કોલાઢ
	અંબા	રાયગડ	શ્રીધર્ધન	શ્રીવર્દ્ધન, વાલઘટી, બોલીપંદ્રતન
	અંબા	રાયગડ	સુધાગડ	પાલી, આતોને, જાંબૂલપાંડા, પેડલી
	અંબા	લાતૂર	અહમદપૂર	અહમદપૂર, કીનગાવ, આંધોરી, શિરુર તાજબંદ, હાડોલ્લી, ખંડાલી
	અંબા	લાતૂર	ઉદગીર	હેર, દેવજન, નલ્ગીર, નાગલગાવ, ઉદગીર, મૌઘા, વાઢવણ બુ., તોંડાર
	અંબા	લાતૂર	ઔસા	ઔસા, લામજના, કિનેથોટ, ભાતોઢા, ભાડા, વેલકુંડ, કિલારી, ઉજની
	અંબા	લાતૂર	ચાકૂર	ચાકૂર, શેળગાવ, નલેગાવ, વડયલ નાગનાથ, ઝરી (બુ.), આષા
	અંબા	લાતૂર	જળકોટ	જળકોટ, ઘોન્ની
	અંબા	લાતૂર	દેવણી	દેવણી, વલાડી, બોરોલ
	આબા	લાતૂર	નિલંગા	નિલંગા, યાણચિંદોલી, આંબુલગા (બુ.), કાસારસિરસી, મદનસુરી, ઔરાદશાસ્ત્રજાની, કાસાર બાલકુદા, હલગરા, નિટૂર, ભૂતમુગલી, પાનગાવ
	આબા	લાતૂર	રેણાપૂર	પાનગાવ, કારેપૂર, રેણાપૂર, પોહરેગાવ, પળણી
	આબા	લાતૂર	લાતૂર	વાભલગાવ, લાતૂર, હરગૂલ (બુ.), કાસાર ખેડા, ગાતેગાવ, તાંદુલજા, ચિંચોલી (બુ.), મુરુદ, કન્હેરી, વિકૂર્ડા
	આબા	લાતૂર	શિ અનતપાળ	શિરુરઅનતપાળ, સાકોલ, હિસામાબાદ
	અંબા	વાણિમ	માનોરા	માનોરા
	આબા	વાણિમ	વાણિમ	કેકતામરા, રાજગાવ
	આબા	સિંધુદુર્ગ	કણકવલી	કણકવલી, ફોડા, નાંદગાવ, સાસાદે, તલ્લેરે, વાધાદે, ખારેપાટણ
	આબા	સિંધુદુર્ગ	કુંડાળ	વાલાવલ, કુંડાળ, કંડાવલ, કસાલ, માણગાવ, પિંગુલી, મલગાવ
	આબા	સિંધુદુર્ગ	દેવગડ	દેવગડ, પડેલ, પાટગાવ, મિઠબાવ, બાપડે, શિરગાવ
	આબા	સિંધુદુર્ગ	દોડામાર્ગ	તલ્કટ, ભેડણી
	આબા	સિંધુદુર્ગ	માલવણ	આબેરી, પેંદૂર, પોઈપ, શ્રાવણ, આચરા, માલવણ, મસુરે
	આબા	સિંધુદુર્ગ	વેગુર્લા	વેગુર્લા, શિરોડા, મ્હાપણ, વેટોરે
	આબા	સિંધુદુર્ગ	વેમવાડી	વેમવાડી, યેડગાવ, ભુઈબાવડા
	આબા	સિંધુદુર્ગ	સાવતવાડી	આજગાવ, સાવતવાડી, બાંદા, મહૂરા, અંબોલી
	આબા	સોલાપૂર	અક્કલકોટ	અક્કલકોટ, જેકર, તલ્લબલ, કરજાગી, દુધની, મૈદરગી, વાસદરી, ચપણગાંબ, કિણી
	આબા	સોલાપૂર	ઉત્તર સોલાપૂર	તિન્હે, વડાણા, માર્ડી, ઉત્તર સોલાપૂર, શેલગી
	આબા	સોલાપૂર	કરમાળા	કરમાળા, જેકર, ઉમરડ, કોર્ટી, કેતૂર, કેમ, અર્જુનનગર, સાંલસે
	આબા	સોલાપૂર	દક્ષિણ સોલાપૂર	બોરામણી, મુસ્તી, વલસંગ, મંદૂપ, વિચૂર, નિંબરી, હોટગી
	આબા	સોલાપૂર	પંદરપૂર	પંદરપૂર, ભંડીશોગાંબ, ભાલવણી, કરકંદ, પટકુરોલી, પુલ્લુજ, ઘકે, તુંગત, કાસેગાવ
	આબા	સોલાપૂર	બાણી	બાણી, ખાડવી, આગલગાંબ, પાંગરી, પાનગાવ, સુંડી, વૈરાગ, નારી, ઉપલે દુમાલા, ગૌડગાંબ
	આબા	સોલાપૂર	મંગલવેઢા	મંગલવેઢા, બોરાળે, આંધલગાવ, ભોસે, હુલજંતી, મરવડે, મારાપૂર
	આબા	સોલાપૂર	માડા	માડા, દારફલ, રોપણ ક., મૈસગાંબ, કુરુવાડી, ટેંમુર્જી, રાંઝણી, મોડાન્દિ, લંકણ
	આબા	સોલાપૂર	માળશિરસ	માળશિરસ, ઇસ્લામપૂર, અકલૂજ, લવગ, મ્હાલ્લગ, પિલીવ, વેલાપૂર, નાતેપુતે, દહીગાવ, સદાશિવનગર
	આબા	સોલાપૂર	મોહોળ	મોહોળ, નારખેડ, શેટફલ, પેનુર, વાધોલી, કામટી (બુ.), સાવલેશ્વર, ટાકણી સિંહદર
	આબા	સોલાપૂર	સાંગોલા	સાંગોલા, શિવણે, જંગલા, હાંચીદ, સોનદ, કોળા, નાંદારા, મહુદ (બુ.), સરેવાડી
૮	સ્ટ્રોબેરી	સાતારા	મહાબલેશ્વર	તાપોલા, લામજ, મહાબલેશ્વર, પાચગાંબ

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्वित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०, २०२१ व २०२२

पिक : संत्रा (मृग बहार).

समाविष्ट जिल्हे : अमरावती, बुलढाणा, यवतमाळ, वाशिम, नागपूर, अहमदनगर, परभणी, जालना, पुणे (एकूण जिल्हे-०९)

वर नगूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र - ५ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे महावेध प्रकल्पातर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहील. सदर हवामान केंद्रात नॉंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाढ्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थलावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना वंधनकारक आहे.

फलपिकाचे नाव	विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके) व विमा संरक्षण कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
संत्रा (मृग बहार)	१) कमी पाऊस दि १५ जून ते १५ जुलै	<p>१) सदर कालावधीत एकूण १२४ मि.मि. पेक्षा कमी पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/- देय होईल.</p> <p>२) सदर कालावधीमध्ये एकूण १२४ मि.मि. ते १५० मि.मि. पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १२,०००/- देय होईल.</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/-)</p>
	२) पावसाचा खंड दि. १६ जूलै ते १५ ऑगस्ट	<p>१) सदर कालावधीमध्ये सलग १५ ते २१ दिवसांचा पावसात खंड पडून दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान सलग ३ दिवस ३५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहील्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १८,०००/- देय राहील.</p> <p>२) सदर कालावधीत सलग २१ दिवसापेक्षा जास्त पावसाचा खंड पडल्यास तसेच दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान सलग ३ दिवस ३५ डिग्री सेल्सीअस किंवा जास्त राहील्यास रु. ४०,०००/- नुकसान भरपाई देय राहील.</p> <p>(२.५ मि.मि. पर्यंत किंवा त्यापेक्षा कमी पाऊस पडला तरी तो खंड समजण्यात येईल.)</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/-)</p>

एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. ८०,०००/-

पुनर्वित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०, २०२१ व २०२२

पिक: मोसंबी (मृग बहार)

समाविष्ट जिल्हे : जालना, नांदेड, परभणी, अहमदनगर, बुलढाणा, अमरावती, नागपूर, जळगाव, यवतमाळ, सोलापुर, उस्मानाबाद, धुळे, पुणे (एकूण जिल्हे - १३)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसुधित केलेल्या सहपत्र - १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे भाष्यवेध प्रकल्पातार्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्थांचलीत हवामान केंद्र राहील. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाड्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृष्ण विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फल्पिकार्य नाव	विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके) व विमा संरक्षण कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
मोसंबी (मृग बहार)	१) कमी पाऊस दि, १ जूलै ते ३१जुलै	<p>१) सदर कालावधीत एकूण ७५ मि.मि. पेक्षा कमी पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/- देय होईल.</p> <p>२) सदर कालावधीमध्ये एकूण ७५ मि.मि. ते १२५ मि.मि. पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ९२,०००/- देय होईल.</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/-)</p>
	२) पावसाचा खंड दि, १ ऑगस्ट ते ३१ ऑगस्ट	<p>१) सदर कालावधीमध्ये सलग १५ ते २९ दिवसाचा पावसात खंड पडून दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान कोणत्याही दिवशी ३३डिग्री सेल्सीअम किंवा त्यापेक्षा जास्त राहील्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १८,०००/- देय राहील.</p> <p>२) सदर कालावधीत सलग २९ दिवसापेक्षा जास्त पावसाचा खंड पडल्यास तसेच दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान सलग ३ दिवस ३३ डिग्री सेल्सीअस किंवा जास्त राहिल्यास रु ४०,०००/- नुकसान भरपाई देय राहील.</p> <p>(२५ मि.मि. पर्यंत किंवा त्यापेक्षा कमी पाऊस पडला तरी तो खंड समजण्यात येईल.)</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/-)</p>

एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. ८०,०००/-

सहपत्र-२

पुनर्वित हवामान आधारीत घोक विमा योजना सन २०२०, २०२१ व २०२२

पिक : पेरु (मृग बहार)

समाविष्ट जिल्हे : अहमदनगर, बुलढाणा, नाशिक, पुणे, जालना, जळगाव, परभणी, सोलापुर (एकूण जिल्हे - ०८)

दर नमूद केलेल्या जिल्हयातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र ५ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र-३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे महावेध प्रकल्पातर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहील.

सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाढ्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत रथळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके) व विमा संरक्षण कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रकम (प्रति/हेक्टर)
पेरु (मृग बहार)	१) जास्त पाऊस दि. १५ जून ते १४ जुलै	या कालावधीमध्ये प्रति दिन ५० मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस सलग ४ दिवस झाल्यास रकम रु २४,०००/- नुकसान भरपाई देय राहील. (कमाल नुकसान भरपाई रकम रु. २४,०००/-)
	दि १५ जुलै ते १४ ऑगस्ट	या कालावधीमध्ये प्रति दिन ५० मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस सलग ४ दिवस झाल्यास रकम रु. ९८,०००/- नुकसान भरपाई देय राहील. (कमाल नुकसान भरपाई रकम रु. ९८,०००/-)
	१५ ऑगस्ट ते ३१ ऑगस्ट	या कालावधीमध्ये प्रति दिन ५० मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस सलग ४ दिवस झाल्यास रकम रु ९८,०००/- नुकसान भरपाई देय राहील (कमाल नुकसान भरपाई रकम रु. ९८,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रकम प्रतिहेक्टर रु. ६०,०००/-		

सहपत्र-२

पुनर्चित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०, २०२१ व २०२२

पिक : चिकु (मृग बहार)

समाविष्ट जिल्हे : अहमदनगर, पुणे, जळगाव, सोलापुर, पालघर, जालना, उस्मानाबाद, नाशिक, परभणी (एकूण जिल्हे - ०९)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे महावेध प्रकल्पातर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहील. सदर हवामान केंद्रात नोदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाड्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फलपिक	विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके) विमा संरक्षण कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम/हे.
चिकु	जादा आर्द्रता व जास्त पाऊस दि १ जुलै ते ३० सप्टेंबर	१) या कालावधीत सापेक्ष आर्द्रता सलग पाच दिवस १० टक्के पेक्षा जास्त राहिल्यास व प्रति दिन २० मि. मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस सलग ४ दिवस झाल्यास रु. २७,०००/- देय राहिल २) या कालावधीत सापेक्ष आर्द्रता सलग दहा दिवस १० टक्के पेक्षा जास्त राहिल्यास व प्रति दिन २० मि. मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस सलग ८ दिवस झाल्यास रु. ६०,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६०,०००/-)

एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु.६०,०००/-

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०, २०२१ व २०२२

पिक : डाक्टिंब (मृग वहार)

समाविष्ट जिल्हे : बुलढाणा, जळगाव, धुळे, सोलापूर, नाशिक, जालना, अहमदनगर, लातूर, उस्मानाबाद, पुणे, सातारा, वाशिम, अमरावती, परभणी (एकूण जिल्हे-१४)

वर नमूद केलेल्या जिल्हायातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे महावेध प्रकल्पातर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहील. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाढ्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना वंधनकारक आहे.

फलापिक	हवामान घोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
	जास्त पाऊस व आर्द्रता	<p>१. या कालावधीत सलग ५ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १०,४००/-देय राहील.</p> <p>२. या कालावधीत सलग ६ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १५,६००/-देय राहील.</p> <p>३. या कालावधीत सलग ७ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २६,०००/-देय राहील.</p> <p>४. या कालावधीत सलग ८ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५२०००/- देय राहील.</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु ५२,०००/-)</p>
डाक्टिंब	दि. १५ जुलै ते १५ ऑगस्ट	<p>१. या कालावधीत सलग ५ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ९,१००/- देय राहील.</p> <p>२. या कालावधीत सलग ६ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १३,६५०/-देय राहील.</p> <p>३. या कालावधीत सलग ७ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २२,७५०/-देय राहील.</p> <p>४. या कालावधीत सलग ८ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४५,५००/-देय राहील.</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु ४५,५००/-)</p>
	दि. १६ ऑगस्ट ते सप्टेंबर ३०	<p>१. या कालावधीत सलग ५ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६,५००/- देय राहील.</p> <p>२. या कालावधीत सलग ६ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ९,७५०/- देय राहील.</p> <p>३. या कालावधीत सलग ७ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १६,२५०/- देय राहील.</p> <p>४. या कालावधीत सलग ८ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३२,५००/- देय राहील.</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु ३२,५००/-)</p>
	एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. १३०,०००/-	

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०, २०२१ व २०२२

पिक: लिंबू (मृग बहार)

समाविष्ट जिल्हे : बुलढाणा, अहमदनगर, जळगाव, परभणी, सोलापुर, पुणे, जालना, धुळे, वाशिम, नाशिक, उस्मानाबाद, अमरावती, नांदेड, लातूर (एकूण जिल्हे - १४)

वर नमूद केलेल्या जिल्हयातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १ मधील भहसूल मङ्डळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे महावेद्य प्रकल्पातर्गत संबंधित महसूल मङ्डळात उभारणी केलेले स्वर्यंचलीत हवामान केंद्र राहील. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रभाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाढ्याला भाहाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वैलेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके) व विमा संरक्षण कालावधी	प्रमाणके (द्विग्र) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
लिंबू (मृग बहार)	१) कमी पाऊस दि. १५जून ते १५ जूलै	<p>१) या कालावधीमध्ये १०० मि. मि. व त्यापेक्षा कमी पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,०००/- देय होईल.</p> <p>२) या कालावधीत १०० मि. मि. पेक्षा जास्त १५० मि. मि. पर्यंत पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १७,५००/- देय होईल (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,०००/-)</p>
	२) पावसाचा खंड दि. १६ जूलै ते १५ ऑगस्ट	<p>१) सदर कालावधीमध्ये सलग १५ ते २५ दिवसांचा पावसात खड पडूनदिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान कोणत्याही दिवशी ३५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहील्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १७,५००/- देय राहील.</p> <p>२) सदर कालावधीत सलग २५ दिवसापेक्षा जास्त पावसाचा खंड पडल्यास तसेच दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान सलग ३ दिवस ३५ डिग्री सेल्सीअस किंवा जास्तराहिल्यास रु. ३५,०००/- नुकसान भरपाई देय राहील.</p> <p>(२५ मि. मि. पर्यंत किंवा त्यापेक्षा कमी पाऊस पडला तरी तो खड समजाण्यात येईल.) (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,०००/-)</p>
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. ७०,०००/-		

सहपत्र-२

(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक : संत्रा (आंबिया बहार).

समाविष्ट जिल्हे : अहमदनगर, अमरावती, नागपूर, यवतमाळ, बुलढाणा, वाशिम, परभणी, पुणे, जालना. (एकूण जिल्हे-०९)

वर नमूद केलेल्या जिल्हातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेद्य प्रकल्पातर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहील. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाढ्यात लागू करण्यात येईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फलपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रती हेक्टर रु)
संत्रा (आंबिया बहार)	१) अवैक्षी पाऊस दि. १ डिसेंबर ते ३१ डिसेंबर	सलग ७ दिवसात एकूण ३० मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रु. २०,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. २०,०००/-)
	२) कमी तापमान दि. १६ जानेवारी ते २८ फेब्रुवारी	१. सलग ५ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रु. ८,०००/- देय होईल. २. सलग ७ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रु. १२,०००/- देय होईल. ३. सलग ८ दिवस किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रु. २०,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. २०,०००/-)
	३) जास्त तापमान दि. १ मार्च ते ३१ मार्च	१. सलग ५ दिवस ४०.५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रु. ८,०००/- देय होईल. २. सलग ७ दिवस ४०.५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रु. १२,०००/- देय होईल. ३. सलग ८ दिवस किंवा त्यापेक्षा जास्तदिवस ४०.५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रु. २०,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. २०,०००/-)
	४) जास्त तापमान दि. १ एप्रिल ते ३१ मे	१. सलग ५ दिवस ४५.५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रु. ८,०००/- देय होईल. २. सलग ७ दिवस ४५.५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रु. १२,०००/- देय होईल. ३. सलग ८ दिवस किंवा त्यापेक्षा जास्तदिवस ४५.५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रु. २०,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. २०,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		८०,०००
गारपीट		विमा संरक्षीत रक्कम रु.
दि. १ जानेवारी ते ३० एप्रिल		२६,६६७
विभा धारक शेतकऱ्यांनी गारपीटमुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त फलपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षीत रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे.)		८०,०००+२६,६६७ = १,०६,६६७

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक: मोसंबी (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : अमरावती, नांदेड, जालना, नागपूर, अहमदनगर, परभणी, बुलढाणा, जळगांव, उस्मानाबाद, सोलापूर, पुणे, धुळे. (एकूण जिल्हे - १२)

वर नमूद केलेल्या जिल्हयातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केद्द हे राज्य शासनाने महारेध प्रकल्पातांगत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केद्र राहील. सदर हवामान केंद्रात नोदिली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाल्याता महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत रथळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देण विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फलपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रती हेक्टर रु)
	१) अवेळी पाऊस दि. १ नोव्हेंबर ते ३१ डिसेंबर	सलग ४ दिवसात एकूण ३० मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रु. १३,३००/- देय होईल. सलग ५ दिवसात एकूण ३५ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. २९,३००/- देय होईल. सलग ६ दिवसात एकूण ४० मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. २६,६००/- देय होईल. कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रुपये २६,६००/- देय होईल.
मोसंबी (आंबिया बहार)	२) जास्त तापमान दि. १ मार्च ते ३१ मार्च	दैनंदिन तापमान ३१ डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास खालील प्रमाणे नुकसान भरपाई देय राहिल. १) सलग ३ दिवस रुपये ५,३६०/- देय. २) सलग ४ दिवस रु ९०,७००/- ३) सलग ५ दिवस रु. ९६,०००/- ४) सलग ६ दिवस रु. २९,४००/- ५) सलग ७ दिवस रु. २६,८००/- कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रुपये २६,८००/- देय होईल
	३) जास्त पाऊस दि. १५ ऑगस्ट ते १५ सप्टेंबर	सलग ७ दिवसात एकूण १५० मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रुपये १०,६००/- देय होईल. सलग ७ दिवसात एकूण १७५ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रुपये १६,७००/- देय होईल. सलग ७ दिवसात एकूण २०० मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रुपये २६,६००/- देय होईल. कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रुपये २६,६००/- देय होईल.
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रती हेक्टरी		८०,०००
गरपीट		विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि. १ जानेवारी ते ३० एप्रिल		२६,६६७
विमाधारक शेतकऱ्यांनी मारपीट मुळ नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त फलपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गरपीट) (रु. प्रतीहे.)		८०,००० + २६,६६७ = १,०६,६६७

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक फ्लाईब (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : बुलढाणा, जळगाव, धुळे, सोलापूर, नाशिक, जालना, अहमदनगर, लातूर, उस्मानाबाद, पुणे, सातारा, वाशिम, परभणी (एकूण जिल्हे-१३)

वर नमूद केलेल्या जिल्हायातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र ५ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केद्र हे राज्य शासनाने महावेद्य प्रकल्पातर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केद्र राहील. सदर हवामान केद्रात नोदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाढ्याता गहाराट्ट शासनाच्या संकेत स्थलावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फ्लापिकाचे नाव	हवामान घोका प्रमाणके (ट्रिगर)	कालावधी व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति हेक्टर रु.)
आळिंब	१) जादा तापमान दि. १ जानेवारी ते १५ मार्च	<p>१. या कालावधीमध्ये कमाल तापमान ४१ डिग्री सेल्सिअस व त्यापेक्षा जास्त सलग २ दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १९,५००/- देय राहील.</p> <p>२. या कालावधीमध्ये कमाल तापमान ४१ डिग्री सेल्सिअस व त्यापेक्षा जास्त सलग ३ दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३२,५००/- देय राहील.</p> <p>३. या कालावधीमध्ये कमाल तापमान ४१ डिग्री सेल्सिअस व त्यापेक्षा जास्त सलग ४ दिवस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६५,०००/- देय राहील.</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६५,०००/-)</p>
	२) जास्त पाऊस व आर्द्रता दि. १ जुलै ते ३१ जूलै	<p>१. या कालावधीमध्ये प्रतिदिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के आर्द्रता सलग ५ ते ६ दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १९,५००/- देय राहील.</p> <p>२. या कालावधीमध्ये प्रतिदिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के आर्द्रता सलग ७ ते ८ दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३२,५००/- देय राहील.</p> <p>३. या कालावधीमध्ये प्रतिदिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के आर्द्रता सलग ९ व त्यापेक्षा जास्त दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६५,०००/- देय राहील.</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६५,०००/-)</p>
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		टिप- कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. १,३०,०००/-
गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि. १ जानेवारी ते ३० एप्रिल		४३,३३३
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त फ्लापिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे.)		१३०००० + ४३३३३ = १,७३,३३३

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक : काजू (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : कोल्हापूर, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, रायगड, पालघर, नाशिक (एकूण जिल्हे-६)

वर नमूद केलेल्या जिल्हातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मध्यील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महारेध प्रकल्पातर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहील. सदर हवामान केंद्रात नोदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाढ्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फल पिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रती हेक्टररु)
काजू (आंबिया बहार)	१) अवेळी पाऊस दि. १ डिसेंबर ते ३१ मार्च	<p>१. कोणत्याही एका दिवशी ५ मि.मि.किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रु. १३,०००/- देय</p> <p>२. कोणत्याही सलग दोन दिवशी ५ मि.मि.किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रु. २६,०००/- देय</p> <p>३. कोणत्याही सलग तीन दिवशी ५ मि.मि.किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रु. ४५,५००/- देय</p> <p>४. कोणत्याही सलग चार दिवशी ५ मि.मि.किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रु. ६५,०००/- देय (कमाल देय नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६५,०००/-)</p>
	२) कमी तापमान दि. १ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी	<p>१. सलग ३ दिवस १३ डिंग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी झाल्यास रु. १४,०००/- देय.</p> <p>२. सलग ४ दिवस १३ डिंग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी झाल्यास रु. २१,०००/- देय.</p> <p>३. सलग ५ दिवस १३ डिंग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी झाल्यास रु. ३५,०००/- देय. (कमाल देय नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,०००/-)</p>
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रती हेक्टरी		१,००,०००/-
गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि. १ जानेवारी ते ३० एप्रिल		३३,३३३/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त फलपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कलविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतीहे.)		१,००,०००/- + ३३,३३३/- = १,३३,३३३/-

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक : केळी (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : जळगांव, बुलढाणा, नांदेड, नंदुरबार, धुळे, सोलापूर, परभणी, पुणे, सातारा, लातुर, उस्मानाबाद, कोल्हापुर, अमरावती, जालना, पालघर, अहमदनगर, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, यवतमाळ (एकूण जिल्हे-११)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेद प्रकल्पातर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहील. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी वर पंधरवाढ्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रती हेक्टर रु.)
	१) कमी तापमान दि. १ नोव्हेंबर ते २८ फेब्रुवारी	१. सलग ५ ते ७ दिवस किमान तापमान ८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. ९,०००/- देय होईल. २. सलग ८ ते ११ दिवस किमान तापमान ८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. १३,५००/- देय होईल. ३. सलग १२ ते १५ दिवस किमान तापमान ८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. २२,५००/- देय होईल ४. सलग १६ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस किमान तापमान ८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रु ४५,०००/- देय होईल (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४५,०००/-)
केळी (आंबिया बहार)	३) वेगाचा वारा दि. १ फेब्रुवारी ते ३० जून (दि. २२/०९/२०१६ च्या शासन परिपत्रकाच्ये नुकसान ठरविण्यासाठी पंचनामा कार्यपद्धती निश्चित केले नुसार विमा भरपाई देय होईल.)	या कालावधीमध्ये ४० कि. मी. प्रति तास अथवा त्यापेक्षा जास्त रंगाने वारे राहिल्याची नोंद संदर्भ हवामान केंद्रावर झाल्यास विमा धारक शेतकऱ्यांनी नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त केळी पिकाची माहिती कृषि विभाग / विमा कंपनीस कळविणे आवश्यक आहे संबंधित विमा कंपनी, महसूल, विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल फक्त संदर्भ हवामान केंद्रावरील वेगाच्या वान्याची नोंद ही नुकसान भरपाईसाठी पाच होणार नाही (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५०,०००/-)
	३) जादा तापमान दि. १ मार्च ते ३१ मार्च	१. या कालावधी मध्ये सलग ५ ते ७ दिवस ४२ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. ९,०००/- देय होईल. २. या कालावधी मध्ये सलग ८ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस ४२ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. २२,५००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. २२,५००/-)
	जादा तापमान दि. ०१ एप्रिल ते ३१ मे	१. या कालावधी मध्ये सलग ८ ते १४ दिवस ४५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. १३,५००/- देय होईल. २. या कालावधी मध्ये सलग १५ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस ४५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. ४५,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४५,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रती हेक्टरी		१,४०,०००/-
गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि. १ जानेवारी २०२१ ते ३० एप्रिल २०२१		४६,६६७/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीटमुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसान ग्रस्त फळपिकाची माहिती विमाकंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी याना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्रामविकास व कृषिविभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतीहे.)		१,४०,००० + ४६,६६७ = १,८६,६६७/-

सहपत्र-२

मुनर्रवित हवामान आधारीत पीक विभा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक : द्राष्टा - अ (आंविया बहार)

द्राष्टा (अ) - समाविष्ट जिल्हे - नाशिक, अहमदनगर, धुळे व बुलढाणा (एकूण जिल्हे - ४)

दर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विभा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेध प्रकल्पातांगत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले रवयंचलीत हवामान केंद्र राहील. सदर हवामान केंद्रात नोदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विभा कंपनी दर पंधरवाढ्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विभा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

विभा संरक्षण प्रकार (हवामान थोके) व प्रमाणके	विभा संरक्षण कालावधी व नुकसान भरपाईची रक्कम (प्रती हेक्टर रुपये)			
अ) अवेळी पाऊस प्रतीदिन (मि.मि)	१६ ऑक्टोबर ते ७ नोव्हेंबर	८ नोव्हेंबर ते ३० नोव्हेंबर	१ डिसेंबर ते ३१ मार्च	
	टप्पा-१	टप्पा-२	टप्पा - ३	
(>=४) ४ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	४,२००	९०,९००	९०,९००	
(>=११) ११ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	६,४५०	९६,०००	२१,५००	
(>=२१) २१ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	८,३००	३२,६००	२६,३००	
(>=३१) ३१ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	१०,८००	४८,३००	४३,०००	
(>=४१) ४१ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	१६,१००	९,२८,७००	५४,९०० + पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्यातील शिळ्क रकमेच्या ५० टक्के रक्कम देय.	
(>=५१) ५१ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	३२,२५०	९,७२,०००	६४,५५० + पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्यातील शिळ्क रकमेच्या १०० टक्के रक्कम देय.	
टप्पानुसार कमाल नुकसान भरपाई रक्कम	३२,२५०	९,७२,०००	६४,५५० + पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्यातील शिळ्क रकमेच्या १०० टक्के रक्कम देय.	
अ) सर्व टप्पे मिळून कमाल देय होणारी रक्कम रुपये	२,६८,८००/-			
विभा संरक्षण प्रकार	दैनंदिन कमीत कमी तापमान (डिग्री सेल्सीअस) (प्रती हेक्टर रुपये)			
	विभा संरक्षण कालावधी :- १ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी			
ब) दैनंदिन कमी तापमान	३.५१ ते ४.००	३.०१ ते ३.५०	२.५१ ते ३.००	२.०१ ते २.५०
नुकसान भरपाई रुपये	९०,२००	९५,४००	२०,५००	३०,७००
एकापेक्षा अधिकवेळी रक्कम देय झाली तरी कमाल नुकसान भरपाई देय	रु.५१,२००/-			
एकूण विभा संरक्षित रक्कम प्रती हेक्टरी (अ + ब) रुपये	३,२०,०००/-			
गारपीट	विभा संरक्षीत रक्कम			
१ जानेवारीते३० एप्रिल	१,०६,६६७			
विभागारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानप्रस्ता फलपिकाची माहिती विभा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे त्यानंतर विभा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.				
एकूण विभा संरक्षीत रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतीहे.)	३,२०,०००+१,०६,६६७ = ४,२६,६६७/-			

सहपत्र-२

पुनर्वित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१ २२ व २०२२-२३

पिक : द्राक्ष - ब (आंबिया बहार)

द्राक्ष (ब) समाविष्ट जिल्हे - (११) सोलापूर, पुणे, उस्मानाबाद, जालना, सातारा, लातूर, नांदेड व कोल्हापूर (एकुण जिल्हे - ०८)

दर नमूद केलेल्या जिल्हातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेध प्रकल्पातर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहील. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाढ्याला महाराष्ट्र शासनाच्या सकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फलपिकाचे नाव	विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके) व प्रमाणके	विमा संरक्षण कालावधी व नुकसान भरपाईची रक्कम (प्रती हेक्टर रुपये)		
ब) द्राक्ष (आंबिया बहार)	अवेळी पाऊस प्रती दिन (मि.मि)	दि. १६ ऑक्टोबर ते ७ नोव्हेंबर टप्पा- १	दि. ८ नोव्हेंबर ते ३० नोव्हेंबर टप्पा- २	दि. १ डिसेंबर ते ३१ मार्च टप्पा- ३
	(>=४) ४ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	४,९००	९०,६००	९०,९००
	(>=११) ११ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	६,३००	१५,९००	२१,५००
	(>-२१) २१मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	८,४००	३१,९००	२६,८००
	(>-३१) ३१ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	९०,६००	८८,०००	४२,८००
	(>=४१) ४१ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	९५,७००	१,२८,६००	५३,००० + पहिल्या व दुसऱ्या टप्पातील शिल्क रकमेच्या ५० टक्के रक्कम देय.
	(>=५१) ५१ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	४२,२००	९,९२,०००	८५,८०० + पहिल्या व दुसऱ्या टप्पातील शिल्क रकमेच्या १०० टक्के रक्कम देय.
	टप्पानुसार अधिकतम नुकसान भरपाई रक्कम	४२,२००	९,९२,०००	८५,८००
सर्वटप्पे मिळून अधितम रक्कम रुपये		३,२०,०००/-		
गारपीट		विमा संरक्षीत रक्कम		
दि. १ जानेवारी ते ३० एप्रिल		१,०६,६६७		
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त फलपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.				
एकुण विमा संरक्षीत रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.)		३,२०,००० + १,०६,६६७ = ४,२६,६६७/-		
विमा संरक्षण कालावधीमध्ये संबंधीत हवामान धोका एकापेक्षा अधिकवेळा लागू झाला तरी कमाल नुकसान भरपाई एकदाच देय राहील.				

सहपत्र-२

पुनर्वित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक : आंबा (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : समुह क्र. १ - रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग व पालघर (एकूण जिल्हे-४)

वर नमूद केलेल्या जिल्हयातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी भार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेध प्रकल्पातर्गत संवेदित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहील. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संवंधीत विमा कंपनी दर पंधरव्याहाला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फल्पिकावे नाव	विमा संरक्षण प्रकार (हवामान थोके व विमा संरक्षण कालावधी)	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम प्रति हेक्टर रूपये
	१) अवेळी पाऊस दि. १ डिसेंबर ते ३१ मार्च	१. या कालावधीमध्ये कोणत्याही १ दिवस ५ मी.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. १०,४५०/- देय. २. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग २ दिवस ५ मी. मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. १९,०००/- देय. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु. १९,०००/-)
	दि. ०१ एप्रिल ते १५ मे	१. या कालावधीमध्ये २५ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस कोणत्याही एका दिवसात झाल्यास रक्कम रु १६,८०/- देय होईल. २. या कालावधीमध्ये २५ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस सलग दोन दिवस झाल्यास रक्कम रु १४,५२०/- देय होईल. ३. या कालावधीमध्ये २५ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस सलग तीन दिवस झाल्यास रक्कम रु २४,२००/- देय होईल. ४. या कालावधीमध्ये २५ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस सलग चार दिवस झाल्यास रक्कम रु ४८,४००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु. ४८,४००/-)
आंबा	२) कमी तापमान दि. १ जानेवारी ते १५ मार्च	१. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ३ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ४,३००/- देय. २. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ४ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ८,५८०/- देय. ३. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ५ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. १२,२००/- देय. ४. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ६ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. १६,५००/- देय. ५. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ७ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. २४,२००/- देय. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु. २४,२००/-)
	३) जास्त तापमान दि. १ मार्च ते १५ मे	१. सलग कोणत्याही ३ दिवस ३७ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु.६,९००/-देय. २. सलग कोणत्याही ४ दिवस ३७ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु.१२,२००/- देय. ३. सलग कोणत्याही ५ दिवस ३७ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान

	<p>राहिल्यास रक्कम रु.१८,३००/- देय.</p> <p>४ सलग कोणत्याहि ६ दिवस ३७ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु.२४,४००/- देय.</p> <p>५. सलग कोणत्याहि ७ दिवस ३७ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु.३६,३००/- देय.</p> <p>६. सलग कोणत्याहि ८ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस ३७ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु.४८,४००/- देय.</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु ४८,४००/-)</p>
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रतिक्टरी रु	१,४०,०००/-
गारपीट	विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि. १ फेब्रुवारी ते ३१ मे	४६,६६७/-
विमा धारक शेतकऱ्यांनी गारपीटमुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने दैर्घ्यक्षितक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.	
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे.)	१,४०,००० + ४६,६६७ = १,८६,६६७/-

सहपत्र-२

पुनर्निर्वाचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक : आंबा (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : समुह क्र. २ - अहमदनगर, लातूर, उस्मानाबाद, परभणी, नांदेड, वाशिम, जालना, सोलापूर, धुळे, जळगाव, नंदुरकार व बुलढाणा. (एकूण जिल्हे-१२)

वर नमूद केलेल्या जिल्हयातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील राहपत्र - ३ भाग्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात देईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेध प्रकल्पातांगत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वर्यंचलीत हवामान केंद्र राहील. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाढ्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे

फलपिकार्ये नाव	विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके व विमा संरक्षण कालावधी)	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम प्रति हेक्टर रुपये
आंबा	१) अवेळी पाऊस दि. १ जानेवारी ते ३१ मार्च	१. कोणत्याही सलग २ दिवस ५ मि.मि. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १०,४५०/- देय होईल. २. कोणत्याही सलग ३ दिवस ५ मि.मि. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १९,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु. १९,०००/-)
	अवेळी पाऊस दि. ०१ एप्रिल ते ३१ मे	१. कोणत्याही सलग ४ दिवस ५ मि.मि. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २४,२००/- देय होईल. २. कोणत्याही सलग ५ दिवस ५ मि.मि. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४८,४००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु. ४८,४००/-)
	२) कमी तापमान दि. १ जानेवारी ते २८ फेब्रुवारी	१. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ३ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४,३००/- देय होईल. २. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ४ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ८,५८०/- देय होईल. ३. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ५ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १२,२००/- देय होईल. ४. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ६ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १६,५००/- देय होईल. ५. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ७ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २४,२००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु. २४,२००/-)
	३) जास्त तापमान दि. १ मार्च ते ३१ मार्च	१. दैनंदिन कमाल तापमान सलग ३ दिवस ४० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १२,९००/- देय होईल. २. दैनंदिन कमाल तापमान सलग ४ दिवस ४० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २४,२००/- देय होईल. ३. दैनंदिन कमाल तापमान सलग ५ दिवस ४० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३६,३००/- देय होईल.

	४. देनदिन कमाल तापमान सलग ६ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस ४० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु.४८,४००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु. ४८,४००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी	१,४०,०००
गारपीट	विमा संरक्षीत रक्कम रु.
दि. १ फेब्रुवारी ते ३१ ने	४६,६६७
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीटमुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्रामविकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.	
एकूण विमा संरक्षीत रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे)	१,४०,००० + ४६,६६७ = १,८६,६६७

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक : आंबा (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : समुद्र के लेल्या जिल्ह्यातील अधिसूचित के लेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र

- ३ मध्ये नमूद के लेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महायेध प्रकल्पातीर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी के लेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहील. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाढ्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास य शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फलपिकावे नाव	विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके व विमा संरक्षण कालावधी)	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम प्रति हेक्टर रुपये
आंबा	१) अवेळी पाऊस दि. १ जानेवारी ते ३१ मार्च	१. कोणत्याही सलग ३ दिवस ५ मि.मि. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १०,४५०/- देय होईल. २. कोणत्याही सलग ४ दिवस ५ मि.मि. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १९,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु १९,०००/-)
	अवेळी पाऊस दि. १ एप्रिल ते ३१ मे	१. कोणत्याही सलग ५ दिवस ५ मि.मि. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २४,२००/- देय होईल. २. कोणत्याही सलग ६ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस ५ मि.मि. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४८,४००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु ४८,४००/-)
	२) जास्त तापमान दि. १ मार्च ते ३१ मार्च	१. दैनंदिन कमाल तापमान सलग ३ दिवस ३८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १२,१००/- देय होईल. २. दैनंदिन कमाल तापमान सलग ४ दिवस ३८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २४,२००/- देय होईल. ३. दैनंदिन कमाल तापमान सलग ५ दिवस ३८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३६,३००/- देय होईल. ४. दैनंदिन कमाल तापमान सलग ६ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस ३८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४८,४००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु ४८,४००/-)
	३) कमी तापमान दि. १ जानेवारी ते २८ फेब्रुवारी	१. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ३ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४,३००/- देय होईल. २. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ४ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ८,५८०/- देय होईल. ३. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ५ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १२,२००/- देय होईल. ४. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ६ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १६,५००/- देय होईल. ५. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ७ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २४,२००/-

	देय होईल. (केमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु. २४,२००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी गारपीट	१,४०,०००
दि. १ फेब्रुवारी ते ३१ मे	विमा संरक्षित रक्कम रु. ४६,६६७
विमा धारक शेतक यांनी गारपीटमुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधीत भंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्रामविकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैद्यकिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.	
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे.)	१,४०,००० + ४६,६६७ = १,८६,६६७

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आघारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक : स्ट्रॉबेरी (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : सातारा, (एकूण जिल्हे-१)

वर नमूद केलेल्या जिल्हातील अधिसुचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेद्य प्रकल्पातीर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वर्यंचलीत हवामान केंद्र राहील, सदर हवामान केंद्रात नोदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विभा कंपनी दर पंधरवाढ्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फल्पिकारी नाव	विमा संरक्षण प्रकार (हवामानधोके) व प्रमाणके	प्रमाण धोके व नुकसान भरपाईची रक्कम (प्रती हेक्टर रुपये)
स्ट्रॉबेरी (आंबिया बहार)	१) अवेळी पाऊस व सापेक्ष आर्द्रता दि. १५ ऑक्टोबर ते ३० नोव्हेंबर	१) या कालावधीत सलग २ दिवस २० मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास तसेच सापेक्ष आर्द्रता १५ टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रु. २८,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. २) या कालावधीत सलग ३ दिवस २० मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास तसेच सापेक्ष आर्द्रता १५ टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रु. ४२,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. ३) या कालावधीत सलग ४ दिवस किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस २० मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास तसेच सापेक्ष आर्द्रता १५ टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रु. ७०,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७०,०००/-)
	२) अवेळी पाऊस, सापेक्ष आर्द्रता व जास्त तापमान दि. १ फेब्रुवारी ते ३० एप्रिल	या कालावधीत एका दिवसात २० मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस, सापेक्ष आर्द्रता १५ टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास तसेच तापमान ३० डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु. ६५,०००/- देय राहील. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६५,०००/-)
	३) कमी तापमान दि. १ डिसेंबर ते ३१ मार्च	१) या कालावधीत एका दिवसाचे तापमान १ ते २ डिग्री सेल्सिअस राहिल्यास रक्कम रु. ५२,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. २) या कालावधीत एका दिवसाचे तापमान १ डिग्री सेल्सिअस पेक्षा कमी राहिल्यास रक्कम रु. ६५,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६५,०००/-)
विमा संरक्षीत रक्कम प्रती हेक्टर		२,००,०००/-
गारपीट		विमा संरक्षीत रक्कम रु.
दि. १ जानेवारी ते ३० एप्रिल		६६,६६७/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त फल्पिकारी भाहिती विभा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कलविणे आवश्यक आहे, त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षीत रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे.)	२,००,००० + ६६,६६७ = २,६६,६६७/-	

संहिता -३
पुनर्वित हवामान आधारीत पीक विमा

विमा दराची परीगणना (विमा कंपनीने सादर केलेल्या (L-१) कमीत कमी विमा दरानुसार)

मुग बहार

अ. क्र.	जिल्हा	फल्पिकाचे नाव	विमा कंपनीचे नाव	विमा सरकारी रक्कम	विमा कंपनीने दिलेली विमा दर	विमा दरात शेतकरी हिस्सा	विमा दरात केंद्राचा हिस्सा	विमा दरात राज्याचा हिस्सा	एकूण विमा हप्ता	शेतकऱ्याकरिता विमा दर
जिल्हा समूह क्रमांक १										
१	अहमदनगर	डालिंब	कृष्णाराज अन्न इन्डस्ट्रीज एवं एचडीएसी एवं जनरल इन्डस्ट्रीज	१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		गोराबी		८००००	३९.२९	४०००	१००००	१७४३२	३१४३२	५.००
		पेरु		६००००	५.००	३०००	०	०	३०००	५.००
		संत्रा		८००००	३६.६२	४०००	१००००	१५२६	२१२६	५.००
		चिकू		६००००	१०.००	३०००	१५००	१५००	६०००	५.००
		लिंबू		७०००००	३२.००	३५००	८५५०	१५०५०	२७३००	५.००
२	अमरावती	संत्रा	कृष्णाराज अन्न इन्डस्ट्रीज एवं एचडीएसी एवं जनरल इन्डस्ट्रीज	८००००	१११.४०	४०००	५७६०	५७६०	१५५२०	५.००
		गोराबी		८०००००	१११.६२	४०००	५९२८	५९२८	१५८५६	५.००
		डालिंब		१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		लिंबू		१७००००	३०.३७	३५००	८५५०	१००९	२१२५९	५.००
		संत्रा		१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		चिकू		१३००००	१११.४०	४०००	५७६०	५७६०	१५५२०	५.००
३	नाशिक	डालिंब	कृष्णाराज अन्न इन्डस्ट्रीज एवं एचडीएसी एवं जनरल इन्डस्ट्रीज	८००००	४.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		पेरु		६००००	५.००	३०००	०	०	३०००	५.००
		लिंबू		१३००००	४२.०५	३५००	८५५०	१७१४५	२१४३५	५.००
		चिकू		६००००	१०.००	३०००	१५००	१५००	६०००	५.००
४	व. शिंग	डालिंब	कृष्णाराज अन्न इन्डस्ट्रीज एवं एचडीएसी एवं जनरल इन्डस्ट्रीज	१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		संत्रा		८००००	२७.६५	४०००	१०६०	१०६०	२२१२०	५.००
		लिंबू		१३००००	३१.३७	३५००	८५५०	१००९	२११५९	५.००
५	यवतमाळ	मोरंबी	कृष्णाराज अन्न इन्डस्ट्रीज एवं एचडीएसी एवं जनरल इन्डस्ट्रीज	८००००	१११.८२	४०००	५९२८	५९२८	१५८५६	५.००
		संत्रा		८००००	२१.३४	४०००	६५३६	६५३६	१७०७२	५.००
जिल्हा समूह क्रमांक २										
६	सातारा	डालिंब	कृष्णाराज अन्न इन्डस्ट्रीज एवं एचडीएसी एवं जनरल इन्डस्ट्रीज	१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		मोरंबी		८००००	२०.००	४०००	६०००	६०००	१६०००	५.००
		संत्रा		८००००	३६.६२	४०००	१००००	१५२६	२१२६	५.००
		पेरु		६००००	५.००	३०००	०	०	३०००	५.००
		लिंबू		७००००	४३.५०	३५००	८५५०	१८२००	३०४५०	५.००
		चिकू		१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
७	परभणी	मोरंबी	कृष्णाराज अन्न इन्डस्ट्रीज एवं एचडीएसी एवं जनरल इन्डस्ट्रीज	८००००	२०.००	४०००	६०००	६०००	१६०००	५.००
		संत्रा		८००००	३६.६२	४०००	१००००	१५२६	२१२६	५.००
		पेरु		६००००	५.००	३०००	०	०	३०००	५.००
		लिंबू		७००००	४३.५०	३५००	८५५०	१८२००	३०४५०	५.००
		डालिंब		१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		चिकू		६००००	१०.००	३०००	१५००	१५००	६०००	५.००
८	जालंदा	मोरंबी	कृष्णाराज अन्न इन्डस्ट्रीज एवं एचडीएसी एवं जनरल इन्डस्ट्रीज	८००००	२०.००	४०००	६०००	६०००	१६०००	५.००
		डालिंब		१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		पेरु		६००००	५.००	३०००	०	०	३०००	५.००
		लिंबू		७००००	४३.५०	३५००	८५५०	१८२००	३०४५०	५.००
		संत्रा		८०५००	२१.३०	४०००	१७२०	१७२०	२३४४०	५.००
		चिकू		६००००	१०.००	३०००	१५००	१५००	६०००	५.००
९	लातूर	डालिंब	कृष्णाराज अन्न इन्डस्ट्रीज एवं एचडीएसी एवं जनरल इन्डस्ट्रीज	१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		लिंबू		१३००००	४२.००	३५००	८५५०	१७१५०	२१४००	५.००
जिल्हा समूह क्रमांक ३										
१०	बुलढाणा	संत्रा	कृष्णाराज अन्न इन्डस्ट्रीज एवं एचडीएसी एवं जनरल इन्डस्ट्रीज	८००००	४६.४०	४०००	१००००	२३१२०	३७१२०	५.००
		मोरंबी		८००००	१७.६०	४०००	५०४०	५०४०	१४०८०	५.००
		पेरु		६००००	१६.००	३०००	३३००	३३००	१६००	५.००
		डालिंब		१३०००००	१६.००	६५००	७७५०	७७५०	२०८००	५.००
		लिंबू		१३००००	३८.४०	३५००	८५५०	१४६३०	२६८८०	५.००
		चिकू		१३००००	१६.००	६५००	७७५०	७७५०	२०८००	५.००
११	जंलगांव	डालिंब	कृष्णाराज अन्न इन्डस्ट्रीज एवं एचडीएसी एवं जनरल इन्डस्ट्रीज	८००००	१६.००	३०००	३३००	३३००	१६००	५.००
		पेरु		८००००	१६.००	३०००	३३००	३३००	१६००	५.००
जिल्हा समूह क्रमांक ४										

		मोसबी	८००००	९६.००	४०००	४४००	४४००	९२८००	५.००
		चिपू	६००००	९६.००	३०००	३३००	३३००	९६००	५.००
		लिंबू	७००००	३८.४०	३४००	४०४०	४८६३०	२८८८०	५.००
१२	नादेड	मोसबी	८००००	२८.८०	४०००	४५२०	४५२०	२३०४०	५.००
		लिंबू	७००००	३२.००	३४००	४०४०	१०९५०	२२४००	५.००
		डालिंब	९४००००	९६.००	६४००	७७५०	७७५०	२०८००	५.००
१३	पुणे	पेरु	६००००	९६.००	३०००	३३००	३३००	९६००	५.००
		चिकू	६००००	९६.००	३०००	३३००	३३००	९६००	५.००
		लिंबू	७००००	४९.५०	३५००	६९५०	२२४००	३५६५०	५.००
		संत्रा	८००००	४९.५०	४०००	१००००	२५६००	३१६००	५.००
		मोसबी	८००००	३३.६०	५०००	१००००	१२८८०	२६८८०	५.००
१४	उसमानाबाद	डालिंब	९३००००	९६.००	६५००	७७५०	७७५०	२०८००	५.००
		लिंबू	७००००	४९.५०	३५००	४७५०	२२४००	३४६५०	५.००
		मोसबी	८००००	३८.४०	४०००	१००००	१६७२०	३०७२०	५.००
		चिकू	६००००	९६.००	३०००	३३००	३३००	९६००	५.००
			जिल्हा समूह क्रमांक ५						
१५	धुळे	डालिंब	९३००००	९५.००	६५००	६५००	६५००	११५००	५.००
		लिंबू	७००००	४६.३५	३५००	४७५०	२०९१५	३२४४५	५.००
		मोसबी	८००००	९५.००	४०००	४०००	४०००	१२०००	५.००
१६	पालघर	चिकू	६००००	२५.००	३०००	६०००	६०००	१५०००	५.००
		डालिंब	९३००००	१०.००	६५००	३२५०	३२५०	१३०००	५.००
१७	सोलापूर	मोसबी	८००००	४७.२७	४०००	१००००	२३८९६	३९८९६	५.००
		पेरु	६००००	१०.००	३०००	१५००	१५००	६०००	५.००
		चिकू	६००००	२५.००	३०००	६०१०	६०१०	१५०००	५.००
		लिंबू	७००००	४९.८०	३५००	४७५०	२२६९०	३४८६५	५.००
१८	नागपूर	संत्रा	८००००	११.००	४०००	२४००	२४००	८८००	५.००
		मोसबी	८००००	१५.००	४०००	४०००	४०००	१२०००	५.००

संहिता -३

पुनर्वित हवामान आधारीत पीक विमा
विमा दराची परीगणना (विमा कंपनीने सादर केलेल्या (L-१) कमीत कमी विमा दरानुसार)
आंबिया बहार

अ.क्र.	जिल्हा	पिकाचे नाव	विमा कंपनीचे नाव	विमा संरक्षीत रक्कम	विमा कंपनीने विलेला विमा दर	विमा दरात शेतकरी हिस्सा	विमा दरात केंद्राचा हिस्सा	विमा दरात राज्याचा हिस्सा	एकूण विमा हप्ता	इतकचा करिता विमा दर %
जिल्हा समूह क्रमांक १										
१	अहमदनगर	संत्रा	एव. डी.एफ.सी. अर्गे जनरल इन्जुरेस कंपनी	८००००	१५.००	४०००	४०००	४०००	१२०००	५.००
		मोसंबी		८००००	२०.००	४०००	६०००	६०००	१६०००	५.००
		डालिंब		१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		द्राक्ष		३२०००७	२४.२०	१६०००	३०७२६	३०७२०	३७४४०	५.००
		केळी		१४००००	३०.००	३०००	१७५००	१७५००	४२०००	५.००
		आंबा		१५००००	१५.००	३०००	३०००	३०००	२१०००	५.००
२	अमरावती	संत्रा		८००००	५.००	४०००	०	०	४०००	५.००
		मोसंबी		८००००	२०.००	४०००	६०००	६०००	१६०००	५.००
		केळी		१४००००	२७.५०	७०००	१५५५०	१५५५०	३८५००	५.००
३	सिंधुदुर्ग	केळी		१४००००	२५.००	७०००	१४०००	१४०००	३५०००	५.००
		आंबा		१४००००	३५.००	७०००	१७५००	१७५००	४९०००	५.००
		काजू		१००००००	२०.००	५०००	७५००	७५००	२००००	५.००
४	नाशिक	डालिंब	एव. डी.एफ.सी. अर्गे जनरल इन्जुरेस कंपनी	१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		द्राक्ष		३२००००	२५.२१	१६०००	३२३३६	३२३३६	८०६७२	५.००
		आंबा		१४००००	२५.००	७०००	१६०००	१४०००	३५०००	५.००
		काजू		१०००००	४५.००	५०००	१२५००	१२५००	४५०००	५.००
५	Washim	संत्रा		८००००	१५.००	४०००	४०००	४०००	१२०००	५.००
		डालिंब		१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		आंबा		१४००००	१५.०५	३०००	३०००	३०००	२९०००	५.००
६	यवतमाळ	संत्रा	एव. डी.एफ.सी. अर्गे जनरल इन्जुरेस कंपनी	८००००	१५.००	४०००	४०००	४०००	१२०००	५.००
		केळी		१४००००	२७.५०	३०००	१५५५०	१५५५०	३८५००	५.००
जिल्हा समूह क्रमांक ३										
७	सातारा	डालिंब	एव. डी.एफ.सी. अर्गे जनरल इन्जुरेस कंपनी	१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		द्राक्ष		३२००००	२४.२०	१६०००	३०७२०	३०७२०	३७४४०	५.००
		केळी		१४००००	२५.००	७०००	१४०००	१४०००	३५०००	५.००
		स्टॉबेरी		२०००००	५३.००	१००००	२५०००	७९०००	१०६०००	५.००
८	परभणी	संत्रा	एव. डी.एफ.सी. अर्गे जनरल इन्जुरेस कंपनी	८००००	१२.००	४०००	२८००	२८००	१६००	५.००
		मोसंबी		८००००	२०.००	४०००	६०००	६०००	१६०००	५.००
		डालिंब		१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		केळी		१४०००६	३०.१०	७०००	१७५००	१७५००	४२०००	५.००
		आंबा		१४००००	१५.००	७०००	७०००	७०००	२९०००	५.००
९	जालंदा	मोसंबी	एव. डी.एफ.सी. अर्गे जनरल इन्जुरेस कंपनी	८००००	२७.२१	४०००	८९६६	८९६६	२९८३२	५.००
		संत्रा		८००००	११.१२	४०००	९६४८	९६४८	२१६	५.००
		डालिंब		१३०००७	५.०७	६५००	०	०	६५००	५.००
		द्राक्ष		३२००००	२४.२०	१६०००	३०७२०	३०७२०	३७४४०	५.००
		केळी		१४००००	३०.००	७०००	१७५००	१७५००	४२०००	५.००
		आंबा		१४००००	१२.५१	७०००	५३१३	५३१३	१७६२६	५.००
१०	लालूर	डालिंब	एव. डी.एफ.सी. अर्गे जनरल इन्जुरेस कंपनी	१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		द्राक्ष		३२००००	२४.२०	१६०००	३०७२०	३०७२०	३७४४०	५.००
		केळी		१४००००	३०.००	७०००	१७५००	१७५००	४२०००	५.००
		आंबा		१४००००	२५.००	७०००	८४०००	८४०००	३५०००	५.००
११	कोल्हापूर	द्राक्ष	एव. डी.एफ.सी. अर्गे जनरल इन्जुरेस कंपनी	३२००००	२५.००	१६०००	३२०००	३२०००	८००००	५.००
		केळी		१४००००	२५.००	७०००	१४०००	१४०००	३५०००	५.००
		आंबा		१४००००	२५.००	७०००	१४०००	१४०००	३५०००	५.००
		काजू		१०००००	४५.००	५०००	१२५००	१२५००	४५०००	५.००

जिल्हा समूह क्रमांक ४

१	रायगढ़	आंबा काजू	१४०००० १००००००	४४.८० ४९.५०	१०००० ५०००	११५५०० ८२५००	३१८२० ३२०००	६२७२० ४९५००	५००
२	बुलडाणा	सत्रा	८००००	९६.००	४०००	४८००	४८००	४२८१०	५०
		मोसंबी	८००००	४९.५०	४०००	१००००	२५६००	३१६००	५००
		डालिब	१३००००	९६.००	६५००	७७५०	७७५०	२०८००	५,८०
		द्राक्ष	३२००००	३८.४०	१६०००	४००००	६६८८०	१२२८८०	५.८
		केली	१४०५००	१७.६०	७०५५	८८२०	८८२०	२४६४०	५.१
		आंबा	१४०५००	३२.००	७०५५	१७५००	२०३००	४४८००	५.८८
३	जळगाव	मोसंबी	८००००	४९.५०	४०००	१००००	२५६००	३५६००	५.००
		डालिब	१३००००	९६.००	६५००	७७५०	७७५०	२०८००	५.८०
		केली	१४००००	२०.८०	७०००	११०६०	११०६०	२१७२०	५.८०
		आंबा	१४००००	४४.८०	७०००	१०५००	३८२२८	६२७२०	५.००
४	नावेड	मोसंबी	८००००	४९.५०	४०००	१०००८	२५६००	३१६००	५.८
		द्राक्ष	३२००००	३५.२०	१६०००	४००००	४६४४०	१११२६४०	५.८०
		केली	१४००००	१७.६०	७०००	८८२०	८८२०	२४६४०	५.८०
		आंबा	१४००००	३२.००	७०००	१७५००	२०३००	४४८००	५.००
५	पुणी	सत्रा	८००००	९६.००	४०००	४८००	४८००	१२८००	५.८०
		मोसंबी	८००००	३६.८०	४०००	१००००	१५४४०	२१४४०	५.८०
		डालिब	१३००००	९६.००	६५००	७७५०	७७५०	२०८००	५.८०
		द्राक्ष	३२००००	२८.८०	१६०००	३८०८०	३८०८०	१२१६०	५.८
		केली	१४००००	१६.००	७०००	१७०००	१७०००	२२४००	५.०
६	उसमानाबाद	आंबा	८००००	४९.५०	४०००	१००००	२५६००	३१६००	५.८०
		मोसंबी	१३००००	१६.००	६५००	७७५०	७७५०	२०८००	५.८०
		डालिब	३२००००	३३.५६	१६०००	४००००	५७५२०	१०७५२०	५.०१
		द्राक्ष	१४००००	१६.००	७०००	७७००	१७००	२२४००	५.००
		केली	१४००००	२५.६०	७०००	१४४२०	१४४२०	३५८४०	५.००
७		आंबा	१४००००	२५.६०	७०००	१४४२०	१४४२०	३५८४०	५.००

जिल्हा समूह क्रमांक ५

१	धुळे	मोसंबी डालिब	८००००	३२.२४	४०००	१००००	११७१२	२५७१२	५.८
२	पालघर	प्राक्ष	१३००००	२५.२७	६५००	१३०००	१३०००	३२५००	५.००
		केली	३२००००	११.००	१६०००	१६०००	१६०००	४८०००	५.०१
		आंबा	१४००००	२४.५१	७०००	१३७७३	१३७७३	३४४२६	५.०१
		काजू	१४००००	२३.९९	७०००	१२६७७	१२६७७	३२३५४	५.०
		मोसंबी	१४००००	२३.८१	७०००	४३७६७	४३७६७	३४३३४	५.०१
३	सोलापूर	डालिब	१३००००	१८.००	६५००	८४५०	८४५०	४२०००	५.००
		द्राक्ष	३२००००	१५.००	१६०००	१६०००	१६०००	४८०००	५.०१
		केली	१४००००	२४.९१	७०००	१३४३३	१३४३३	३३८६६	५.०१
		आंबा	१४००००	२२.५६	७०००	१२२१२	१२२१२	३१५८४	५.००
४	रत्नागिरी	केली	१४००००	२३.४४	७०००	१२१०८	१२१०८	३२८९६	५.००
		आंबा	१४००००	४९.६६	७०००	१७५०	३३८२४	५८३२४	५.००
		काजू	१४००००	२५.८०	४०००	१०००८	१०००८	२५०००	५.०
५	नागपूर	सत्रा	८००००	२५.००	४०००	८०००	८०००	२०३६०	५.०
		मोसंबी	८००००	३३.३६	४०००	१०००८	१२६८८	२६६८८	५.०१
६	नेंद्ररबार	केली	१४००००	२५.००	७०००	१४०००	१४०००	३५०००	५.००
		आंबा	१४००००	२५.००	७०००	१४०००	१४०००	३५०००	५.०१

बाजाजी असायनकर जारी करने के पास

भारतीय कृषि विभाग के पास

संहिता - ३

पुनर्रेखित हवामान आधारीत पीक विमा योजना - फलपिक निहाय गारपीट विमा संस्कृत, गारपीट विमा दर, केंद्र व राज्य शासन आणि शेतक-यांनी गारपीटी करीता भरावयाची विमा दर रक्कम

अ.क्र.	जिल्हा	पिकाचे नाव	विमा कंपनीचे नाव	विमा संस्कृत रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर	विमा दरात शेतकी हिस्सा	विमा दरात राज्याचा हिस्सा	एकूण विमा डप्टा	शेतक-चाकरिला विमा दर %
समूह - १									
१	अहमदनगर	संत्रा	एच ली.एफ. मी अर्गी जनरल इन्सुरेन्स कंपनी	२६६६७	२०.००	९३३३	४०००	५३३३	५.००
		मोरावी		२६६६७	२०.००	९३३३	४०००	५३३३	५.००
		डॉकिंस		४३३३३	२०.००	२९६७	६५००	८६६७	५.००
		द्राक्ष		१०६६६७	२०.००	५३३३	१६०००	२९३३३	५.००
		केळी		१४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
२	अमरावती	रंगी		२६६६७	२०.००	९३३३	४०००	५३३३	५.००
		मोरावी		२६६६७	२०.००	९३३३	४०००	५३३३	५.००
		केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
३	सिंधुदुर्ग	केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		कांजू		३३३३३	२०.००	९६६७	४०००	६६६७	५.००
		डॉकिंस		४३३३३	२०.००	२९६७	६५००	८६६७	५.००
	नाशिक	द्राक्ष		१०६६६७	२०.००	५३३३	१६०००	२९३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		कांजू		३३३३३	२०.००	९६६७	४०००	६६६७	५.००
		संत्रा		२६६६७	२०.००	९३३३	४०००	५३३३	५.००
४	वर्द्धा	डॉकिंस		४३३३३	२०.००	२९६७	६५००	८६६७	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		केळी		२६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
५	यवऱ्यामाळ	संत्रा		२६६६७	२०.००	९३३३	४०००	५३३३	५.००
		केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
समूह क्र. ३									
६	सातारा	डॉकिंस	एच ली.एफ. मी अर्गी जनरल इन्सुरेन्स कंपनी	४३३३३	२०.००	२९६७	६५००	८६६७	५.००
		द्राक्ष		१०६६६७	२०.००	५३३३	१६०००	२९३३३	५.००
		केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		स्टॉबरी		६६६६६७	२०.००	३३३३	१००००	९३३३३	५.००
७	परभणी	संत्रा		२६६६७	२०.००	९३३३	४०००	५३३३	५.००
		मोरावी		२६६६७	२०.००	९३३३	४०००	५३३३	५.००
		डॉकिंस		४३३३३	२०.००	२९६७	६५००	८६६७	५.००
		केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
८	जालना	मोरावी		२६६६७	२०.००	९३३३	४०००	५३३३	५.००
		संत्रा		२६६६७	२०.००	९३३३	४०००	५३३३	५.००
		डॉकिंस		४३३३३	२०.००	२९६७	६५००	८६६७	५.००
		द्राक्ष		१०६६६७	२०.००	५३३३	१६०००	२९३३३	५.००
		केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
९	लातूर	मोरावी		४३३३३	२०.००	२९६७	६५००	८६६७	५.००
		संत्रा		१०६६६७	२०.००	५३३३	१६०००	२९३३३	५.००
		डॉकिंस		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००

अ.क्र.	जिल्हा	पिकाचे नांव	विमा कंपनीचे नाव	विमा सरक्षीत रद्दक्रम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर	विमा दरात शेतकरी हिस्सा	विमा दरात राज्याचा हिस्सा	एकुण विमा हप्ता	शेतकऱ्याकरिता विमा दर %
५	कोल्हापूर	द्राक्ष		९०६६६७	२०.००	५३३३	९६०००	२९३३३	५.००
		केळी		८६६६७	२०.००	२३३३	७०००	१३३३३	५.००
		आंबा		८६६६७	२०.००	२३३३	७०००	१३३३३	५.००
		काजू		३३३३३	२०.००	९६६६७	५०००	६६६६७	५.००
समुह क्र. ४									
१	रायगड	आंबा		४६६६७	३०.००	२३३३	९९६६७	१४.००	५.००
		काजू		३३३३३	३०.००	९६६६७	८३३३	९६०००	५.००
२	भुलढाणा	संत्रा		२६६६७	३०.००	९३३३	६६६६७	८.००	५.८०
		मोसबी		२६६६७	३०.००	९३३३	६६६६७	८०००	५.००
		डाळिंब		४३३३३	३०.००	२९६७	९०८३३	१३०००	५.००
		द्राक्ष		९०६६६७	३०.००	५३३३	२६६६७	३२०००	५.००
		केळी		४६६६७	३०.००	२३३३	९९६६७	१४०००	५.००
		आंबा		४६६६७	३०.००	२३३३	९९६६७	१४०००	५.००
३	जळगाव	मोसबी		२६६६७	३०.००	९३३३	६६६६७	८०००	५.००
		डाळिंब		४३३३३	३०.००	२९६७	९०८३३	१३०००	५.००
		केळी		४६६६७	३०.००	२३३३	९९६६७	१४०००	५.००
		आंबा		४६६६७	३०.००	२३३३	९९६६७	१४०००	५.००
४	नाशिंडे	मोसबी		२६६६७	३०.००	९३३३	६६६६७	८०००	५.००
		द्राक्ष		९०६६६७	३०.००	५३३३	२६६६७	३२०००	५.००
		केळी		४६६६७	३०.००	२३३३	९९६६७	१४०००	५.००
		आंबा		४६६६७	३०.००	२३३३	९९६६७	१४०००	५.००
५	पुणे	संत्रा		२६६६७	३०.००	९३३३	६६६६७	८०००	५.००
		मोसबी		२६६६७	३०.००	९३३३	६६६६७	८०००	५.००
		डाळिंब		४३३३३	३०.००	२९६७	९०८३३	१३०००	५.००
		द्राक्ष		९०६६६७	३०.००	५३३३	२६६६७	३२०००	५.००
		केळी		४६६६७	३०.००	२३३३	९९६६७	१४०००	५.००
		आंबा		४६६६७	३०.००	२३३३	९९६६७	१४०००	५.००
६	उर्मानावाद	मोसबी		२६६६७	३०.००	९३३३	६६६६७	८०००	५.००
		डाळिंब		४३३३३	३०.००	२९६७	९०८३३	१३०००	५.००
		द्राक्ष		९०६६६७	३०.००	५३३३	२६६६७	३२०००	५.००
		केळी		४६६६७	३०.००	२३३३	९९६६७	१४०००	५.००
		आंबा		४६६६७	३०.००	२३३३	९९६६७	१४०००	५.००
		संत्रा		४६६६७	३०.००	२३३३	९९६६७	१४०००	५.००
समुह क्र. ५									
१	धुळे	मोसबी		२६६६७	२०.००	१३३३	४०००	५३३३	५.००
		डाळिंब		४३३३३	२०.००	२९६७	६५००	८६६७	५.००
		द्राक्ष		९०६६६७	२२.००	५३३३	९८९३३	२३४६७	५.००
		केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	१३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	१३३३	५.००
२	पालघर	केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	१३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	१३३३	५.००
		काजू		३३३३३	२०.००	१६६७	५०००	६६६७	५.००
		मोसबी		२६६६७	२०.००	१३३३	४०००	५३३३	५.००
३	सोलापूर	डाळिंब		४३३३३	२०.००	२९६७	६५००	८६६७	५.००
		द्राक्ष		९०६६६७	२२.००	५३३३	९८९३३	२३४६७	५.००
		केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	१३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	१३३३	५.००
		संत्रा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	१३३३	५.००
सारांश कृषि विमा कंपनी									

અ.ક્ર	જિલ્હા	પિકાચે નાંદ	વિમા કંપનીએ નામ	વિમા સરસ્વીત રંગકરમ	વિમા કંપનીને દિલેલા વિમા દર	વિમા દરાત શેતકરી હિસ્સા	વિમા દરાત રાજ્યાચા હિસ્સા	એકુણ વિમા હપ્તા	શેતકાંચાકરિલા વિમા દર %
૪	રલાગિરી	કેલ્લી		૪૬૬૬૭	૨૦.૦૦	૨૩૩૩	૭૦૦૦	૧૩૩૩	૫.૦૦
		આંબા		૪૬૬૬૭	૨૦.૦૦	૨૩૩૩	૭૦૦૦	૧૩૩૩	૫.૦૦
		કાજૂ		૩૩૩૩૩	૨૦.૦૦	૭૬૬૭	૫૦૦૦	૬૬૬૭	૫.૦૦
૫	નાગપૂર	સંત્રા		૨૬૬૬૭	૨૦.૦૦	૭૩૩૩	૪૦૦૦	૫૩૩૩	૫.૦૦
		મોસબી		૨૬૬૬૭	૨૦.૦૦	૭૩૩૩	૪૦૦૦	૫૩૩૩	૫.૦૦
૬	નંદુરથાર	કેલ્લી		૪૬૬૬૭	૨૦.૦૦	૨૩૩૩	૭૦૦૦	૧૩૩૩	૫.૦૦
		આંબા		૪૬૬૬૭	૨૦.૦૦	૨૩૩૩	૭૦૦૦	૧૩૩૩	૫.૦૦

सहपत्र - ४

साहभागी अर्जदार शेतकऱ्याचे विमा संकेत स्थळावर अर्जा सोबत जोडण्याबाबतचे स्वयंघोषणापत्र.

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना अंतर्गत

पुनर्चित हवामान आधारित फळपीक विमा योजना

वर्ष - हंगाम -

स्वयं-घोषणापत्र

मी अर्जदार श्री/श्रीमती/कु. असे घोषित करतो/करते की,
गाव.....महसूल मंडळ तालुका
जिल्हा..... मध्ये सर्वे नंबर/गट नंबर..... मध्ये या
अधिसुचित फळपीकाची हेक्टर मध्ये लागवड (लागदड वर्ष:) केली असून ती उत्पादनक्षम
आहे. सदर बागेचा बहार धरलेला आहे. पुनर्चित हवामान आधारित फळपीक विमा योजना चालू वर्षी मृग
/ आंबिया बहारामध्ये वरील सर्वे नंबर/गट नंबर मधील फळपिकाचा विमा उतरवलेला नाही.

तसेच मी पुनर्चित हवामान आधारीत फळपिक विमा योजनेतर्गत उच्चतम विमा क्षेत्र नोंदणीच्या ४ हेक्टर
मर्यादेपेक्षा जास्त फळबाग विमा सरक्षीत केलेली नाही योजनेच्या सर्व अटी व शर्ती मला ज्ञात व मान्य आहेत.

मी पुढे घोषित करतो/करते की वर दिलेली माहिती सत्य व खरी असून वरील माहिती असत्य/खोटी
आढळली तर सदर पिकाचे विमा संरक्षण संपूर्णात शेईल याची मला जाणीव आहे

शेतक यांची सही/अंगठा

दिनांक :-

सहपत्र - ५

प्रपत्र १: कर्जदार शेतकऱ्यांनी पुनर्चित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेत सहभागी न होण्याबाबत घोषणापत्र

बँके चे नाव: _____
पुनर्चित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेत सहभागी न होणे बाबत अर्ज

बँक शाखेचे नाव _____ शाखेचा कोड नंबर _____

अर्जदाराचा तपशील:

१. किसान क्रेडिट कार्ड धारकाचे नाव _____

२. किसान क्रेडिट कार्डचा खाते क्रमांक _____

३. मोबाईल / दुरध्यनी क्र.: _____

पुनर्चित हवामान आधारीत फळपिक विमा योजनेच्या तरतुदी व फायदे मला ज्ञात आहेत. या आवेदन पत्राद्वारे मी हे घोषित करू इच्छितो की मला किसान क्रेडिट कार्ड या योजनेत सहभागी व्हायचे आहे परंतु पुनर्चित हवामान आधारीत फळपिक विमा योजनेमधून मृग / आंविया बहार सन _____ मध्ये मी सहभागी होऊ इच्छित नाही. तरी योजनेमध्ये माझी नोंदणी करू नये ही विनंती.

खाते धारकाची स्वाक्षरी _____

(सूचना: जर शेतकऱ्यांना काही फळ पिकांसाठी योजनेत भाग घ्यायची इच्छा असल्यास त्यांना योजनेमध्ये समाविष्ट होण्यासाठी वेगवेगळे माध्यम जसे की आपले सरकार (C.S.C.) केंद्र, पिक विमा कंपनीचे प्रतिनिधी, पी एम एफ बी वाय ॲनलाइन पोर्टल किंवा क्रॉप इन्जुरन्स मोबाईल ऑफिलेशन द्वारे या योजनेत सहभाग घेता येईल)

कार्यालयीन वापराकरिता: वरील घोषणापत्र योग्य ती कार्यवाही करण्यासाठी बँक कागदपत्रांमध्ये नोंद आहे

शाखा प्रबंधक यांची स्वाक्षरी दिनांकासह _____

शेतकरी पावती

पुनर्रचित हवामान आधारीत फल पिक विमा योजनेत सहभागी न होण्याबाबत घोषणापत्र

दिनांक: ---/---/२०-

बँक शाखेचे नाव _____

शाखेचा कोड नंबर _____

अर्जदाराचा तपशील

१. किसान क्रेडिट कार्ड धारकाचे नाव _____

२. किसान क्रेडिट

कार्डचा खाते क्रमांक _____

३. मोबाईल नंबर / दुरध्वनी क्र.: _____

४. योजनेत सहभागी न होण्याचा हंगाम: मृग / आंबिया बहार सन _____

सूचना: जर शेतकऱ्यांना काही फल पिकांसाठी योजनेत भाग घ्यायची इच्छा असल्यास त्यांना योजनेमध्ये समाविष्ट होण्यासाठी वेगवेगळे माध्यम जसे की आपले सरकार (C.S.C.) केंद्र, पिक विमा कंपनीचे प्रतिनिधी, पी एम एफ बी वाय ऑनलाईन पोर्टल किंवा क्रॉप इन्शुरन्स मोबाईल ऑफिलेशन द्वारे या योजनेत सहभाग घेता येईल.

कार्यालयीन वापराकरिता: वरील घोषणापत्र योग्य ती कार्यवाही करण्यासाठी बँक कागदपत्रांमध्ये नोंद आहे

शाखा प्रबंधक यांची स्वाक्षरी दिनांकासह _____

प्रपत्र २: पुनर्रचित हवामान आधारीत फल पिक विमा योजनेत सहभागी होण्याबाबत घोषणापत्र

बँकेचे नाव: _____

पुनर्रचित हवामान आधारीत फल पिक विमा योजनेत सहभागी होणेबाबत अर्ज

बँक शाखेचे नाव _____

शाखेचा कोड नंबर _____

अर्जदाराचा तपशील:

१. किसान क्रेडिट कार्ड धारकाचे नाव _____

-

२. किसान क्रेडिट कार्डचा खाते क्रमांक _____

३. मोबाईल / दुरध्वनी क्र. : _____

पुनर्रचित हवामान आधारीत फलपिक विमा योजनेच्या तरतुदी व फायदे मला ज्ञात आहेत. या आवेदन पत्राद्वारे मी हे घोषित करू इच्छितो की मला किसान क्रेडिट कार्ड या योजनेत सहभागी व्हायचे आहे. तसेच पुनर्रचित हवामान आधारीत फलपिक विमा योजनेतर्गत मृग / आंबिया बहार सन ----- मध्ये मी सहभागी होऊ इच्छितो. तरी योजनेमध्ये माझी नोंदणी करावी, ही विनंती.

खाते धारकाची स्वाक्षरी _____

कार्यालयीन वापराकरिता : वरील घोषणापत्र योग्य ती कार्यवाही करण्यासाठी बँक कागदपत्रांमध्ये नोंद आहे

शाखा प्रबंधक यांची स्वाक्षरी दिनांकासह-----

शेतकरी पावती

पुनर्वित हवामान आधारीत फल पिक विमा योजनेत सहभागी होण्याबाबत अर्ज

दिनांक: --/---/२०-

बँक शाखेचे नाव ——————

शाखेचा कोड नंबर—————

अर्जदाराचा तपशील

१. किसान क्रेडिट कार्ड धारकाचे नाव ——————

२. किसान क्रेडिट कार्डचा खाते क्रमांक ——————

३. मोबाईल / दुरध्वनी क्र. :—————

४. योजनेत सहभागी होण्याचा हंगाम: मृग / आविष्या बहार सन ——————

कार्यालयीन वापराकरिता : वरील घोषणापत्र योग्य ती कार्यवाही करण्यासाठी बँक कागदपत्रांमध्ये नोंद आहे

शाखा प्रबंधक यांची स्वाक्षरी दिनांकासह ——————